

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
STATYBOS IR ARCHITEKTŪROS FAKULTETAS

Ernestas Venckus

PARADOKSAS ARCHITEKTŪROS IR URBANISTIKOS SANTYKYJE

Baigiamasis magistro projektas

Vadovas

Doc. Dalius Šarakauskas

KAUNAS, 2016

**KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
STATYBOS IR ARCHITEKTŪROS FAKULTETAS
ARCHITEKTŪROS IR URBANISTIKOS KATEDRA**

TVIRTINU

Katedros vedėjas
Prof. Kęstutis Zaleckis

**PARADOKSAS ARCHITEKTŪROS IR URBANISTIKOS
SANTYKYJE**

Baigiamasis magistro projektas
Magistro baigiamasis projektas (M000M168)

Vadovas

Doc. Dalius Šarakauskas

Recenzentas

Doc. Gintaras Balčytis

Projektą atliko

Stud. Ernestas Venckus

KAUNAS, 2016

Projektą atliko SAM-4 gr.
studentas:

vardas, pavardė

parašas, data

Konsultantai:

Architektūrinė dalis

vardas, pavardė

parašas, data

Ekonominė dalis

vardas, pavardė

parašas, data

Grafinė dalis

vardas, pavardė

parašas, data

Konstrukcijų skaičiavimo dalis

vardas, pavardė

parašas, data

Technologijų ir organizavimo
dalis

vardas, pavardė

parašas, data

PARENGTO BAIGIAMOJO DARBO SAVARANKIŠKUMO PATVIRTINIMAS

Patvirtinu, kad parengtas (bakalauro, magistro) baigiamasis darbas

PARADOKSAS ARCHITEKTŪROS IR URBANISTIKOS SANTYKYJE

- atliktas savarankiškai ir nebuvo kaip visuma pateiktas jokiame dėstomajam dalykui atsiskaityti šiame ar ankstesniuose semestruose;
- nebuvo pateiktas atsiskaityti kitame KTU fakultete arba kitoje Lietuvos aukštojoje mokykloje;
- turi visas į baigiamojo darbo literatūros sąrašą įtrauktą informacijos šaltinių nuorodas.

(vardą ir pavardę įrašyti ranka)

(parašas)

Data

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
STATYBOS IR ARCHITEKTŪROS FAKULTETAS
ARCHITEKTŪROS IR URBANISTIKOS KATEDRA

Magistro baigiamasis darbas

PARADOKSAS ARCHITEKTŪROS IR URBANISTIKOS SANTYKYJE

Ernestas Venckus

Tiriamajame darbe ieškomas, nagrinėjamas ir tiriamas paradokso architektūros ir urbanistikos santykyje reiškinys. Ryškiausiai paradokso reiškinys pasireiškia aukštybinėje ir dekonstruktyvizmo stiliaus architektūroje. Paradokso esmė - aiškios architektūros ir urbanistikos ribos nebuvimas. Pastatas gali visai neatitikti aplinkos konteksto architektūriškai. Tai tampa pastato privalumu, tačiau tai yra dėl to, kad urbanistika to skirtumo nesuardo, arba suardo. Darbe nagrinėtas reiškinys pritaikytas apleistoms miesto vietoms atgaivinti. Atlikta literatūros analizė, gilinantis į šį reiškinį. Atlikta sociologinė apklausa apie dekonstruktyvizmo ir aukštybinės architektūros priimtinumą visuomenei, architektams (profesionalams) ir architektūros, pastatų fasadų tyrimas taikant fraktalinės analizės tyrimo metodą. Tyrimo rezultatai pritaikyti teritorijai šalia Karmelitų bažnyčios ir vienuolyno ansamblio atgaivinti, ten suprojektuojant modernaus meno galeriją. Meno galerijos pastatu ir architektūra siekiama panaudoti paradoksą ir patikrinti tyrimo metu iškilusias problemas ir teorinius teiginius.

Reikšminiai žodžiai: paradoksas, architektūra, urbanistika, riba, santykis, dekonstruktyvizmas, aukštybinė architektūra.

KAUNAS UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
FACULTY OF CIVIL ENGINEERING AND ARCHITECTURE
DEPARTMENT OF ARCHITECTURE AND URBAN PLANNING

Master final work

THE PARADOX IN ARCHITECTURE AND URBAN PLANNING RELATIONSHIP

Ernestas Venckus

In this work, research is about paradox in architecture and urban planning relationship. This paradox is mostly visible in highrise and deconstructivism architecture. The essence of this paradox is that there is no clear limit between architecture and urbanism. The building itself can ignore its architectural context of the city. This is more like an advantage for the building, but that's because urbanism does not disrupt this difference, or on the contrary disrupts. In this work, the phenomenon is used to revitalize neglected city parts. Literature analysis, sociological survey and building facade architecture study using fractal analysis method has been done to study the phenomena. Research results have been used for designing modern art gallery in Lithuania, Kaunas, to revitalize the unused land site near the St. Karmelity church and monastery ensemble. The point for designing modern art gallery is to create the paradox phenomena, use it and find solutions to problems and theoretical issues which arose while doing research.

Keywords: paradox, architecture, urban planning, limit, relationship, deconstructivism, highrise architecture.

TURINYS

I VADAS.....	3 psl.
1. Paradoksas tarp architektūros ir urbanistikos	4 psl.
1.1. Paradokso pradžia. Architektūros priešprieša su urbanistika.....	4-7 psl.
1.2. Paradokso išryškėjimo faktoriai.....	7-10 psl.
1.3. Miestų supanašėjimo faktorius. Aukštybiniai pastatai.....	10-11 psl.
1.4. Architektūros priklausomumas nuo tūrio mastelio.....	11-12 psl.
1.5. Architektūros kokybės nykimas aplinkoje esant intensyviai miesto plėtrai...	12-16 psl.
1.6. Šiuolaikinės architektūros projektavimo problemos ir sprendimo hipotezė..	16-17 psl.
2. Paradokso architektūros ir urbanistikos santykyje empiriniai tyrimai	17 psl.
2.1. Empirinių tyrimų programa.....	17-18 psl.
2.2. Sociologinės apklausos rezultatai.....	19-31 psl.
2.3. Poveikio aplinkai tyrimas taikant fraktalinės analizės metodą.....	32-54 psl.
2.4. Atliktų tyrimų apibendrinimas.....	55-56 psl.
2.5. Architektūros suderinamumo su urbanistine aplinka koncepcinis modelis..	56-57 psl.
3. Paradokso reiškinių panaudojimo atgaivinant apleistas miesto vietas, eksperimentinis projektas	58 psl.
3.1. Esamos būklės analizė.....	58-62 psl.
3.2. Projekto sprendinius lemiančių veiksnių analizė.....	62 psl.
3.3. Projekto sprendinių idėja.....	63-64 psl.
3.4. Projekto sprendinių aprašymas ir apibendrinimas.....	65 psl.
3.5. Sklypo plano sprendiniai.....	66 psl.
3.6. Pastato konstrukciniai sprendiniai.....	67 psl.
3.7. Eksperimentinio projekto sprendinių vertinimas.....	68 psl.
IŠVADOS	69 psl.
SANTRAUKA (SUMMARY)	70 psl.
LITERATŪROS SĄRAŠAS	71-72 psl.
PRIEDAI	73 psl.

ĮVADAS

Architektūra ir urbanistika yra neatsiejamos miesto struktūros dalys. Miesto pagrindinės dalys, kurios suteikia daugiausiai informacijos apie miestą. Atskirų veiklos sričių, atskiros disciplinos, tačiau abi vienodai svarbios. Abi formuoja miestų bendrą vaizdą, struktūrą ir yra atsakingos už gyvenimo kokybę mieste. Laikui bėgant kinta požiūriai, stiliai ir tendencijos. Architektūra ir urbanistika, jų supratimas ir vaidmuo miesto erdvėje keičiasi. Tai tiesiogiai įtakoja miestų įvaizdį, jų suvokimą ir kitas funkcijas. Tiriamajame darbe tikimasi apžvelgti ir iširti urbanistikos ir architektūros ribą. Nuo architektūros iki urbanistikos. Kur prasideda architektūra ir kur ji pasibaigia, nyksta. Taip pat kaip architektūra šiame santykiuje persipina su urbanistika. Kai vienos srities savybės ir bruožai pradeda nykti ar objektą galima priskirti kitai sričiai. Kaip architektūrą įtakoja aktyvi urbanizacija ir kaip urbanizacija įtakoja architektūrą. Kokie prieštaravimai atsiranda šiandien tarp disciplinų. Pagrindinis tyrimo tikslas - išsiaiškinti paradokso esmę ir kur jis pasireiškia.

1. Paradoksas tarp architektūros ir urbanistikos

1.1 Paradokso pradžia. Šiuolaikinės architektūros priešprieša su urbanistika

Modernizmo laikotarpiu architektai pradėjo plėsti savo akiratį ir projektuoti netik pastatus bet ir miestus. Jie į miestų projektavimą žiūrėjo taip pat rimtai kaip ir į pastatų projektavimą. Nuo pat modernizmo laikotarpio pradžios, miestai nuėjo ilgą vystymosi kelią iki pat Europos. Miestą per pastaruosius 500 metų visiškai pakeitė techninis ir socialinis-ekonominis faktoriai. Ekonomika tapo labiau industrializuota ir miestai augo ir plėtėsi sparčiai ir masiškai. Pastatai projektuojami vis didesni ir tai kas buvo popieriuje, vėliau tapo realybe. Didžiąją dalį laiko architektūra augo nevaržomai. Platesnės technologinės galimybės įgalino tai realizuoti. „Architektai bandė pralenkti kitus architektus“ (Silvana Taher, 2011).

Le Corbusier žodžiai prieš savo pirmąją vizitą į New York miestą 1935 metais: „New York yra pasigerėtinasis epiškas herojus kuris stovi ant pasaulio krašto, dėl savo pademonstruoto požiūrio ir energijos, tačiau pažiūrėjus iš architektūros pusės - neraminanti galinga audra, tornadas ir kataklizmas, kuris taip paneigia harmoniją“ (Le Corbusier „We are entering a new era“, 1932). Aukštybinių pastatų statyba intensyviai vyko Amerikos žemyne ir buvo laikoma didžiule motyvacija ir noru statyti, ko tuo tarpu trūko Europai. New York miestą, Le Corbusier apibūdino kaip verčiantį susirūpinti bet kartu ir pagarbos vertu. Jis taip pat sukritikavo Manheteno miesto elementų užstatymo tankumą ir išdėstymo tvarką, iš architektūros pusės. Nuo šio taško jis pažymėjo savo miesto supratimą kaip naują pradžią. Le Corbusier pasiūlė savo Spindulinio miesto (ang. Radiant city) idėją, tvirtindamas, kad amerikietiškieji dangoraižiai neegzistuoja, kalbant apie architektūrą. „Dangoraižis yra statomas nuo fiksuoto taško kuris per visus aukštus yra kartojamas“ (Tugce Selin Tagmat, 2004), taip pat pabrėžė trūkumą architekto autoriteto, kuris miesto plano elementams pritaikytų taisyklingą išdėstymą.

Architektas Rem Koolhaas, parašė manifestą, kuris buvo pirmasis į viešumą išleistas darbas apie naują urbanistikos teoriją 1994 metais. Šis darbas svarbus po Le Corbusier pareiškimų dėl architektūros rolės urbanistikos projektuose ir socialinėje programoje. Rem Koolhaas manifestas aprašo naujos architektūros ir naujos urbanistikos formos plėtrą, padiktuotą naujos kultūros formos. Architektūra pritaikyta urbanistikos procesams valdyti. Ji pavadinta Metropolio kultūra, kuri pasireiškė XX a. pradžioje. Rem Koolhaas teorija yra paremta paradokso, tarp architektūros įamžinimo ir metropolio būklės kitimo. Manheteno mieste šis paradoksas yra išspręstas naujos architektūros vystymo (specializuotos architektūros atsiradimas besikeičiančiai metropolio būklei). Ši būklė pakeitė formą, mastelį, programą ir kontekstą architektūroje. Tai naujos architektūros kūrimas urbanizuotoje teritorijoje. Tai pastebėjo tiek Le Corbusier tiek Rem Koolhaas ir tai juos paskatino domėtis

esama situacija, bet jų požiūriai skyrėsi. Pagal Le Corbusier - metropolio situacija yra chaosas , kurį reikia kontroliuoti pritaikant racionalią tvarką, kuri yra būtinybė naujiems laikams. „Metropolio padėtis yra potencialas kuris turėtų būti radikalizuotas architektūros procesuose, kad architektūra būtų modernizacijos katalizatorius" (R.Koolhaas,1997). "Šiame laikmetyje pastebima , kad urbanistika kaip profesija ,kontrolės mechanizmas miestui dingo po modernistų bandymo miestą ir kultūrą kontroliuoti per architektūrą" (Tugce Selin Tagmat, 2004).

Per pirmąją XX amžiaus pusę pasireiškė socialinės programos potencialas , kuris buvo naudojamas įvairesnei architektūrai realizuoti ir pajvairinti urbanistinę aplinką. Pagal R.Koolhaas suformuluotą dydžio teoriją: „didžiulė architektūra nėra suformuota , kad turėtų miesto kontrolę" (R.Koolhaas,1995). „Architektūros maksimumas - urbanistinė būklė įvilktą į architektūrinės ribas" (R.Koolhaas,1995).

Didumas yra ten kur architektūra pasireiškia labiausiai ir mažiausiai. Labiausiai nes pastatas yra didžiulis, o mažiausiai, nes prarandą autonomiją. Tampa objektu priklausančiu nuo išorinių faktorių. Architektas , besikeičiant architektūros produkcijos faktoriams , šiandien turi bendradarbiauti kartu su inžinieriais, konstruktoriais, medžiagų tiekėjais , gamintojais ekonomistais , politikais ir kitų sferų specialistais. Tai priartėja prie urbanisto rolės, kai reikia sutarti su platesniu ratu įvairių sričių specialistų tam , kad įveiktų pasitaikiusias urbanistinio mechanizmo problemas .(R.Koolhaas. S,M.L,XL. 1995).

Pirmasis anstyvasis aukštesnių ir didesnių pastatų prototipas - dangoraižis. Sukūrė naują mastelio ir programos sampratą.Paradoksas pasireiškia per architektūros esybę ir miesto nestabilumą, kintamumą. Aukštybinė architektūra yra naujas tipas architektūros , kur funkcija ir programa tampa nepriklausoma nuo išorinės , monumentalios išvaizdos. Susiskaidymas tarp formos ir funkcijos. Tarp išvaizdos ir veikimo urbanistiniame darinyje. „Urbanistinis planavimas tampa išsklaidyta, beprasmė organizacija individualių architektūrinių elementų, kurių kiekvienas veikia pagal savo funkcinę programą" (R.Koolhaas, S,M.L,XL., 1995). Programa kuri nepriklauso nuo miesto programos. „Architektūrinės intervencijos apribojimas reiškia atskyra tarp urbanizmo ir architektūros" (R.Koolhaas, S,M.L,XL,1995).

Modernizmo epochoje iškilo vertikaliųjų miestų ir jų planavimo idėjos , kurios skambėjo kaip neįmanomos utopijos, ateities vizijos, eksperimentiniai dariniai , tačiau šios utopijos pradėjo įgauti materialią formą. 1935 metais, Le Corbusier suprojektavo Ville Radieuse ir Frank Lloyd Wright supažindino su savo Broadcare miesto idėja. Jų koncepcijos siūlė fundamentalią miestų pertvarkymo viziją. Urbanistika jų akimis tapo jų architektūros aplinka. Le Corbusier susitelkė į miesto tankumo problemas o Frank Lloyd į miesto centralizavimą. Jų koncepcijų pagrindinė dominantė - aukštybiniai pastatai. Ši koncepcija dabar yra didžiuosius pasaulio miestus vienijantis reiškinys. Ir šie pastatai didėja. Tarsi miestai

miestuose. Pačios modernistų miestų tvarkymo idėjos liko neįgyvendintos, tačiau įkvėpė naujų pastatų tipo atsiradimo idėją. Vykstant sparčiai urbanizacijai, didėjant miestams ir didėjant jų gyventojų skaičiui, šiandien šių vizijų rezultatas yra aiškiai pastebimas. Iš R. Koolhaas ir Le Corbusier teorijų išskiriamos miesto planavimo per architektūros vystymą: Bendras miesto planas ir bendra miesto programa. Bendras miesto planas yra taisyklinga struktūra, pagrįsta taisyklingais objektų tarpusavio ryšiais. Planavimas plokštumomis ir atskiromis funkcinėmis zonomis. Bendra miesto programa - kai mieste esančios funkcijos ir ryšiai persidengia, sukuria lankstesnes miesto funkcionavimo galimybes. Tokia programa siūlo veiklos gausą, o ne atskirų, nekoncentruotų objektų kompoziciją, lyginant su pastarąja teorija. Architektūros apribojimas gerina miesto infrastruktūrą. Tankus aukštybinių pastatų išdėstymas, susisiekimo atžvilgiu yra geresnis ir patogesnis susisiekimui negu mažesnio tankumo ir laisvesnio išplanavimo miestuose. Pastarojo tipo plane - pailginamas kelionės laikas iš vienos miesto vietos į kitą, palyginti su vienodu, taisyklingu gatvių tinklu (Manheteno planas). Taisyklingo gatvių tinklo mieste nereikia toli keliauti rajonų kvartalais, bet tai apriboja architektūrą. (Tugce Selin Tagmat, 2004).

Prieš šimtą metų, nauja karta koncepcijų ir technologijų iššaukė „didį architektūros sprogamą“. Pajvairinus cirkuliaciją, sumažinus pastato masę, padidinant matmenis, pagreitinant statybą, patobulėjus liftams, oro kondicionavimo sistemoms, plienui ir naujai infrastruktūrai, buvo suformuotas naujas architektūros tipas. Šio tipo bruožas, apjungiant ankščiau išvardintus dalykus, - aukštos ir didelės negu kada struktūros. „Šios struktūros dar pasyžymėjo kaip potencialūs socialinio pasaulio pertvarkytojai, su turtingesne socialine programa“ (R. Koolhaas, 1995). Ši architektūra vystėsi kiekybiškai. „Didumas buvo, jau beveik amžių, būklė be mąstytojų ir revoliucija be programos“. (R. Koolhaas, 1995).

R. Koolhaas savo teorijoje prieštarauja Le Corbusier, teigdamas, kad nestabilumas tampa pagrindine urbanistinės programos ideologija ir taip sukuria naujas, lankstesnes urbanistines būkles. Abu architektai apibūdino architektūrinę produkciją, turinčia urbanistinę programą kaip miestas mieste. „Miestų chaosas yra pilnai įsiskverbęs į architektūrą, o miestas paliktas tuščias“ (R. Koolhaas, 1995). „Maksimali architektūrinė kontrolė viename tūryje, kurios funkcija nepriklauso nuo tūrio“ (Tugce Selin Tagmat, 2004).

Amerikietiškas dangoraižis yra ankstyvas aukštesnių ir didesnių pastatų, kurie padiktavo naują mastelio ir architektūrinės programos suvokimą pradininkas. Dydžio padidėjimas nuo pat XX amžiaus pradžios, architektūrai padėjo ištyrinėti kokius ryšius ji gali užmegsti su urbanistine aplinka, taip sukurdamą turtingesnę socialinę aplinką. Naują miesto programą. „Kai pastatas pasiekia tam tikrą kritinę masę, pastatas pavirsta tiesiog pastatu“ (R. Koolhaas, 1995). Toks pastatas jau negali būti „suvaldytas“ jokia architektūriniu gestu

arba architektūrinių priemonių, sprendinių kombinacija. (Rem Koolhaas, S,M,LXL,1995, psl.499). Pastato dydis tampa problema architektūrinei raiškai (R.Koolhaas, 1995).

1.2. Paradokso reiškinių išryškėjimo faktoriai

„Architektūros menas tampa bevertis pastatui didėjant "(Rem Koolhaas, 1995). Dauguma kai kurių šiandieninių projektų ir architektūrinių koncepcijų yra labai dideli. Dideli masteliai: tūriai, aukštingumas. Tobulėjant pastatų konstrukcijoms ir inžineriniams sprendimams, architektai ir konstruktoriai dažnai nori pademonstruoti technologines inovacijas. Pastatas tampa žmonių ir technologijų pažangos reklaminiu stendu. Pastatai taip padidėja , kad architektūros sritis praranda prasmę. Tada tiesiog reikia susitelkti į šio urbanistinio mazgo infrastruktūrą. Funkciniai ryšiai , žmonių vidaus cirkuliacija, srautų judėjimas, susisiekimas ir inžinerinės mechaninės funkcijos ir sistemos tampa svarbesnės negu klasikinės architektūros problemos: programa, vieta, erdvė ir estetika. Architektūrinis diskursas - inžinerinė struktūra apsiausta kiautu. Išoriniai faktoriai tampa svarbūs: infrastruktūra, inžinerija, socialiniai ir politiniai faktoriai netik įtakoja bet nulemia pačio pastato esmę. Miesto funkcinės įvairovės įtraukimas į pastato funkcinę programą. Didumą pabrėžia tam tikri inovatyvūs faktoriai , kaip pavyzdžiui slankiojantys ar apželdinti stogai. „Šios inovacijos kilo tik dėl ankščiau minėtų veiksnių ir yra sprendžiamos inžinierių, ir kurios nelabai turi ką bendro su architektūra" (Joaquin Mosquera,URBAN magazine, 2009).

„Didelis išsiskiriantis tūris mieste - nėra urbanistinio audinio dalis" (Joaquin Mosquera, 2009). Aplinkinis užsatis praranda svarbą. Pastatas jau nėra lokalus miesto elementas, jis tik gali būti suvokiamas kaip „priklausantis" miestui, esantis mieste, bet nevisai jo dalis.

„Pastato fasadai daugiau negali atskleisti, pasakyti apie tai kas yra pastato viduje" (Joaquin Mosquera, 2009). Architektūra taip pat atsako ir už architektūros skaitomumą. Jeigu nėra architektūros skaitomumo, skaitomumo ir supratimo netenka ir miestas. Pastatas taip pat pasidaro uždaras. Vidinis žmonių srautas, judėjimo cirkuliacija savame tūryje, izoliuoja pastatą nuo išorės, taip pašalindamas save iš aplinkos konteksto. „Funkcijos tampa vidinės, ištraukiamos iš miesto konteksto ir įtraukiamos į pastato interjerą"(Joaquin Mosquera, 2009). Miestas mieste.

Architektūra savo tradicine reikšme , nepriklauso pastatui, nėra siejama su juo , nes tūrio dydis pakeičia ir sąlygas kaip mes analizuojame ir suprantame architektūrą. Dydis , architektūrą nustumia į antrą planą. anot Rem koolhaas: „Dydžio sąlyga - architektūra prieš urbanizmą"(Rem Koolhaas, 1995).. Kai pastato mastelis išauga, infrastruktūra tampa labiau dominuojančia ir architektūra po truputį nyksta. Didžiulis tūris mieste, architektūrinis mastelis sau susikuria taisykles , kurios remiasi vien tik praktiniais ir žmonių judėjimo sumetimais .

„Kuo labiau pastatas didėja, tuo mažiau pasirinkimo, erdvės architektui“ (Joaquin Mosquera, 2009).

Mieste nelieka funkcijų sklaidos, nes tai įtraukiama į pastatus. Pastatai tampa multifunkciniai. Kai pastatas yra toks didelis, jame yra sukuriami atskiri funkciniai dariniai esantys pastato viduje, vietoje atskirų pastatų grupių arba komplekso urbanistiniu požiūriu. Šiandieninė architektūros tendencija yra ta, kad architektūra perima urbanistikos bruožus. „Pastato funkcinės dalys atrodo vieningos, priklausančios pastatui nes jos yra jo viduje, tačiau kai kiekviena funkcinė grupė pastate turi atskiras funkcines programas“ (Joaquin Mosquera, 2009), pavyzdžiui arch. Dominique Perrault „Magic box“ sporto stadionų ir renginių pastatas, Ispanijoje.

1.pav. Magic box stadionų ir sporto kompleksas. Ispanija.

Svarbus aukštybinių pastatų faktorius - inžineriniai įrenginiai. Kadangi vyksta vertikaloji urbanistinė plėtra, didesnę svarbą pradeda įgauti inžineriniai pastato sprendimai. Čia reikalinga atsižvelgti ir į žemės drebėjimo, gaisrą, ir žmonių evakuaciją pavojaus atveju. Papildomi inžineriniai įrenginiai reikalauja tikslaus planavimo ir pastato sprendiniai tampa sudėtingi. Liftas - mechaninė ne architektūrinė detalė, pagrindinė judėjimo tarp aukštų linija. Aukštybiniuose pastatuose labiau ignoruojami tokie aspektai kaip: kompozicija, mastelis, proporcija, detalės. Pastatuose pasireiškia minimali estetika, mažiau naudojami dekoro akcentai: detalės ir ornamentai. Funkcionalios architektūros pastatai dažnai yra kubų ir stačiakampių kompozicijos darinys arba pastato konstrukcinis karkasas atlieka ir estetinę pastato fasadų funkciją. Pastato struktūra tarsi yra paverčiama architektūra, tačiau pastato karkasas nėra gryna architektūra. Dideliuose pastatuose, ypač aukštybiniuose, atstumas nuo pastato centro, centrinės ašies iki pastato išorinių sienų padidėja ir dėl to fasadas negali atskleisti to kas dedasi pastato viduje. Pastate veikia tiek daug įvairių funkcijų, kurios ribojamos zonomis, pertvaromis, sienomis ir pan. „Interjero ir eksterjero architektūros tampa atskiri projektai, kurių vienas bando susidoroti su nestabilumu pastato programoje ir ikonografinėmis reikmėmis, o kitas - atsako už dezinformaciją, siūlo miestui objekto stabilumą“ (R.Koolhaas, 1995). Taip miestas yra transformuojamas jau ne į tam tikrų aiškių

objektų sumą, o į paslapčių dėžučių kratinį. Dėl to nukenčia miesto skaitomumas. Miesto audinyje tam tikri mazgai, pastatai turi tam tikrą aiškumą, skaitomumą. Gyvenamieji namai turi savitas formas su dvišlaičiais, vienšlaičiais ir kt. tipo stogais. Bažnyčios, bazilikos, katedros, savitus bruožus, kaip ir ligoninės, bibliotekos ir daugiabučiai. Pažvelgus nesunku įsivaizduoti kad dedasi pastato viduje.,, Ką mes matome - žiūrėdami į dangoraižį ar labai didelio mastelio pastatą, tai nėra tai ką mes suprantame ir gauname" (R.Koolhaas, 1995). Urbanistikos vienas iš uždavinių - išlaikyti miesto bruožus, jų savitumą. Atsakoma ir už miesto supratimą. Dangoraižis aiškios architektūros neturi, padeda išspręsti urbanistikos galvosūkius: žemės užstatymo problemą ir siūlo didelę žmonių talpą ir miesto funkcinės programos įvairovę, tačiau kartu prieštarauja pati sau. „Užtenka didelio tūrinio mastelio ir pastatas jau patenka į terpę tarp gero ir blogo" (R.Koolhaas, 1995). Pirmas įspūdis nepriklauso nuo kokybės. dideli pastatai yra vertinami pagal didumą. Šioje terpėje vertinimo svarba slypi dydyje - „didesnis, arba dar didesnis" (R.Koolhaas, 1995).

Pagrindinis šiuolaikinių didelių statinių, megaprojektų bruožas - didelis mastelis. Kas pastatys aukščiausią pastatą ir kas ką pralenks. Technologijos tobulėja ir vis labiau įgalina inžinierius ir architektus išlaisvinti savo fantaziją, pasireikšti ir paneigti ankstesnes ribas. Sprendžiant iš parengtų ir siūlomų koncepcijų didžiųjų megastatinių, iškyla nauja architektūros tendencija. Architektūra taps tokia didelė, kad virs urbanistine struktūra. Patys pastatai bus tokio dydžio kaip miestai. „Pastatai viršiję kritinį mastelį, jau praranda ryšį su miestu" (R.Koolhaas, 1995). Pats pastatas tampa urbanistiniu kompleksu. „Dideliam tūriui jau daugiau nebereikia miesto, tūris meta iššūkį miestui, jis bando varžytis su miestu ir bando jį pralenkti" (R.Koolhaas, 1995). Tokia tendencija pastebima daugumoje esamų, įgyvendintų projektų ir planuojamose architektūrinėse koncepcijose. Ten pastatai jau patys yra miestai. Dydžio problema pabrėžia urbanistikos ir architektūros aiškios ribos nebuvimą. Šiuolaikinei architektūrai nereikia urbanizmo, nes pati architektūra perima urbanistikos bruožus. Bando patobulinti ir spręsti šios disciplinos problemas. Architektūra be urbanizmo.

Architektūrinės erdvės suvokimas kinta. Ši erdvė yra transformuojama , norint pasiekti urbanistines charakteristikas ir tada architektūros kontrolė yra ribojama, architektūra yra ribojama , tačiau pati erdvė taip yra pajvairinama. R.Koolhaas savo teorijoje teigia ,kad miestas šiandien nėra suvokiamas kaip „ didžiausias architektūros statinys ". „Dabar architektūra tampa didžiausia urbanizuotoje teritorijoje" (R,Koolhaas, 1995).

Naujasis urbanizmas, posturbanizmas yra stilistiškai sencacingas , nes stengiasi privilioti išrankesnius vartotojus, siūlydamas vis labiau pribloškiančią ir provokuojančią architektūrą ir urbanistiką. F.Gehry apibūdina savo statinius ,miesto audinyje kaip atvirus, demokratiško urbanizmo kūrinius, nors jie ir ignoruoja ir neatsižvelgia į gretimą kontekstą. Šiuolaikiniai architektūriniai projektai mažai susiderina su esama aplinka ir galutinai neužpildo, nepapildo

miesto urbanistinės struktūros, net ir išsiskaidžiusios ir fragmentuotos. „Labiau asmenišką pastatų dizainą yra labiau akcentuotas į patį pastatą negu į kontekstą“ (D.Kelbaugh, 2008).

1.3. Miestų supanašėjimo faktorius . Aukštybiniai pastatai

Nepaisant vizualaus aukštybinės statybos vyravimo mieste , kuris tarsi suteikia to miesto siluetams ir panoramoms iki tol niekada neturėtos aukščio įvairovės. „Aukštybiniai pastatai atitolina žmogų nuo tradicinio užstatymo mastelio, nuo žmogaus ir architektūros harmonijos“ (J.M. Jacobs, 2005). Šie didieji pastatai sukelia didžiulį kontrastą su greta esamais pastatais. Dabar miestų autentiškumas daugiau išreiškiamas istorinės miesto dalies, architektūros. „Aukštybinė statyba dažnai laikoma antiurbanistiniu dariniu , negebančiu tarpti istoriškai susikloščiusioje miesto struktūroje bei perimti užstatymo tradicinius principus (I.Alistratovaitė, VGTU). Vertikaliųjų dominančių mieste funkcija - orientacinė . Vis dažniau siejama su miesto tapatumu (K.Lynch, 1960). „Kai kalbama apie vizualią orientaciją miesto erdvėje, svarbiausias vaidmuo tenka užstatymo dominantėms - išskiliams pastatams ,statiniams, kontrastuojantiems su aplinkiniu užstatymu savo aukščiu, tūriu,forma ir spalva“ (J.Vanagas, 2008). Pagal K.Lynch teoriją , dominantės formuoja lengvai įsimenamų ženklų sistemą padedančią orientuotis mieste.Tai naudoją daugiau miesto gerai nepažįstantys asmenys, pavyzdžiui turistai. Miesto kompozicijoje yra patogiau orientuoti pagal iš mažesnio užstatymo išsiskiriančiais elementais (K.Lynch, 1960). Urbanizacija išsivysčiusiose šalyse kelia rimtų problemų. Nesustabdomai plečiasi miestų (urbanizuotos) teritorijos, žemės (dirvos), vandens ir oro užterštumas viršija leistinas normas, mažėja laisvų teritorijų plotai, plinta ligos, intensyviai naudojami gamtos išteklių, nyksta daugelis gyvūnų ir augalų rūšių. Šie neigiami veiksniai atsiranda dėl intensyvėjančios urbanizacijos. „Yra dvi principinės alternatyvos: arba atsisakyti esamų žemės apgyvendinimo formų , ieškoti kokybiškai naujų, tobulesnių arba stengtis tvarkyti esamas“ (J.Vanagas, 2008).

Miesto bendrojo plano sudarymo, vystymo procese reikia atsižvelgti į tris pagrindinius urbanistinius aspektus: 1) funkcinį ,planinį. Įtakojantys miestų socialinių procesų pobūdį ir intensyvumą, funkciniai ryšiai tarp zonų ir jais remiantis - magistralių ir gatvių tinklo formavimas. 2). Ekologinis aspektas, susijęs su miesto sveikatingumo būklės kokybės gerinimu ir apsauga. Numatomas priemonės įveikti neigiamas techninės pažangos pasekmes - mažinti kenksmingų žmonių veiklos produktų poveikį aplinkai, vengti besaikio jos išteklių eikvojimo ir užtikrinti komfortiškas gyvenimo sąlygas. 3). Architektūrinis - estetinis aspektas, kuris orientuotas į miesto urbanistinės kompozicijos ir architektūrinio įvaizdžio gerinimą, jo savitumo apsaugą. (I.Alistratovaitė)

Aukštybinę statybą numato net ir tokios šalys kurios turėtų didžiulius tikrosiomis savų miestų (istorinėmis , kultūrinėmis ir visuotinai pripažintomis) vertybėmis, o technologijų pažangą bei

rinkos dėsnių sprogimus nukreipti į tas teritorijas, kur privalu kelti aplinkos kokybę, bei išjudinti panašaus pobūdžio procesus, idant ši teorija galėtų sudaryti konkurenciją esamoms ir vykdyti subalansuotą miesto plėtrą. Aukštybiniai pastatai vis labiau skverbiasi į tradiciškai susiformavusį miesto audinį ir tampa vizualiniais naujos kultūros meto ženklais, kurie suvienodina visų miestų siluetus ir panoramas iš tam tikrų miesto apžvalgos taškų. Sekdamas tiek Azijos, tiek Amerikos pavyzdžiais, šiuolaikinis miestas Europoje pradeda augti vertikalia kryptimi. (I. Alistratovaitė)

Vadovaujantis nuostatomis, kurios išdėstytos Amsterdame 1995 m vykusiame pasauliniame kongrese dėl aukštybinių pastatų plėtros, akcentuota, kad plėtra vertikalia kryptimi apsaugo jo skverbimą į istorinius miesto branduolius. Aukštybiniai pastatai laikomi priemone, kuri neleidžia tankinti senojo miesto branduolio. (I. Alistratovaitė). Aukštybiniai pastatai kai kuriais atvejais ir didina miesto tapatumą, bet kartu vykstant globalizacijos reiškiniui, jį ir slopina. Statomi vertikalūs statiniai tapo grėsme vizualiniam miesto tapatumui, susiformavusiam ne per vieną šimtmetį. Minimos kelios esminės neigiamos ir teigiamos šio komercinio ir ekonominio proveržio pasekmės (I. Alistratovaitė):

- + dėmesys inovacijoms, investicijoms į nekilnojamąjį turtą, patvirtina rinkos ekonomikos augimą,
- + aukštųjų technologijų įsisavinimas, informacinė infrastruktūra - tai pažanga žinių ir komunikacijų srityje,
- - poveikis miestui (tiek iš išorės, tiek iš vidaus), miesto tapatumui, jo tapatumo išlikimui. Tai keičia istoriškai susiklosčiusio miesto struktūros charakterį, nes savinamasi miestams nebūdingi globalaus miesto bruožai,
- - tenkinami investuotojų siekiai nustumiant miesto urbanistinės struktūros apsaugą nuošalėn.

1.4. Architektūros priklausomumas nuo tūrio mastelio

Dideliame tūryje architektūra po truputį nyksta nes tūris yra absoliutus. Absoliuti dominantė. Iš aplinkos išsiskirianti savo forma ir tūriu, o detalės tampa mažiau svarbios arba nepastebimos. „Tai smulkmenos ir palyginti su pastato masyvu - nesvarbu“ (R. Koolhaas, 1995). Mažesnio mastelio pastate, pavyzdžiui individualiame gyvenamajame name, judėdami artyn statinio matome tam tikras architektūrines detales. Kuo arčiau tuo geriau pastebimas. Langai, jų forma išdėstymas, karnizai, apdailos variantai, tekstūriškumas ir tt. Šiuolaikinis tipinis aukštybinis pastatas - stačiakampis (arba kitų formų) stiklinis tūris, išskyrus senesnio laikotarpio dangoraižius iš plytų, kurie labiau pasyžymėjo formos kintamumu ir medžiagiškumu. Dabartiniame pasireiškia minimalizmas. Tai įtakojama ir

objekto dydžio. Didesnis aukštybinis pastatas turi didesnę statybos kainą, todėl apsiribojama minimaliomis priemonėmis maksimaliam rezultatui išgauti. Pastatas turi didžiulį tūrį, kuris stebint iš įvairių vietų nesikeičia. Šio tipo pastatuose akcentuojama mažai architektūrinių detalių arba visai neakcentuojama. Vyrauja pastato struktūra ir langų kompozicinis išdėstymas, dažniausiai pasireiškiantis kartotinių modulių išdėstymui. Patys pastatai dėl tokio efekto atrodo lengvesni, permatomi ir atrodytų sukelia miesto atvirumo pojūtį, tačiau pastatas tiek pat uždaras kiek ir atviras visuomenei. Yra mastelių kurie labiau priimtini asmeninei išraiškai ir kūrybingumui, ir kiti masteliai, kurie labiau priimtini visuomenės požiūriui, normoms, standartams ir apribojimams. (D.Kelbaugh, 2006).

Arch. R.Koolhaas savo manifeste aprašė Manheteno miestą, kuris jo supratimu reprezentuoja absoliučią metropolio situaciją, kuri apibūdinta kaip būtinybė šiuolaikiniams miestams, kuriuos įtakoja apgyvendinimo tankis ir naujų technologijų proveržis. Architektūra, kai yra suvokiama kaip neišvengiamas procesas, prarandą savo operatyvųjį mechanizmą nestabilioje metropolio dinamikoje ir tiesiog prisiima dekorą ir istorijos ar atminties iliuzijų statusą (R.Koolhaas, 1997).

1.5. Architektūros kokybės nykimas aplinkoje esant intensyviai urbanistinei plėtrai

Urbanistinis planavimas dabar apibūdinamas kaip savaiminė individualių architektūrinių elementų organizacija. Pavyzdžiui tipinis taisyklingas miesto planas, tinklas išreiškia urbanistinės teritorijos fragmentaciją, kur architektūrinės intervencijos yra labai ribotos. Pavyzdžiui New York mieste, gatvės kertasi stačiu kampu ir sudaro gatvių tinklą. Gatvių tinklas likusį paviršiaus plotą padalina į kvartalus. Gatvės pasidaro kvartalų ribos, kurios įtakoja architektūrinius sprendimus. Labiausiai priimtini tokiu atveju architektūriniai sprendimai yra taisyklingas stačiakampis planas ir daugiaaukštė statyba. Dinamiškų formų sprendiniai yra neoptimalūs, todėl urbanistinė aplinka sukuria ribas. „Architektūros intervencijos ribojimas mieste, reiškia atskyrą tarp architektūros ir urbanistinio planavimo disciplinų“ (R. Koolhaas, 1997). Darnioji miestų plėtra skatina miesto - dangoraižio koncepcijas. Aukštybinio miesto tendencija. Miestai, žmonių skaičiui didėjant, negali plėsti savo ribų. Norint išsaugoti kiek galima daugiau natūralaus žemės paviršiaus ploto, tačiau tai skatina vertikalaus miesto idėją. Vertikalaus miesto, tačiau kyla klausimas ar šis miestas gali turėti architektūrą. Pagal LR Statybos įstatymą, statinys - pastatas arba inžinerinis statinys, turintis laikančiąsias konstrukcijas, kurios visos (ar jų dalis) sumontuotos statybos vietoje atliekant statybos darbus, ir kuris yra nekilnojamas daiktas. Architektūra yra statinyje, o statinys turi architektūrą. Miestas yra ne statinys, o statinių visuma. Sistema. Vadinamieji vertikalūs miestai turi laikančiąsias konstrukcijas, tačiau yra fragmentuoti ir nesudaro

visumos, turi vieną arba kelias funkcijas. Ar tai daugiau miestui būdingas aspektas ar architektūros bruožai nyksta didėjant vertikaliajai miestų plėtrai.

Kraštovarka (ang. landscape urbanism) yra urbanistikos planavimo teorija, kuri gilina į miestų organizacinius klausimus, naudojant miesto erdvę bet nesigilinant į pastatų dizainą. Architektai perėmė urbanistikos problemas ir bando jas spręsti savo projektiniuose sprendiniuose. Dėl darniosios plėtros politikos, dauguma miestų stabdo savo horizontalią plėtrą tam kad išsaugotų kuo daugiau žaliojo ploto, natūralių gamtos teritorijų. Naujos pastatų koncepcijos perėmė šį požiūrį ir yra projektuojami su žaliaisiais stogais, apželdintomis sienomis ir įvairiais inovatyviais inžineriniais įrenginiais. Darni miesto plėtra sukurta siekiant pristabdyti miestų horizontalią plėtrą. Dabar miestų planavimas vyksta vertikaliam ir architektai yra įtraukiami jau ir į miesto planavimo problemą. Jie planuoja miestą mieste. Perima ir urbanisto pareigą, bet nesant architektūrai, architektai planuoja miestus. Ar keičiasi pačio miesto forma. Ar tai jau yra dugiadisciplininė sfera. Darnioji plėtra nėra urbanistikos uždavinys, o globalinė politika, tačiau sprendžiama architektūros pagalba, be aiškių miesto planavimo normų ar principų.

Du pagrindiniai kriterijai apibūdinantys gerą urbanistiką arba urbanizmą: įvairovė, aplinkos ryšiai ir vietos sukeliamas poveikis žmogui, erdvės ir vietos pojūtis. Socialiai įvairi vieta gali būti fiziškai neįvairi ir atvirkščiai, homogeninė populiacija gali gyventi ir užimti fiziškai įvairią urbanizuotą teritoriją. Taip pat turitinga ekonominiu atžvilgiu vieta egzistuoja vietose kur vyrauja fizinė monotonija. Urbanistika yra sudėtingas tarpininkas tarp formos ir proceso. Tarp struktūros ir funkcijos, tarp socialinių ir ekonominių sistemų ir infrastruktūros, kuri šiems aspektams yra svarbi. Įvairovė reiškia urbanistikos klasifikavimą į komponentus tikus kaip: žemės naudojimo paskirtis, infrastruktūros, susisiekimo ilgiai, plotai kvadratiniais metrais, biurų erdvės ir parkavimo aikštelių vietų, parkų plotai - visi šie skaičiavimai anot Mumford yra apibūdinami kaip „anti -miestas“. (Mumford, 1968,p.128). Turima omenyje, kad miestas neturėtų būti skaičiuojamas, o projektuojamas atsižvelgiant į socialinį, architekūrinį ir kitus kontekstus. Planavimas sprendžiant realias miesto planavimo problemas, kurios susijusios su urbanistika ir architektūra. Atsižvelgiant į tarpusavio santykį.

Jane Jacobs panašiai argumentavo miestų planuotojų požiūrį į miestą kaip seriją skaičiavimų ir pamatuojamų abstrakcijų. „Planuotojai mano, kad gali efektyviai manipuliuoti miesto individualiaisiais komponentais“ (Jacobs.1961). Tikroji urbanistikos užduotis yra maksimaliai paskatinti bendravimą, stimuliuoti socialinius ir ekonominius kontaktus ir propaguoti įvairovę visur kur įmanoma. Tai yra urbanistikos tikslas (E.Tallen). Architektai labiau susitelkę į individualių meno kūrinių dizainą, individualiose vietose. Pastato bei aplinkos kūrimas yra intuityvus. (E.Tallen).

Dažnai pastebime naują pažangią architektūrą, kuri yra nelabai pažangaus urbanistinio planavimo dalis. Arba geri urbanistiniai bruožai yra pastebimi aplinkoje, kurioje yra prastai suprojektuoti pastatai (D.Kelbaugh,2006)

Tipiškai poreikiai ir troškimai turėtų būti architektūrinio mastelio raiška ir pasyviai atsispindėti urbanistiniame mastelyje. Akivaizdu, kad kuo mažesnis objekto mastelis ir įgyvendinimas, tuo labiau asmeniška ir tiesioginė jo raiška. Pavyzdžiui asmeniniuose pastatuose saviraiška yra įgyvendinama pastate naudojant architektūrinių detalių fasaduose. Tai ilgą laiką vyraujanti individualumo ir asmeninio skonio raiška. Didesniame mastelyje - kaiminystėje, rajone ar metropolizuotoje zonoje, yra mažiau galimybių ir laisvės aktyviai kurti aplinką. Nėra gerai būti per daug ekspresyviu, kūrybingu ir išradingu, taip pat per daug kasdienišku, normatyviu ir standartizuotu beveik visuose masteliuose, kurie yra aplinkoje. Pirmu atveju gresia chaosas, o kitu - režimas. (D.Kelbaugh,2006)

Urbanistika yra dviejų, trijų ir keturių dimensijų. Kai mastelis didėja, pradeda dominuoti objekto funkciniai ir operaciniai aspektai. Urbanistiniai projektai gali būti didžiulio masto ir tokio greito vystymosi, kad nespėjama vertinti, padaryti išvadas, pasimokyti ir susisieti su pavyzdžiais mieste. Pastatai statomi greitai tempu. Urbanizmas, lėtas ar greitas yra mažiau susietas ir įtakojamas stilistikos negu architektūra.

Aplinkai ir miestui projektuoti pritaikoma daugybė idėjų ir metodų, tačiau ant žemės ir suvokimo lygmenyje šios priemonės yra už supratimo ar vizualaus suvokimo ribų. Rezultatas yra matomas visuomenės ir rezultatas yra vertinamas realiomis sąlygomis. Normos ir reglamentai padeda formuoti miestą, bet viso miesto audinio dizainas yra už normatyvų ribų. Pagrindinė priežastis - dydis. Jis per didelis, sudėtingas ir specifinis savo vietai, topografijai, klimatui, istorinei raidai, kintančioms technologijoms, demografijai ir kultūrai. (D.Kelbaugh,2006)

Miestai retai kada gali būti estetiškai suvokiami, komponuojami arba statomi kaip vientisi. Urbanistikos plėtros projektai auga, miestai auga dideli, dinamiški, chaotiški ir nevisai pagal normatyvus. Nepažabojami taisyklių, tradicijų arba kultūrinių vertybių. Dažnai yra vedami didelių vizijų mažiau atsižvelgiant į lankstesnį miesto karkasą ir infrastruktūrą. Kai pastatų mastelis išauga ir jų eksploatacinės galimybes praplėčiamos, visuomenė tampa įvairesnė, demografiniai rodikliai dinamiškesni, todėl reikia naujų būdų kurti kontekstualesnius pastatus, pasitelkiant medžiagas, spalvas ir reljefo tvarkymo būdus, negu primesti bendrą architektūrinį stilių ar kalbą. Globali kultūra po truputį ištrina mūsų regioninius skirtumus ir autentiškai lokaliai vietai kūrimas yra aktualus (D.Kelbaugh,2006),

Miestas be įvairovės yra tiesiog tankus mazgas, kuriame vyksta intensyvi vertikali urbanizacija. Šis mazgas nesiūlo jokios gyvenimo įvairovės, ramaus privatumo ar užmiesčio žalumos. Tokia aplinka nėra nei architektūriškai turtinga nei erdvės požiūriu įdomi. (Prof. D.Kelbaugh). Kai yra labai intensyvus užstatymas ir tankus pastatų užstatymas tai reiškia,

kad atsiranda ir daugiau socialinių problemų. Užstatymą įtakoja urbanistika, o architektūra įtakoja žmonių psichologinę būklę.

Pruitt -Igoe buvo daugiabučių projektas JAV.St Lous mieste. 1950 metais. Tai buvo suprojektuotas 11 aukščių pastatų kompleksas, monotoniškos architektūros ir monotoniško užstatymo. Dėl riboto biudžeto , infrastruktūra ir pastatų inžineriniai įrenginiai nebuvo geri ir neišspręsti iki pabaigos, tai įtakojo ir finansų stygius. Iš pradžių apgyvendinimo lygis buvo 91 procentas, vėliau nukrito iki 60 ir dar vėliau buvo beveik apleistas.Tai lėmė ,kad šis daugiaaukščių rajonas virto nusikalstamumo centru. Architektūriniai sprendimai čia taip pat įtakojo neigiamas pasekmes - laiptinėse buvo užpildinėjami žmonės . Laiptinės buvo per daug atviros. Rajone vyko gaujų karai. Šioje niekieno žemėje neįmanoma buvo atskirti gyventojų nuo įsibrovėlio. (Newman). 1972 metais buvo nugriautas pirmasis daugiabutis, o 1976 metais ir visas kvartalas. Tokias neigiamas pasekmes turėjo šis projektas.

Emocinis komponentas dominuoja ir nusprendžia racionalumo tendenciją, faktorių. Tačiau tai negali būti pasiekta tik racionaliomis priemonėmis. Tai atvira sistema ,kuri yra ekonominių ir kultūrinių aplinkų realijose (Denes Patonai, Paradox of architectural design, 2005) Architektūra priklauso menų kategorijai nors vis labiau yra priklausoma nuo ekonominės realybės. Architektūriniai produktai vis labiau tampa industrializuotos ir greitos konstrukcijų technologijos dariniai ir intelektualios architektūros savybės nyksta. „Forma neturi būti kopijuojama , bet turėtų būti kuriama "(Denes Patonai, 2005). Vien tik patvarios, kokybiškos medžiagos ir vien tik veiksnus, gerai veikiantis architektūrinio pastato planas nenusako pastato integracijos. Architektūrinis dizainas gali turėti įtakos visuomenei tik tai įgyvendintoje erdvėje. Įgyvendintu projektu. Gerai sukomponuota architektūrinė aplinka yra priimama visuomenės ir lieka jos sąmonėje. „Ši forma toliau vystysis ir bus plėtojama, atnaujinama kol taps vertinga visuomenės dalimi" (Denes Patonai, 2005). Miestas neišnyks nes istoriškai jis gyveno visuose laikotarpiuose nuo pat civilizacijos atsiradimo. Miestas gyvybiškai svarbus. Miestas išliks tik jo forma keičiasi. Šiandieninės problemos keičia miestų išvaizdą. Didieji miestai retėja o užmieščiai tankėja, nes po truputį perima didžiųjų miestų bruožus. Vykdamas darnios miestų plėtrų politiką , miesto plėtra yra daugiau reguliuojama architektūros pagalba. Vyksta daugybė konkursų , kurie orientuoti į ateities urbanistikos ir architektūros formas ir juose pristatoma daugybė projektų kurie yra vadinami architektūriniais, tačiau juose susipina paradoksas. Tai nėra urbanistikos projektas, tačiau sunku įžvelgti ir architektūros bruožus. Architektūros kokybė yra neatsiejama nuo estetikos (šį kriterijų sunku įvertinti dėl subjektyvumo), įvaizdžio ir bendruomeniškumo jausmo bei vietos identiteto kūrimo. Gyvenimo kokybė turėtų būti suvokiama ne tik kaip fizinis patalpų komfortas, bet ir kaip dvasinis bei psichologinis architektūros kaip kūrinio priimtinumas, susijęs su pastatų išorės ir vidaus charakteristikomis bei ryšiais su aplinka. „Darnios architektūros ryšys su fizine ir socialine aplinka gali būti abipusis: architektūra gali ne tik skatinti darnų vystymąsi, taip pat

darnaus vystymosi idėjoms įgyvendinti palanki aplinka gali prisidėti prie darnios architektūros kūrimo" (J.K.Virbašienė, 2009). Architektūros dekonstravimo procesai leidžia patiems gyventojams dalyvauti fizinės ir tuo pačiu sociokultūrinės terpės kūrime, dekonstruojant nebereikalingą architektūrą, pagal savo estetiškes nuostatas pritaikant ją esamiems poreikiams, sukuriama bendruomeniškumo ir gyvenamosios aplinkos vertingumo suvokimas. Galima teigti, jog būtent fizinės aplinkos kokybės gerinimo ir vertingumo nuostatos gali paskatinti daugiabučių gyventojus, identitetą praradusiuose blokiniuose namuose užstatytuose miegamuosiuose rajonuose ir priemiestinėse teritorijose, padėti kurti išskirtinius ir tam tikra prasme, miesto dvasių atspindinčius gyvenamuosius, visuomeninius ir kitų paskirčių pastatus, kurti sociokultūrinio požiūriu kokybiškesnes viešąsias erdves.

1.6. Šiuolaikinės architektūros projektavimo problemos ir sprendimo hipotezė

Analizuojant literatūroje pateiktus ir realybėje esančius pavyzdžius, susiduriame su problemomis, kurias sukelia istoriškai susiklostęs urbanistinis ir architektūrinis miesto kontekstas, kuris kontrastuoja su naujos modernios architektūros sprendimais. Dauguma šiuolaikinių miesto objektų yra projektuojami kontrasto principu su esama miesto struktūra. Architektūra šiandien tapo vartotojiška ir supanašėjo su šiuolaikiniu menu. Kai kurios architektūros formos (dekonstruktyvizmo) netenka architektūros bruožų arba tam tikromis sąlygomis tie bruožai nyksta, tačiau vis pildant istoriškai susiklosčiusią miesto struktūrą šia architektūra, sumažinama bendra kompozicinė ir vizualinė miesto estetika. Kyla poreikis projektuoti labiau kokybišką ir į miesto aplinką orientuotą architektūrą. Aktualus klausimas - naujos, modernios architektūros integravimas į esamą urbanistinį kontekstą. Projektuojant reikėtų atsižvelgti į:

- aukštingumą,
- kompozicinę aplinkos specifiką,
- vietos funkcinę programą ir esamas programas,
- formas, architektūros elementus,
- stilistiką,
- pagal poreikį pritaikyti kontrasto ar niuanso principus,
- būsimą pastato poveikį kontekstui,
- urbanistinį, socialinį, vizualinį, istorinį kontekstus,

Atsižvelgti į gilesnę aplinkos analizę, poveikio aplinkai metodus ir koreguoti sprendinius taip, kad kad būtų kuo mažiau dekonstruojama esama miesto vizualinė stilistika. Miesto zonose, kurias reikėtų atgaivinti galima būtų taikyti laisvesnes formas. Architektūra ir

urbanistika yra skirtingų veiklų sferos ir atsako už skirtingus faktorius, todėl vizualinė miesto aplinka kai kur yra kontrastingai skirtinga. Gal būt reikėtų ieškoti miesto vizualinio stilistinio vientisumo projektavimo metodų arba labiau kreipti dėmesį į kokybiškesnius architektūrinius sprendimus.

Hipotezė

Projektuojant modernios architektūros pastatus reikia įvertinti jų suderinamumą su urbanistine aplinka ir atsižvelgti į vizualinį, istorinį, socialinį miesto struktūros kontekstą.

2. PARADOKSO ARCHITEKTŪROS IR URBANISTIKOS SANTYKYJE EMPIRINIAI TYRIMAI

2.1. EMPIRINIŲ TYRIMŲ PROGRAMA

Tyrimų tikslas

Pagal gautus sociologinės apklausos ir fraktalinės analizės rezultatus suformuoti kontekstualios architektūros projektavimo koncepcinį modelį. Pagrindinis tyrimų tikslas - paneigti arba patvirtinti tiriamas problemas.

Tyrimo uždaviniai

Patvirtinti arba paneigti darbinėje hipotezėje iškeltus klausimus ir atkreipti dėmesį į tyrimų metu iškilusias problemas. Tyrimo uždavinys - sudaryti programą, kuri leistų nustatyti kontekstualios architektūros projektavimo kryptį, atsižvelgiant į skirtingus urbanistinius ir architektūrinius aspektus. Išsiaiškinti svarbiausius būdus ir priemones

Tyrimų struktūra ir metodai

Pagal sukurtą darbo programą atliekami: sociologinė gyventojų ir specialistų apklausa, fasadų fraktalinė analizė. Anketose pateikti klausimai, siekiant išsiaiškinti visuomenės nuomonę apie architektūros priimtinumą, kai kuruos aspektus ir paradokso problemą. Surinkta medžiaga apie tiriamus objektus - analizuojama ir apibendrinama. Pagal gautus rezultatus rengiama darbo koncepcija.

Tyrimų metodika

Atliekant respondentų apklausą anketomis apie paradokso problemą architektūros ir urbanistinkos santykiuose, tikimasi:

- Sužinoti visuomenės nuomonę apie dekonstruktyvizmo stiliaus architektūrą,
- Sužinoti specialistų nuomonę apie dekonstruktyvizmo stiliaus architektūrą,
- Išsiaiškinti ar aukštybiniai pastatai miestui turi toki pat vizualinę įtaką kaip ir dekonstruktyvizmo architektūra,
- Išsiaiškinti patikslinti specialistų nuomonę apie paradokso reiškinį tar urbanistikos ir architektūros,
- Tinkamiausią minėtos architektūros pastatų funkciją ir tinkamiausią vietą mieste,
- Specialistų ir gyventojų nuomonę ar dekonstruktyvizmo architektūra gali mažinti bendrą miesto panoramos, miestovaizdžio kokybę.
- Pagrįsti paradokso reiškinio buvimą

Atliekant tyrimus remiantis fraktalinės analizės mokslinė metodika tikimasi:

- Įrodyti paradokso reiškinio buvimą
- Įvertinti dekonstruktyvizmo architektūros fasadų struktūros estetinę vertę
- Įvertinti tradicinės, istorinės, miestui būdingos architektūros fasadų vertę
- Įvertinti ,ar dekonstruktyvizmo stiliaus architektūra estetinė kokybe ir miestui daromu poveikiu nusileidžia istorinei ir kt.
- Įvertinti aukštybinių pastatų estetinį poveikį miesto aplinkai. Ar poveikis toks pat kaip dekonstruktyviosios architektūros.
- Įrodyti ,kad dekonstruktyvizmo stiliaus architektūra mažina miesto bendro vaizdo kokybę, o ne vizualiai kokybiškai papildo ją.

2.2. VISUOMENĖS APKLAUSOS TYRIMŲ REZULTATAI

Sociologinis tyrimas vykdytas 2015 metų Kovo - Gegužės mėnesiais. Respondentams anketos buvo dalinamos jų darbo, poilsio ir kitose vietose. Anketos buvo pildomos elektroninėje terpėje, anketa ir rezultatai buvo siunčiami internetu. Surinkus pakankamą nuomonių skaičių, sudarytos apklausos rezultatų apibendrinimo lentelės, rezultatai pateikiami grafiko formoje. Baigus rezultatų apibendrinimą, formuluojamos išvados ir rezultatas patvirtinamas grafine forma.

PARADOKSO PROBLEMOS URBANISTIKOS IR ARCHITEKTŪROS SANTYKYJE TYRIMO EIGA

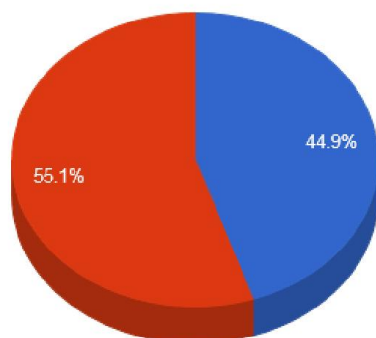
Paradokso problemos urbanistikos ir architektūros santykyje sociologinė apklausa buvo vykdoma Kovo - Gegužės mėnesiais. Į klausimus atsakė 63 respondentai, gyvenantys Kaune, arba atvykę į šį miestą. Vykdamas sociologinius tyrimus, paruoštos dvi sociologinės anketos formos: a) eiliniams piliečiams, b) architektams - vadinamiems profesionalams. Apkalusoje dalyvavo 50 neprofesionalų ir 13 profesionalų. Profesionalus sudarė žmonės, turintys architektūros specialybės aukštąjį išsilavinimą. Anketos buvo išsiųstos elektroniniu paštu. Viso buvo išsiųsta 100 anketų. Į 63 anketas buvo atsakyta, neatsakyta (gražinta anketų) - 38.

SOCIALINĖS - DEMOGRAFINĖS RESPONDENTŲ CHARAKTERISTIKOS

Apklausoje buvo pasirinkti ir į klausimus atsakė 50 piliečių, gyvenančių Kaune, ar atvykusių į šį miestą. 55.1% atsakiusiųjų sudarė moterys, 44.9% - vyrai. Specialistų apklausoje taip pat daugiau dalyvavo moterys 61.5%, mažiau vyrai - 38.5%. Apklausoje aktyviau dalyvavo moterys. Tai pat buvo stengiamasi apklausti skirtingų amžiaus grupių respondentus.

Jūsų lytis?

■ Vyras
■ Moteris

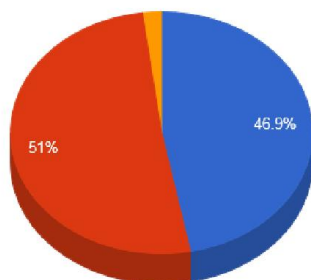
I pav. Apklaustų gyventojų lytis

Daugiausia 51% apklaustųjų sudarė 30-60 metų gyventojai (25 respondentai), 46,9% sudarė 18-30 metų gyventojai (23 respondentai), 26% 60 ir daugiau metų sulaukę gyventojai (2 respondentai). Tyrimo metu atsižvelgta ir į respondentų išsilavinimą. Daugiausia

apklaustųjų turėjo aukštąjį išsilavinimą 65.3 % (32 respondentai), 2 % (1 respondentas) - pradinį, 4.1% (2 respondantai) - pagrindinį, 14.3 % (7 respondantai) - vidurinį, 8,2 % (4 respondantai) - aukštesniojo išsilavinimo ir 6.1 % (3 respondantai) nurodė kita išsilavinimo rūšį: nėra, specialusis vidurinis ir 2 aukštuosius išsilavinimus. Specialistų apklausoje 100% respondentų turi aukštąjį išsilavinimą.

Kokiai amžiaus grupei priklausote?

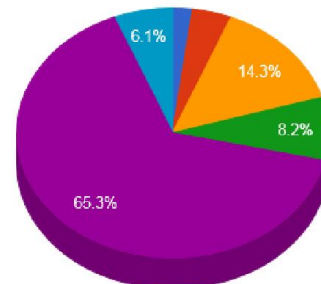
- 18-30
- 30-60
- 60 ir daugiau

2 pav. Gyventojų apklausos rezultatai

Koks jūsų išsilavinimas?

- Pradinis
- Pagrindinis
- Vidurinis
- Aukštesnysis
- Aukštasis
- Kita

3 pav. Gyventojų apklausos rezultatai

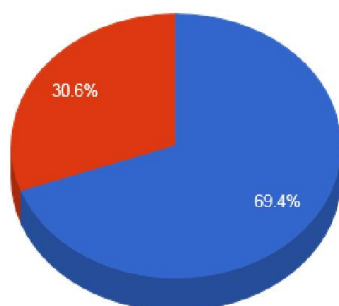
Gyventojų tarpe buvo apklausta įvairių specialybių žmonių. Nurodytos specialybės iš šių sričių: logistika, verslo vadyba, istorikas, religijos pedagogika ir psichologija, kirpėjas, teisininkai, floristas, architektūros studentai, buhalterija, inžinierius elektrikas, technikas technologas, anglų filologija, elektrotechnika, elektronika, elektros energetika, veterinarija, IT technologijos, mokytojas, matematikas, dėstytojas, verslo ekonomika, įmonių valdymas ir organizavimas, radiomechanikas, fermentacijos technologija, tarptautinis verslas, inžinierius - statybininkas, pramonės šiluminė energetika, socialinis darbas bendruomenėje, geografai.

RESPONDENTŲ NUOMONĖ APIE ARCHITEKTŪROS PRIIMTINUMĄ

Apklausos metu buvo aiškinamasi, ar gyventojai domisi architektūra, arba miesto formavimo, planavimo idėjomis. 69.4% (34 respondantai) atsakė, kad domisi ir kreipia dėmesį į miesto formavimo idėjas, 30,6% (15 respondentų) - nesidomi architektūra, arba miesto formavimu. Didžioji apklausoje dalyvavusių žmonių domisi architektūra ir miesto

Ar domitės architektūra, arba miesto formavimo, planavimo idėjomis?

- Taip
- Ne

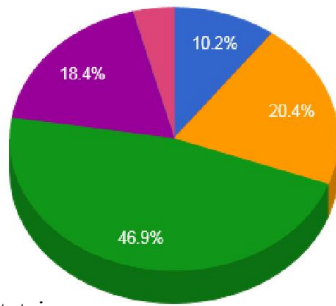
4 pav. Gyventojų apklausos rezultatai

planavimu. Tolimesniame apklausos etape buvo siekiama išsiaiškinti į respondentai labiausiai kreipia dėmesį, kas joje jų nuomone svarbiausia architektūroje. Šiame etape jie galėjo pasirinkti iš pateiktų atsakymo variantų, bei parašyti savo. Kaip svarbiausią faktorių, didžiausia

dalis respondentų nurodė dermę su aplinka 46,9 % (23 respondantai). Antras pagal

Kas jums yra svarbiausia architektūroje?

- Forma
- Tūris
- Funkcija
- Dermė su aplinka
- Išskirtinumas
- Medžiagiškumas
- Kita

5 pav. Gyventojų apklausos rezultatai

kitas respondentas nurodė, kad svarbiausia yra visų atsakymų variantų dermė.

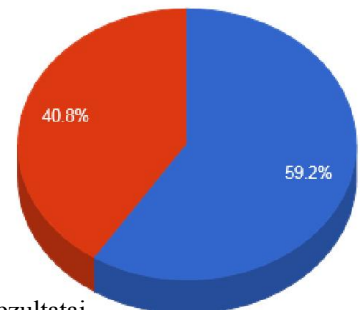
Respondentų buvo klausta ar pastato architektūra (išorė) turi atspindėti, parodyti savo funkciją? Ar pažvelgus į pastato

fasadus turėtų būti aiškiai ir greitai suvokiama pastato paskirtis. 59.2 % (29 žmonės) atsakė taip, o 40.8 % atsakė, kad ne.

Daugiausia respondentų atsakė, kad jiems svarbiausia architektūros dermė su aplinka ir architektūros skaitomumas.

Ar pastato architektūra turi atspindėti pastato funkciją? (Ar pažvelgus į fasadus aiškiai suvokiama pastato paskirtis)

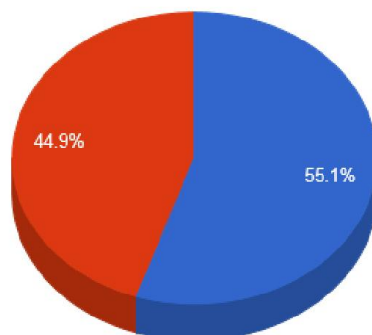
- Taip
- Ne

6 pav. Gyventojų apklausos rezultatai

Respondentams buvo pateiktos dekonstruktyvizmo stiliaus pastatų nuotraukos ir paklausta jų nuomonės apie šio architektūros stiliaus pastatus. Pateiktos dekonstruktyvizmo stiliaus pastatų nuotraukos tiek gyventojams, tiek profesionalams buvo pateiktos identiškos. Gyventojų daugumos nuomonė apie dekonstruktyvistinio stiliaus architektūrą buvo teigiama 55.1 % (27 respondentai), o 44,9% (22 respondentai) į šio architektūros stiliaus pastatus žiūri neigiamai. Profesionalų - architektų apklausoje į dekonstruktyvizmo stilių taip pat žiūrima palankiai - 69.2 % (9 respondentai), 23.1% (3 respondentai) žiūri neigiamai, 7.7 % (1 žmogus) šiuo klausimu neturėjo nuomonės.

- Teigiama
- Neigiama

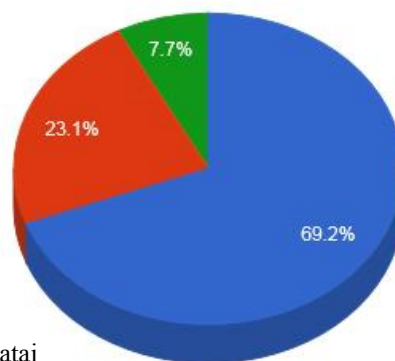
7 pav. Gyventojų nuomonė apie dekonstruktyvizmo stilių

Koks jūsų požiūris į dekonstruktyvios architektūros stilių? (žr. iliustracijas)

Iš gautų rezultatų aiškiai matome, kad dekonstruktyvizmo stiliaus architektūros pastatai yra teigiamai vertinami, tiek gyventojų, tiek profesionalų. Gyventojų apklausos duomenimis, dekonstruktyvizmo architektūra: pajvairina miesto aplinką savo neįprastomis miestui formomis 28.4% (21 respondentas). 24.3% (18 žmonių) atsakė, kad šio tipo architektūra pabrėžia pastato išskirtinumą, 23%

- Teigiamas
- Neigiamas
- Kita (įrašykite)
- Neturiu nuomonės

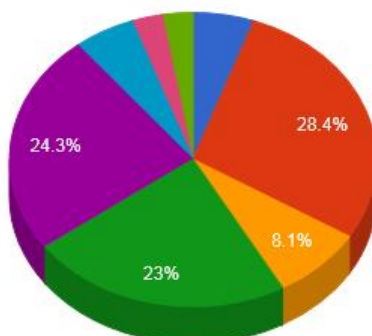

8 pav. Architektų apklausos rezultatai

(17 žmonių) pažymėjo, kad dekonstruktyvistinė architektūra - pernelyg kontrastuojanti su aplinka, 8.1 % (6 respondentai) - nemaloni akiai, 5.4 % (4 respondentai) - maloni akiai, 2.7 % (2 respondentai) pažymėjo - puikiai dera esamoje aplinkoje, 5.4 % (4 respondentai) - visiškai nedera esamoje aplinkoje, 2.7 % (2 respondentai) - kita. Kita: šlykštu ir kad tai daugiau skulptūros tipo kūrinys negu pastatas. Ekspertų dauguma taip pat sutiko, kad dekonstruktyvizmo stiliaus pastatai - pajvairina miesto aplinką 27.6 % (8 ekspertai), 20.7 % (6 respondentai) - taip pabrėžiamas pastato išskirtinumas. 17,2 % (5 ekspertai) įvardino tokį architektūros stilių kaip žaismingą, 6.9 % (2 ekspertai) mano, kad šie pastatai pernelyg kontrastuoja su aplinka. 10,3 % (3 ekspertų) mano, kad dekonstruktyvizmo architektūra -

Jūsų nuomone šiuolaikinio (dekonstruktyvizmo) stiliaus architektūra:

- Maloni akiai
- Pajvairina aplinką
- Nemaloni akiai
- Pernelyg kontrastuoja su aplinka
- Pabrėžia pastato išskirtinumą
- Visiškai nedera esamoje aplinkoje
- Puikiai dera esamoje aplinkoje
- Kita

9 pav. Gyventojų apklausos rezultatai

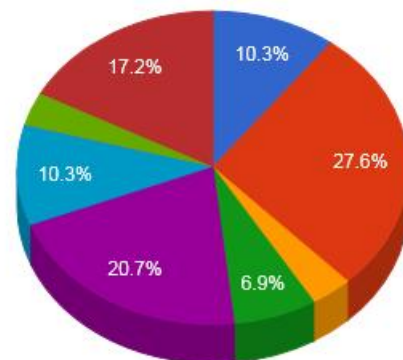
maloni akiai, tiek pat mano, kad ji visiškai nedera prie miesto aplinkos, 3.4 % (2 ekspertai) mano, kad ši architektūra - nemaloni akiai. 3.4% (1 ekspertas) papildė jog tokio tipo architektūros vertinimas priklauso nuo projekto kokybės. Analizuodami rezultatus

pastebime, jog tiek gyventojų tiek profesionalų nuomonės šiuo klausimu sutampa. Gyventojai labiau rinkosi pagrindinius atsakymo variantus (3), o ekspertų nuomonė buvo įvairesnė.

Atliekant apklausą stengtasi išsiaiškinti gyventojų nuomonę apie tai kokią aplinką dekonstruktyvizmo stilius formuoja. Gyventojų apklausos rezultatai: 57.1 % (28 respondentai) - dekonstruktyvizmo stilius formuoja vizualiai turtingą miesto aplinką, 42.9 % (21 respondentas) mano, kad tokios stilistikos pastatai sukuria vizualinį konfliktą su miesto aplinka. Architektų nuomone 69.2% (9 ekspertai) - vizualiai turtingesnė miesto aplinka, 23.1 % (3 ekspertai) - konfliktą su aplinka ir 7.7 % (1 ekspertas) - sukuriamas netikėtumas miesto erdvėje. Tiek gyventojai tiek ekspertai sutaria, kad dekonstruktyvizmo stiliaus architektūra - praturtiną miesto aplinką.

Jūsų nuomone šiuolaikinio (dekonstruktyvizmo) stiliaus architektūra:

- Maloni akiai
- Pajvairina aplinką
- Nemaloni akiai
- Pernelyg kontrastuoja su aplinka
- Pabrėžia pastato išskirtinumą
- Visiškai nedera esamoje miesto aplinkoje
- Puikiai dera esamoje aplinkoje
- Kita (įrašykite)
- Žaisminga

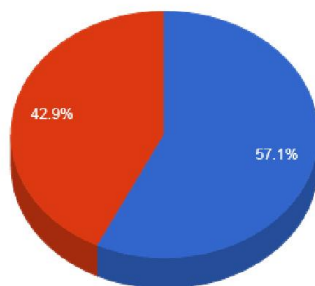

10 pav. Profesionalų apklausos rezultatai

miesto aplinką,

Kaip manote, šis architektūros stilius formuoja:

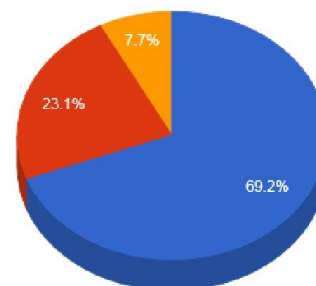
- Vizualiai turtingesnė miesto aplinka
- Sukuria vizualinį konfliktą su miesto aplinka
- Kita

11 pav. Gyventojų apklausos rezultatai

Jūsų nuomone, dekonstruktyvios architektūros stilius formuoja:

- Vizualiai turtingesnė miesto aplinka
- Sukuria vizualinį konfliktą su miesto aplinka
- Kita (įrašykite)

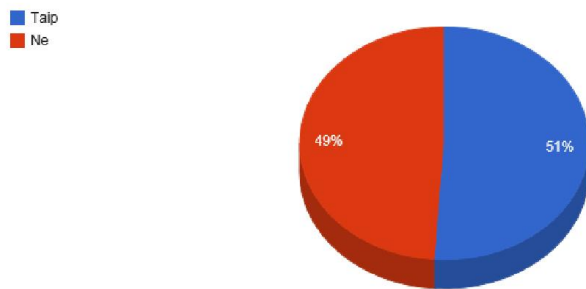

12 pav. Gyventojų apklausos rezultatai

Kitu klausimu buvo siekiama išsiaiškinti gyventojų ir specialistų požiūrį į dekonstruktyvizmo architektūros kiekio didėjimą mieste. Abiejų pusių buvo paklausta ar mieste turėtų būti daugiau dekonstruktyvizmo stiliaus pastatų? 51 % (25 respondentai) mano, kad tokios stilistikos pastatų mieste turėtų daugėti, o 49 % (24 respondentai) - kad neturėtų. Tiesa tačiau šioje apklausos dalyje respondentų atsakymai pasiskirstę beveik po lygiai, ya tik 2 procentų skirtumas. Pagal ankstesnių klausimų duomenis pastebima tendencija, kad gyventojai norėtų daugiau dekonstruktyvios (arba pan. stilistikos) pastatų mieste. Architektų apklausos rezultatai labai panašūs. Dauguma jų 61.5 % (8 profesionalai) teigė jog mieste turėtų būti daugiau dekonstruktyvios architektūros pastatų. Tik maža dalis 15.4 % (2 ekspertai) tam nepritarė, ir mano jog šios stilistikos pastatų mieste neturėtų daugėti. 7.7

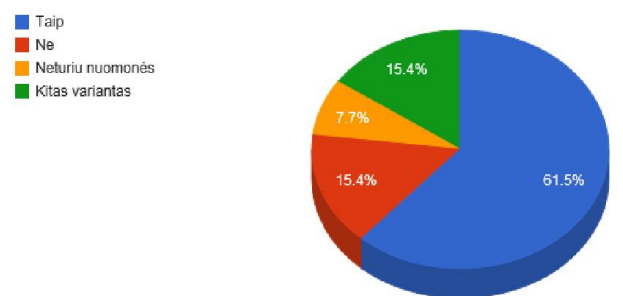
procentai (1 respondentas) architektų neturėjo nuomonės šiuo klausimu, arba susilaikė nuo komentavimo, o 15,4% (2 profesionalai) pasirinko kita variantą. Vienas iš variantų, kad mieste turėtų būti daugiau dekonstruktyvizmo architektūros, tačiau ne miesto centre, o kitas nurodė, jog architektūros kokybė yra svarbiausia. Jeigu gera architektūros kokybė, tada tokių pastatų ir turėtų daugėti, o jeigu kokybės nėra tai jų ir daugėti neturėtų. Šiuo klausimu tiek gyventojai, tiek profesionalai atsakė panašiai. Abi pusės mano jog šios architektūros stiliaus pastatų kiekio didėjimas mieste, miestui ar miesto architektūrai įtakos nedaro.

Ar mieste turėtų būti daugiau tokio tipo architektūros pastatų?

13 pav. Gyventojų apklausos rezultatai

Ar mieste turėtų būti daugiau dekonstruktyvios architektūros pastatų?

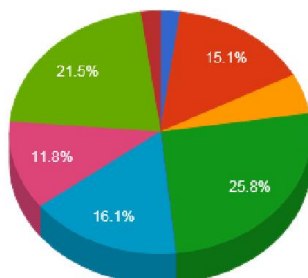

14 pav. Architektų apklausos rezultatai

Respondentų buvo paklausta kurioje miesto dalyje ar dalyse dekonstruktyvistinė architektūra tiktų labiausiai. Kuri miesto vieta yra geriausia šio žanro architektūrai. Dauguma gyventojų 25.8% (24 respondentai) atsakė, kad tinkamiausia vieta - naujos statybos rajonai. Taip būtų labiausiai išvengiama kontrasto su esama miesto aplinka, o ypač su istorine, kur kontrastas tarp naujo ir seno būtų ypač stiprus. 21.5% (20 respondentų) pasirinko miesto vietas kurias reikėtų atgaivinti. Dekonstruktyvizmo architektūrą pritaikyti sunykusių miesto dalių atgaivinimui. 16.1% (15 respondentų) pasirinko pramoninius rajonus kaip tinkamiausius šiai architektūrai. 15.1% (14 respondentų) pasirinko miesto centrą, 11.8% (11 respondentų) - miesto vietas kuriose ši architektūra būtų kuo geriau matoma. Matomiausiose miesto vietose, 2.2% (2 respondentai) pasirinko miesto senamiestį ir tiek pat respondentų pasirinko kita (2.2% procentai). Kaip tinkamą aplinką respondentai papildomai nurodė, kad tokios architektūros mieste nepageidauja, arba jeigu būtų tinkamai įkomponuota, tai tiktų visur. Tai yra pasitelkus komponavimo priemones, šis architektūros stilius tiktų visose miesto dalyse ir bet kokioje aplinkoje. Dauguma architektų (profesionalų) 21.3% (10 respondentų) mano, kad dekonstruktyvizmo architektūra tinka miesto vietoms kurias reikia gaivinti. 14.9% (7 respondentai) mano, kad dekonstruktyvistinis architektūros stilius tinka miesto centre, 12.8% (6 respondentai) - naujos statybos rajonai, tiek pat pažymėjo ir geriausiai matomas miesto vietas bei pramoninius rajonus. 10.6% (5 respondentai) pažymėjo daugiabučių ir gyvenamųjų namų kvartalus, 10.6% (5 respondentai) - miesto pakraštys. 2.1% (1 respondentas) - kita. Nurodė, kad tokia architektūra gali būti visur jei tik tinka urbanistikai. Tiek gyventojai tiek profesionalai sutinka, kad skulptūriškas

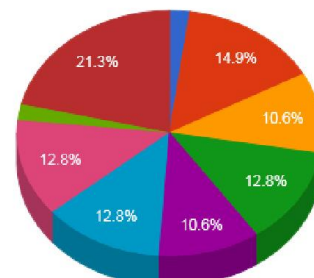
dekonstruktyvizmo architektūros stilius galėtų būti naudojamas miesto vietose kurias reikėtų atgaivinti, sutraukti didesnius žmonių srautus ir pan. Taip pat nurodyti pramoniniai ir naujos statybos rajonai. Tiek profesionalai , tiek gyventojai sutiko , kad šis architektūros stilius neturėtų atsirasti miesto istorinėse dalyse - senamiesčiuose arba miesto dalyse kur daug tradicinės istoriškai susiklosčiusios architektūros.

Jūsų nuomone kokioje miesto dalyje turėtų būti statomi dekonstruktyvizmo architektūros stiliaus pastatai?

15 pav. Gyventojų apklausos rezultatai

Jūsų nuomone, kokioje miesto dalyje turėtų būti projektuojami, statomi dekonstruktyvizmo architektūros stiliaus pastatai?

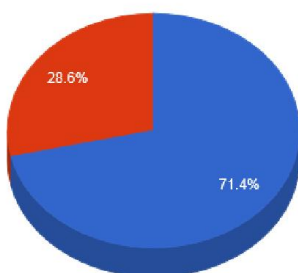

16 pav. Architektų apklausos rezultatai

Gyventojai daugiau akcentavo naujos statybos rajonus, o architektai - miesto vietas , kurias reikia gaivinti, atnaujinti arba , kad šis architektūros stilius, įkomponuotas tinkamai tinka visur. Tai matome iš nedidelio nuomonių pasiskirstymo procento.

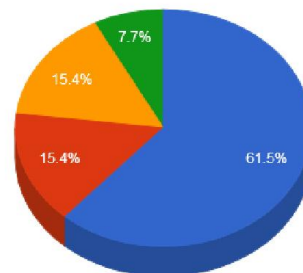
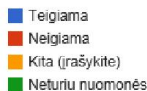
Atliekant tyrimą buvo aiškinamasi ar aukštybinius pastatus, savo vizualiniu poveikiu miestovaizdžiui galima prilyginti dekonstruktyviai architektūrai. Ar kuo jų daugiau, tuo labiau prastėja bendra miestovaizdžio architektūra. Respondentų nuomonė apie aukštybinius pastatus pagal apklausos rezultatus 71.4% (35 respondentai) į aukštybinius pastatus mieste žiūri teigiamai, o 28.6% (14 respondentų) į šį pastatų tipą žiūri neigiamai. Architektų nuomone 61.5% (8 respondantai) - teigiama nuomonė apie aukštybinius pastatus, 15.4% (2 respondantai) - neigiama, 1% (1 respondentas) - neturi nuomonės ir 15.4% (2 respondantai) - kita. Argumentuota ,k ad šis pastatų tipas neturėtų būti miesto centre, kur labai kontrastuotų su senąją architektūra, o labiau atokesnėse miesto dalyse, šalia naujos statybos pastatų. Apibendrinant į aukštybinius pastatus mieste nežiūrima neigiamai. Tiek specialistai tiek gyventojai žiūri teigiamai. Kadangi į ankstesniame klausime kas svarbu žmonėms bendrame miesto vaizde - pasirinkta įvairovė, tai šis pastatų tipas taip pat jos įneša į bendrą miesto vaizdą.

Jūsų nuomonė apie aukštybinius pastatus mieste?

17 pav. Gyventojų apklausos rezultatai

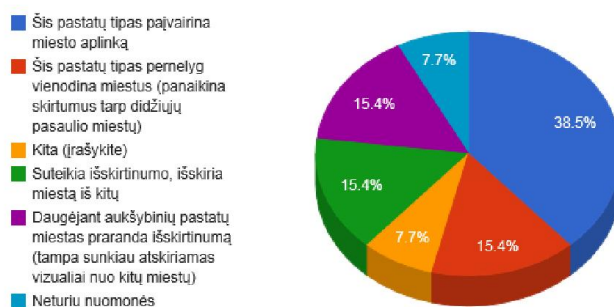
Jūsų nuomonė apie aukštybinius pastatus ir dangoraižius miestuose?

18 pav. Architektų apklausos rezultatai

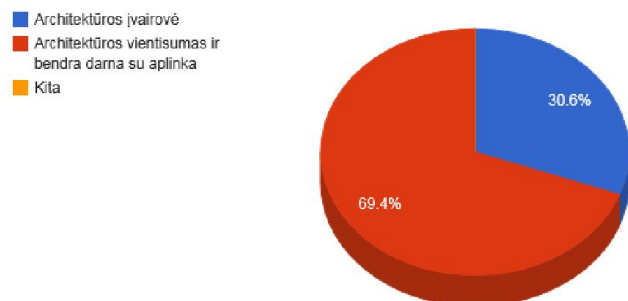
Didžioji dalis architektų mano, kad aukštybiniai pastatai pajvairina miesto aplinką 38.5 % (5 respondentai), 15,4 % (2 respondentai) - mano jog daugėjant aukštybinių pastatų miestas praranda savo išskirtinumą (tampa vizualiai sunkiau atskiriamas nuo kitų miestų, globalizacija), 15.4% (2 respondentai) mano, kad šie pastatai kaip tik suteikia miestui išskirtinumo ir kita 15.4% (respondentai) dalis atsakiusių mano jog šis pastatų tipas kaip tik pernelyg suvienodina miestus ir panaikina skirtumus tarp miestų. 7.7% procentai respondentų šiuo kalbėjimu neturėjo nuomonės, o kita 7.7% (1 respondentas) įvardino kaip Kaune nereikalingus, bet neapskritai visur. Įdomu buvo sužinoti ir kas respondentams svarbiausia bendrame miesto vaizde. Ar architektūros įvairovė ar architektūros vientisumas ir bendra darna su aplinka, o 30.6% (15 respondentų) svarbiausia architektūros įvairovė. Tiek gyventojai, tiek architektai architektūros vientisumą mieste nurodė kaip svarbiausią faktorių. Labiau tai akcentavo architektai.

Jūsų nuomone, aukštybiniai pastatai mieste:

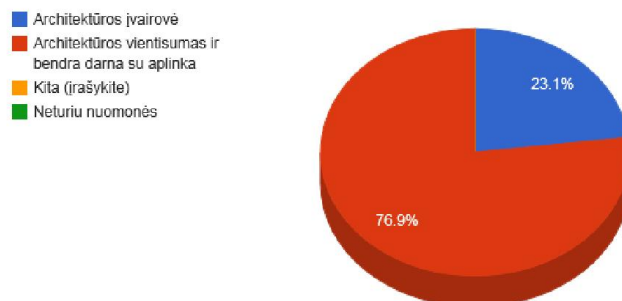
18 pav. Architektų apklausos rezultatai

Kas jums yra svarbiausia bendrame miesto vaizde?

19 pav. Gyventojų apklausos rezultatai

Jūsų nuomone, kas jums svarbiausia bendrame miestovaizdyje?

20 pav. Architektų apklausos rezultatai

Architektų nuomone dekonstruktyvistinės architektūros pastatai labiausiai tinka komercinei ir visuomeninei paskirčiai. 42.1% (8 respondentai) nurodė komercinę funkciją, kiek mažiau 36.8 % (7 respondentai) - visuomeninę, 10,5% (2 respondentai) - tinka visoms funkcijoms, 5.3% (1 respondentas) - netinka neivienai ir 5.3 % (1 respondentas) nurodė pramoninę funkciją. Nevienas respondentas nepažymėjo gyvenamosios funkcijos. Architektų buvo paklausta, kaip jų nuomone dekonstruktyvioji architektūra veikia stebėtoją. 53.8 % (7 respondentai) mano, kad teigiamai. 23,1% (3 respondentai) mano, kad neigiamai, o dar 23.1 % respondentų pasisakė, kad veikia įdomiai, arba kiekvieną individualiai. Dar, kad stebėtoja šokiruoja tačiau veikia daugiau teigiamai negu neigiamai.

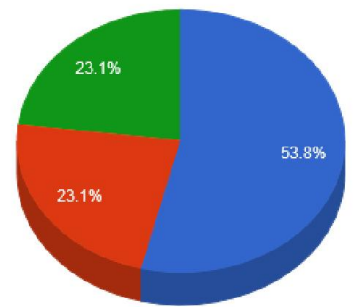
Architektų nuomone, mieste daugėjant aukštybinių pastatų - miestovaizdžio kokybė nėra sumažinama. Net 76.9 % (10 respondentų) pažymėjo ne variantą, 15,4 % mano , kad taip miesto vaizdo kokybė yra sumažinama, o 7.7% pasirinko kita variantą. Argumentuota , kad tai priklauso nuo konkretaus miesto.

Paskutiniame apklausos etape respondentų klausta jų nuomonės apie tai ar daugėjant dekonstruktyvios architektūros mieste yra mažinama bendra miesto vaizdo kokybė? Gyventojų dauguma 57.1 % (28 respondentai) mano, kad miestovaizdžio kokybė dėl minėto architektūros tipo padaugėjimo nesumažės, o 42.9 % (21 respondentas), mano atvirkščiai.

Architektų nuomonė šiuo klausimu sutampa. Architektų dauguma 69.2 % (9 respondentai) mano, kad daugėjant mieste dekonstruktyvizmo stiliaus architektūros miestovaizdžio kokybė nėra mažinama, o 30.8% (4 respondentai) mano , kad tokiu atveju miestovaizdžio kokybė mažėtų. Įdomu , kad manančių , jog miestovaizdžio kokybė nemažėtų, architektų tarpe buvo daugiau negu gyventojų.

Kaip jūsų nuomone dekonstruktyvioji architektūra veikia stebėtoją :

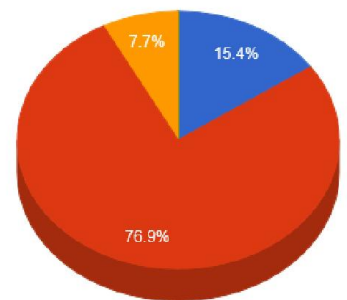
- Teigiamai
- Neigiamai
- Neturi poveikio
- Kita (įrašykite)
- Neturiu nuomonės

21 pav. Architektų apklausos rezultatai

Jūsų nuomone, ar daugėjant mieste aukštybinių pastatų yra mažinama bendra miestovaizdžio kokybė?

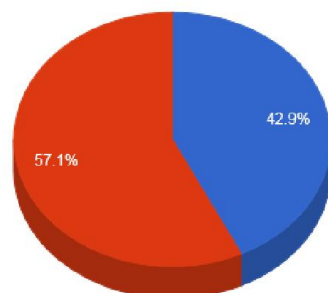
- Taip
- Ne
- Kita (įrašykite)
- Neturiu nuomonės

22 pav. Architektų apklausos rezultatai

Jūsų nuomone, ar daugėjant mieste dekonstruktyvios architektūros stiliaus ir aukštybinių pastatų mažėja bendra miestovaizdžio kokybė?

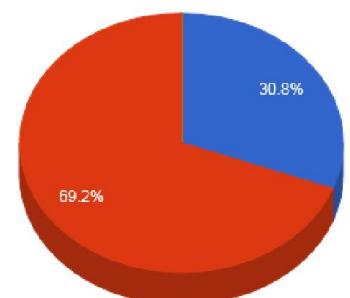
- Taip
- Ne

23 pav. Gyventojų apklausos rezultatai

Jūsų nuomone, ar daugėjant mieste dekonstruktyvios architektūros stiliaus pastatų , yra mažinama bendra miestovaizdžio (estetinė) kokybė?

- Taip
- Ne
- Kita (įrašykite)
- Neturiu nuomonės

24 pav. Architektų apklausos rezultatai

ARCHITEKTŲ (PROFESIONALŲ) NUOMONĖ APIE PARADOKSĄ TARP URBANISTIKOS IR ARCHITEKTŪROS

Atliekant architektų apklausą, buvo paklausta jų nuomonės apie paradokso problemą tarp architektūros ir urbanistikos. Kas jų nuomone tarp šių sričių yra paradoksalaus. Respondentams buvo pateiktas atsakymo laukas tekstui įvesti. Iš 13 architektų į šį klausimą atsakė 4 architektai. Jų nuomone, paradoksas - paradoksalius potyrius kelianti architektūra ir urbanistika. Kitas atsakymo variantas - kad tiek architektūra, tiek urbanistika vienas kitam kenkia arba „stabdo“, vienas kitą riboja. Kitas atsakymo variantas iš dalies papildė ankstesnį ir praplečia paradokso problemos svokimą - kad, paradoksas tarp architektūros ir urbanistikos tai kontrastas, intriga ir priešprieša. Dauguma šiuolaikinių architektūrinių intervencijų yra kuriamos kontrasto principu ir tai būdinga ne tik dekonstruktyvizmo ar sci-fi architektūros stiliams. Kad šiuolaikiniai architektūros stiliai yra labiau kontrastingi aplinkos atžvilgiu. Stengiamasi žmogui perteikti stipresnes emocijas negu tradicinė architektūra, stengiasi šokiruoti, kaip, kad ir šiuolaikinis modernusis menas. Vienas iš architektų mano, kad paradoksas - tai kas buvo architektūrinis paradoksas po tam tikro laiko tampa šedevru. Architektų nuomonės apie paradoksą tarp architektūros ir urbanistikos iš dalies sutampa. Dauguma pabrėžia kontrastą, priešpriešą arba ribojimą vienas kito atžvilgiu. Kontrastas tarp naujos architektūros ir miestui būdingos tradicinės yra gana didelis. Žiūrint į priešpriešos problemą ten kur vyrauja eklektika, arba ten kur grynoji architektūra nyksta - urbanistikos atžvilgiu vyksta intensyvus judėjimas ar didelės srautų sankaupos. Kitas atvejis - architektūros atsiribojimas nuo urbanistikos ir architektūros ir urbanistikos aiškios ribos nebuvimas.

SOCIOLOGINIŲ PARADOKSO PROBLEMOS ARCHITEKTŪROS IR URBANISTIKOS SANTYKYJE TYRIMŲ REZULTATŲ APIBENDRINIMAS

Apibendrinant ir lyginant gautus rezultatus, pastebima, kad tiek gyventojų tiek profesionalų nuomonės iš dalies sutampa. Atsakymų skirtumas tarp gyventojų ir architektų - nedidelis. Į dekonstruktyvizmo stiliaus architektūrą yra žiūrima teigiamai. Atlikus apklausą padarytos išvados, kad gyventojai domisi miesto formavimo idėjomis ir į dekonstruktyvizmo stiliaus architektūrą žiūri palankiai.

Apklausiant gyventojus, kas jiems yra svarbiausia architektūroje (architektūros bruožai), daugumai gyventojų (46.9 %) svarbiausia yra architektūros dėmė, darna su pastato aplinka. Antras pagal svarbumą faktorius - funkcija (20.4%), trečiasis - išskirtinumas (18.4%), ketvirtasis (10.2%) - forma. Apklausiant architektus, kaip svarbiausią elementą miesto bendrame vaizde dauguma nurodė (76.9%) - architektūros vientisumą ir bendrą darną su aplinka. Pagal gautus rezultatus - svarbiausias yra pastato įkomponavimas į bendrą kontekstą.

Architektų apklausoje buvo domėtasi, kas jų nuomone yra paradoksas tarp architektūros ir urbanistikos. Jų nuomone, paradoksas - paradoksalius potyrius kelianti architektūra ir urbanistika. Architektūra ir urbanistika kuri vienas kitą riboja arba „stabdo“. Pagal tyrimo rezultatus labiausiai buvo pabrėžtas kontrastas, intriga ir priešprieša. Dauguma šiuolaikinių architektūrinių intervencijų yra kuriamos kontrasto principu ir tai būdinga ne tik dekonstruktyvizmo ar sci-fi architektūros stiliams. Kad šiuolaikiniai architektūros stiliai yra labiau kontrastingi aplinkos atžvilgiu. Stengiamasi žmogų labiau šokiruoti, perteikti stipresnes emocijas negu tradicinė architektūra. Pagal atlikto tyrimo rezultatus - architektų nuomonės apie paradoksą tarp architektūros ir urbanistikos iš dalies sutampa. Dauguma pabrėžia kontrastą, priešpriešą arba ribojimą vienas kito atžvilgiu. Kontrastas tarp naujos architektūros ir miestui būdingos tradicinės yra gana didelis. Žiūrint į priešpriešos problemą ten kur vyrauja eklektika, arba ten kur grynoji architektūra nyksta - urbanistikos atžvilgiu vyksta intensyvus judėjimas ar didelės srautų sancaupos. Kitas atvejis - architektūros atsiribojimas nuo urbanistikos ir architektūros ir urbanistikos aiškios ribos arba architektūrinės „kalbos“ nebuvimas. Taip pat pagal rezultatus matome, kad gyventojams svarbi netik miesto architektūrinė darna, bet ir miesto suprantamumas, arba „skaitomumas“. 59.2 % gyventojų mano, kad pažvelgus į pastatą, jo paskirtis turi būti suprantama nesunkiai.

Pagal gautus rezultatus galime pastebėti paradokso buvimą. Pagal ankščiau minėtus rezultatus respondentams svarbiausia mieste - architektūros vientisumas, darna ir skaitomumas, tačiau architektai (61.5%) nurodė jog mieste turėtų būti daugiau dekonstruktyvios architektūros pastatų. Gyventojų apklausoje šiuo klausimu vyrauja abejonės. Daugumos architektų nuomone tai vizualiai praturtina miestą, miestą padaro įvairesniu savo architektūrine kalba, nedideliu skirtumu, mažiau respondentų vistiek sutiko, kad dekonstruktyvizmo architektūra sukuria vizualinį konfliktą su aplinka. Rezultatų duomenimis architektai sutinka, kad dekonstruktyvizmo stiliaus architektūra - tinkamai pabrėžia pastato išskirtinumą ir yra žaisminga. Tyrimo metu buvo įdomu sužinoti respondentų nuomonę apie dekonstruktyvizmo architektūros poveikį stebėtojui. Architektai profesionalai mano, kad dekonstruktyvios architektūros poveikis stebėtojui turėtų būti teigiamas.

Tyrimo metu buvo siekiama išsiaiškinti tinkamiausią miesto vietą kontrastingai dekonstruktyvizmo architektūrai. Ekspertų nuomone labiausiai tinkama vieta - miesto vietoje kuria, reikia atgaivinti ir miesto centras. Gyventojų nuomone - dauguma nurodė miesto vietas kurias reikia atgaivinti, papildomai - naujos statybos, pramonės rajonuose. Kad šio tipo architektūra netinkama senamiesčiui sutiko tiek architektai, tiek gyventojai. Taigi galime daryti išvadas, kad dekonstruktyvizmo bruožų turinčios architektūros geriau vengti istorinėse miesto vietose, tačiau neistorinėje miesto aplinkoje, tokia architektūra, tinkamai įkomponuota tiktų visur, nuo miesto centro iki pakraščio. Taip pat tai viena iš priemonių apleistoms miesto vietoms atgaivinti. Architektai, kaip tinkamiausią funkciją dekonstruktyvios architektūros pastatams įvardino komercinę ir visuomeninę. Įdomu, kad gyvenamoji funkcija buvo visiškai nepasirinkta, nors pasaulyje ši architektūra gyvenamajai funkcijai yra taikoma.

Kitame apklausos etape, siekta išsiaiškinti ar aukštybinių pastatų vizualinis poveikis miestui gali būti prilyginamas dekonstruktyvizmo ar pan. stiliaus kontrastingai architektūrai. Tiek gyventojų (71.5%), tiek architektų (61.5%) į aukštybinius pastatus miestuose žiūri teigiamai. Architektų nuomone aukštybiniai pastatai daugiau pajvairina miesto aplinką, negu suvienodina miestus tarpusavyje. Mažesnė dalis architektų mano, kad tai suteikia miestui išskirtinumo. Buvo domėtasi architektų nuomone apie dangoraižių skaičiaus didėjimą mieste ir ar šis reiškinys gali būti prilyginamas dekonstruktyvios architektūros daromam poveikiui ir ar daugėjant mieste aukštybinių pastatų gali mažėti miestovaizdžio kokybė. Dauguma architektų (69.2%) ir (76.9%) mano, kad ne. Aukštybiniai pastatai miestovaizdžio kokybei neigiamos įtakos nedaro.

Paskutiniame respondentų apklausos etape tiek architektų, tiek gyventojų klausta jų nuomonės ar daugėjant mieste dekonstruktyvizmo stiliaus architektūros, gali būti mažinama miestovaizdžio kokybė. Ar tai turi įtakos? Dauguma, tiek architektų 69.2%, tiek gyventojų 57.1% mano, kad šio tipo architektūros pastatų daugėjant mieste, tai neturės jokios

vizualinės įtakos miestui ir bendra miesto vaizdo kokybė nuo to nesumažės. Iš tyrimo rezultatų matome, kad ekspertų (architektų) ir gyventojų nuomonės sutampa. Visuomenės apklausos rezultatai rodo, jog aukštybinių pastatų ir dekonstruktyvizmo stiliaus architektūros poveikis miestui, manoma yra teigiamas. Į abi architektūros šakas žiūrima teigiamai, manoma, kad tai vizualiai praturtina miesto vaizdą ir suteikia stilistinės įvairovės miestui.

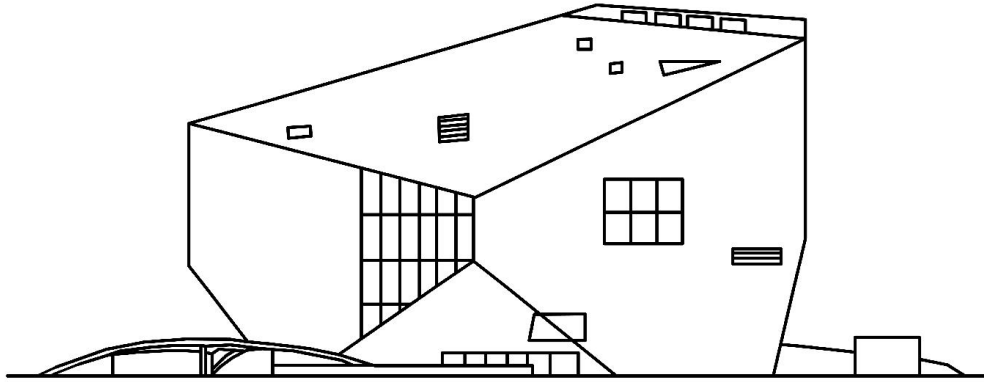
2.3. Poveikio aplinkai tyrimas taikant fraktalinės analizės metodą

Tyrimo tikslas - patyrinėti dekonstruktyvizmo stiliaus architektūros fasadus ir užstatymą urbanistiniame kontekste ir išsiaiškinti ar tikrai šio stiliaus architektūros vizualinė kokybė yra mažesnė už esamo miesto konteksto. Tyrimas atliktas naudojant Fractalyse 2.4.1. programą. Ši programa šiandien yra plačiai taikoma moklso srityje ir įvairių sričių specialistų. Plačiausiai fraktalinė analizė taikoma urbanistikoje, urbanizuotų teritorijų tyrimui ir projektavimo poveikiui jose nustatyti. Taip pat taikoma įvairios architektūros fasadų struktūros ir kokybės tyrimams, rezultatai ilyginami su analogais ir kt. Fraktalas - yra sudėtinis geometrinis darinys, kurio atskiri fragmentai yra panašūs arba identiški visumai arba kitiems fragmentams. Pagrindinė fraktalų bendra savybė yra panašumas į save, t. y. išdidinta maža geometrinės struktūros dalis atrodo identiška didesnei daliai. Tai yra fragmentuotos geometrinės formos dariniai, kurie dalinami dalimis ir kurių kiekviena dalis yra visumos sumažinta kopija. Fraktalo geometrinės charakteristikos yra nepakankamai nuoseklios, dėl to negali būti nusakomos įprasta Euklidinės geometrijos kalba. Prancūzų- Amerikiečių matematikas Benoît Mandelbrot 1975 m. pastarojo reiškinio apibūdinimui pritaikė Lotynų kalbos žodį *fractus* (liet. suskaldytas). Fraktalinių darinių savybių tyrimas matematikoje iškėlė naujus klausimus ir sukūrė vadinamąją matavimų teoriją, susijusią su objektų matavimu.

Fraktalinė analizė šiame darbe yra naudojama kaip poveikio aplinkai vertinimo priemonė, architektūriniame ir urbanistiniame kontekste. Labiau susitelkta į architektūrinį poveikį ir kokybės vertinimą. Siekiama patvirtinti ar tikrai dekonstruktyvistų architektūros vizualinis poveikis žmogui yra mažesnis negu istorinės, tradicinės statybos analogai. Tam tikslui buvo paruošti 44 fasadų brėžiniai, naudojant vienodo storio liniją, juodai baltu tiff formatu be jokio programinio glaudinimo. Buvo pasirinkti 28 geriausiai žinomi dekonstruktyvistų (R.Koolhaas, Z.Hadid, F.Gehry, D.Libeskind, T.Farrel,) architektų fasadai ir 16 taisyklingų formų fasadai, kurie yra tiek naujos statybos tiek istorinės aplinkos pavyzdžiai. Rezultatui gauti buvo naudojamas box counting skaičiavimo būdas, nes jis yra labiausiai taikomas (2d) fasadų brėžinių tyrimuose.

Box counting metodas skirtas surinkti duomenis, analizuojant sudėtingus paternus, išskaidant objektą, paveikslą ir kt. į vis mažesnes ir mažesnes dalis. Analizuojama vis mažesniu masteliu, pastoviai mažinant patį objektą (x ir y tinkle). Skaičiuojamųjų algoritmų rezultatas yra vertė nuo 1 iki 2. Kuo vertė arčiau 2 tuo yra geriau. Šis būdas taikomas dviejų dimensijų brėžiniams. Fraktalinis indeksas arba matmuo, laipsniškai matuoja objekto kontūrų fragmentaciją arba skirtingumą, įvairiais masteliais. Šis indeksas parodo kaip fraktalai skiriasi nuo Euklido objektų (taško, linijos, plokštumos, apskritimo ir kita.)

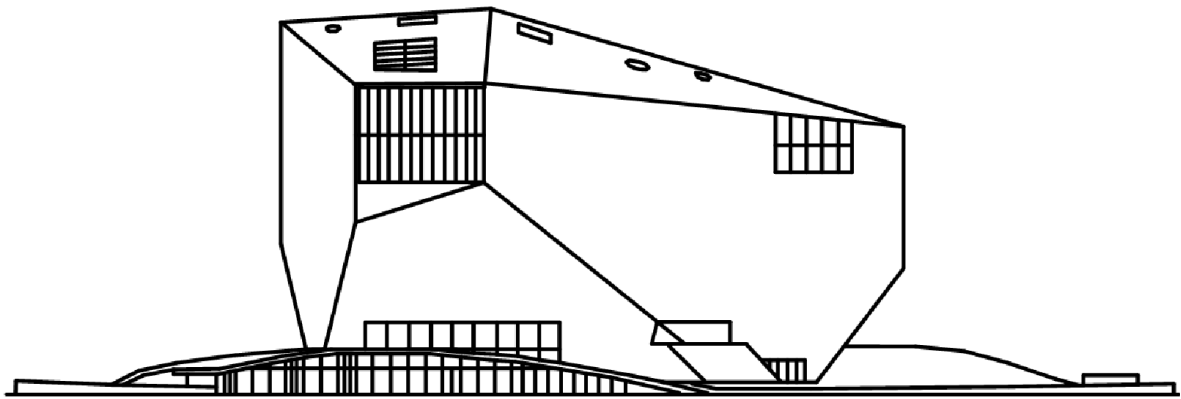
Fasadų brėžinių tyrimas fraktalinės analizės metodu

1.Pav. Casa De Musica. Arch. Rem Koolhaas.

Fraktalinis indeksas -

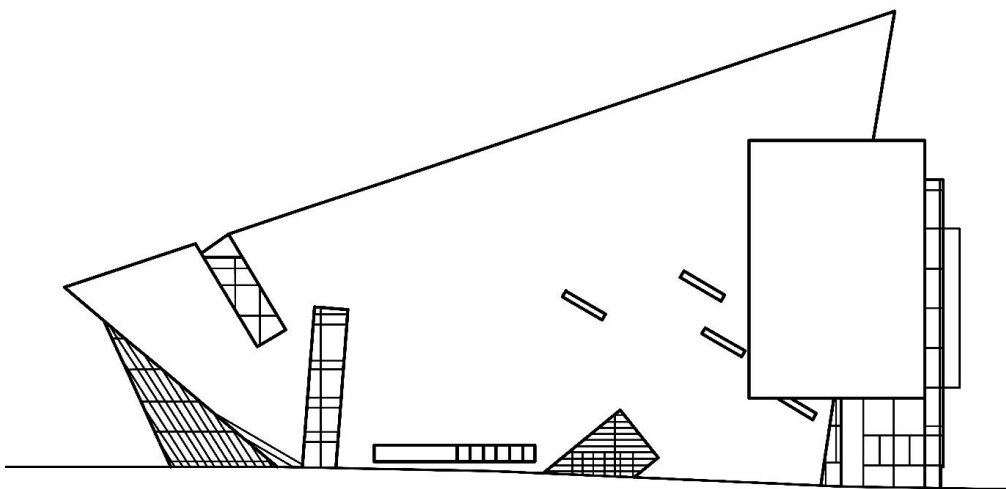
1.300

2.Pav. Casa De Musica. Arch. Rem Koolhaas.

Fraktalinis indeksas -

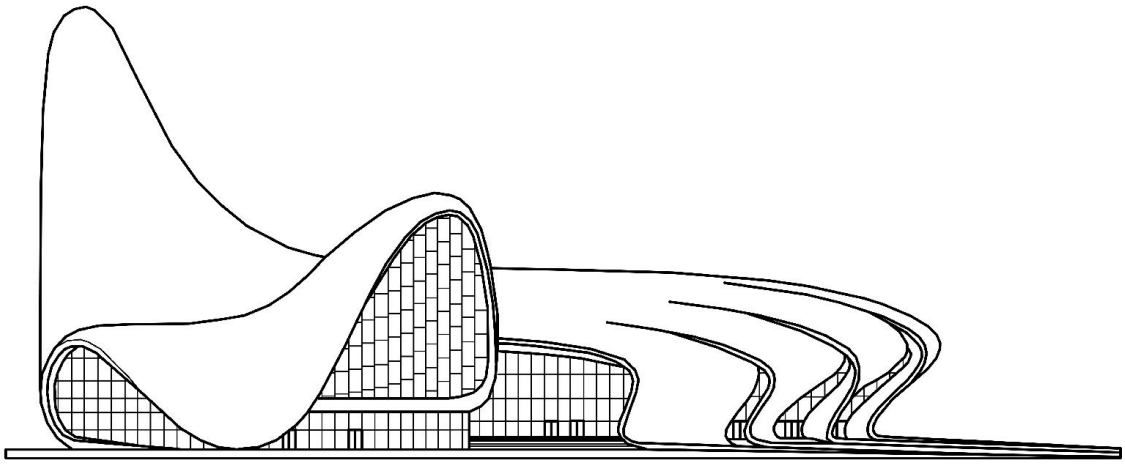
1.239

3.Pav. Grand Canal Square. Arch. Daniel Libeskind.

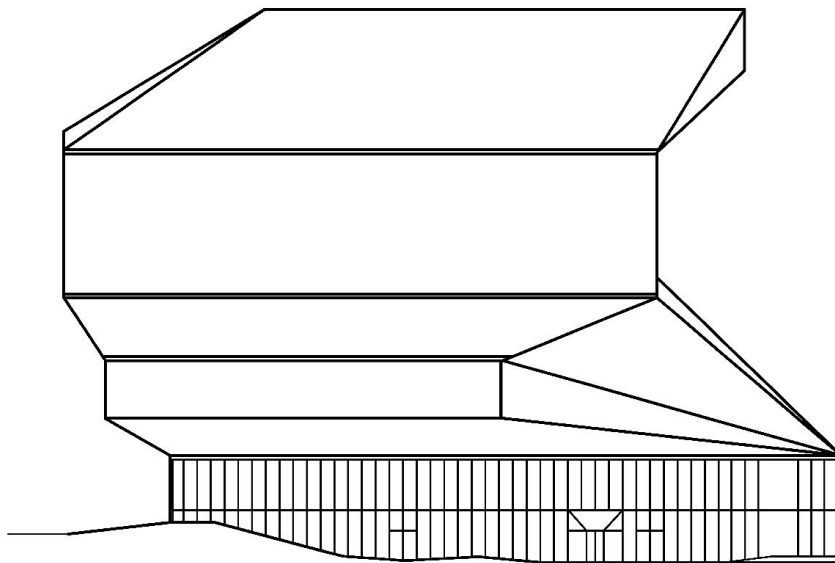
Fraktalinis indeksas -

1.306

4.Pav. The Heydar Aliyev center. Arch. Zaha Hadid architects. Fraktalinis indeksas -

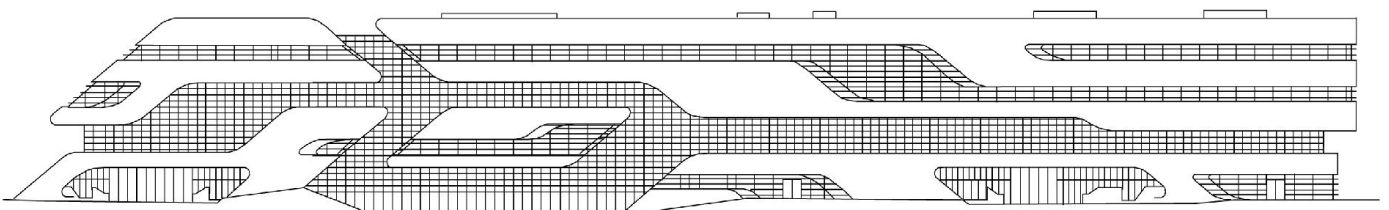
1.445

5.Pav. Bostono biblioteka. Arch. Rem Koolhaas.

Fraktalinis indeksas -

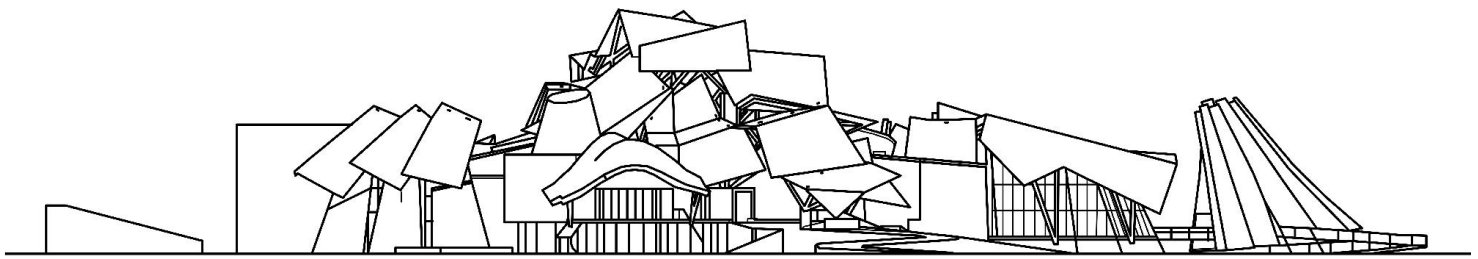
1.403

6.Pav. Montpellier building. Arch. Zaha Hadid architects.

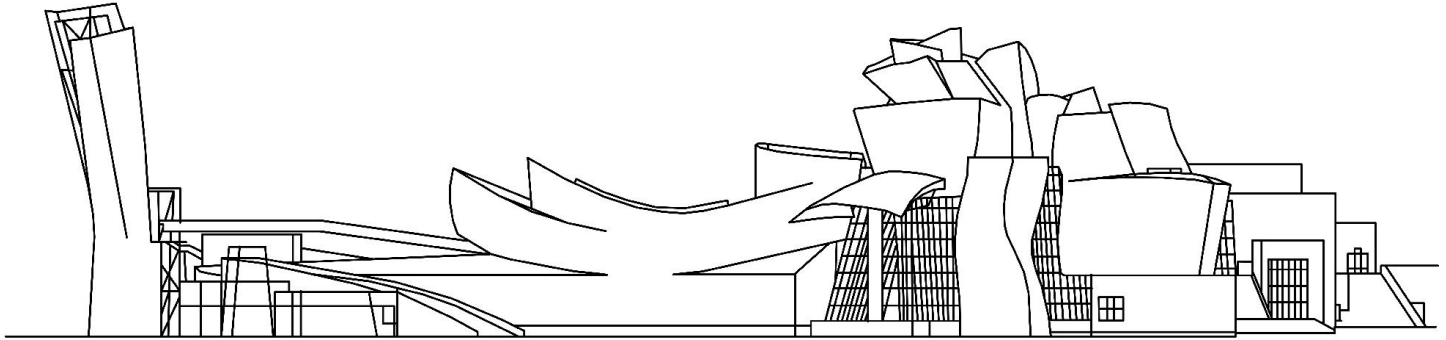
Fraktalinis indeksas -

1.510

7.Pav. Panamos biomuzejus. Arch. Frank Gehry.

Fraktalinis indeksas - 1.357

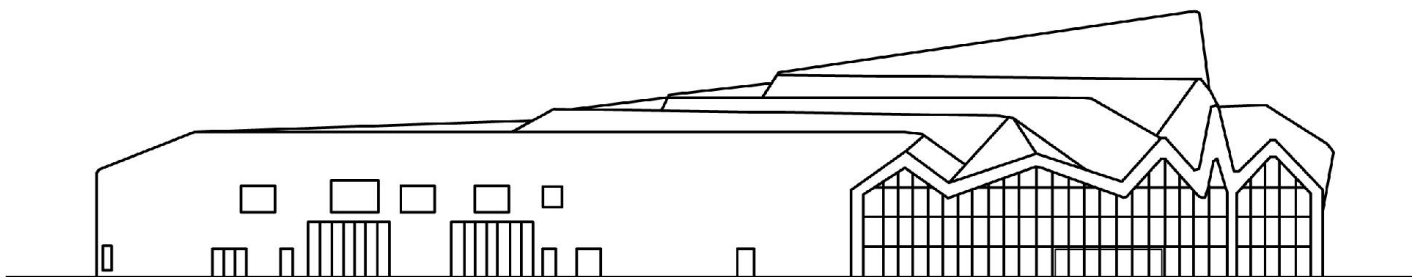
8.Pav. Guggenheim museum. Arch. Frank Gehry.

Fraktalinis indeksas - 1.368

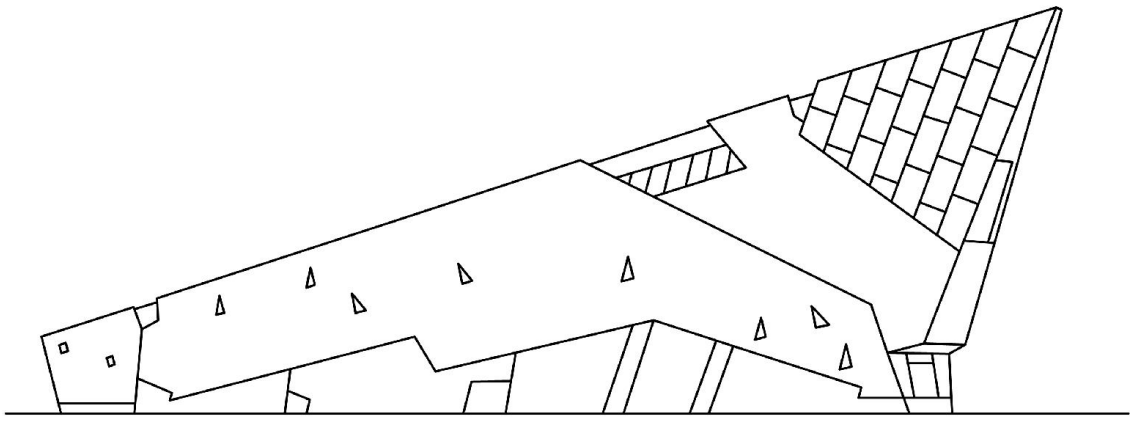
9.Pav. Denver art museum. Arch. Daniel Libeskind.

Fraktalinis indeksas - 1.345

10.Pav. Glasgow museum. Arch. Zaha Hadid architects.

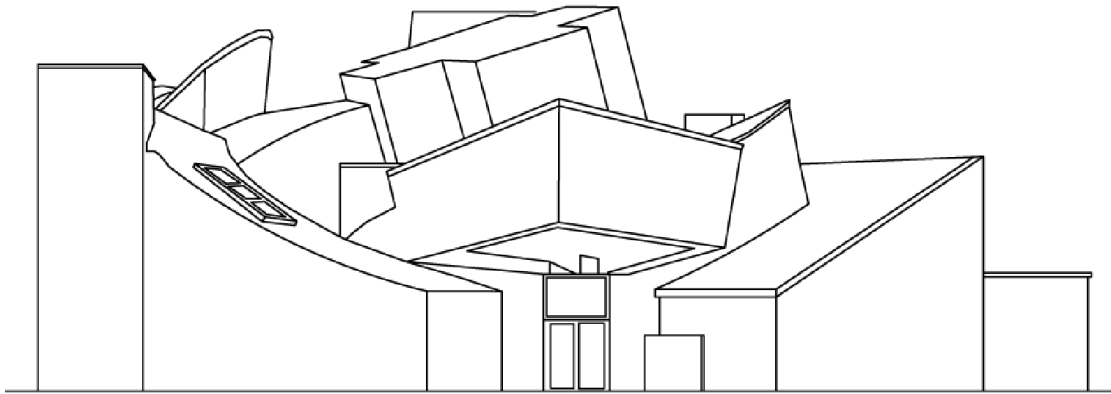
Fraktalinis indeksas - 1.434

11.Pav. The deep aquarium. Arch. Terry Farrel.

Fraktalinis indeksas -

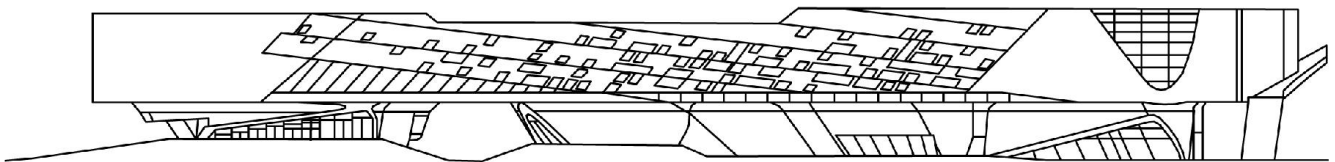
1.380

12.Pav. Vitra design museum. Arch. Frank Gehry.

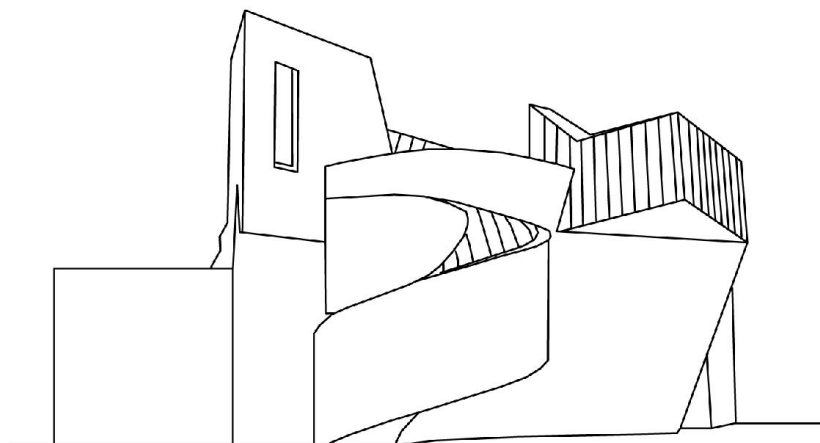
Fraktalinis indeksas -

1.307

13.Pav. Phaeno mokslo centras. Arch. Zaha Hadid architects. Fraktalinis indeksas -

1.444

14.Pav. Vitra design museum. Arch. Frank Gehry.

Fraktalinis indeksas -

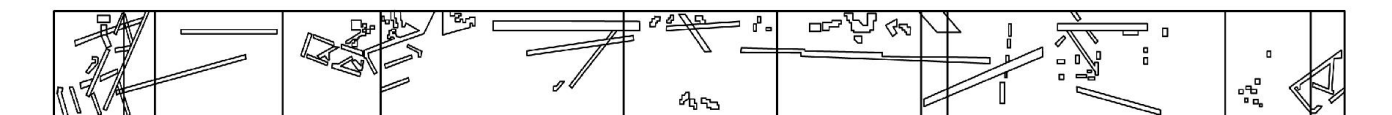
1.363

15.Pav. Stata center. Arch. Frank Gehry.

Fraktalinis indeksas -

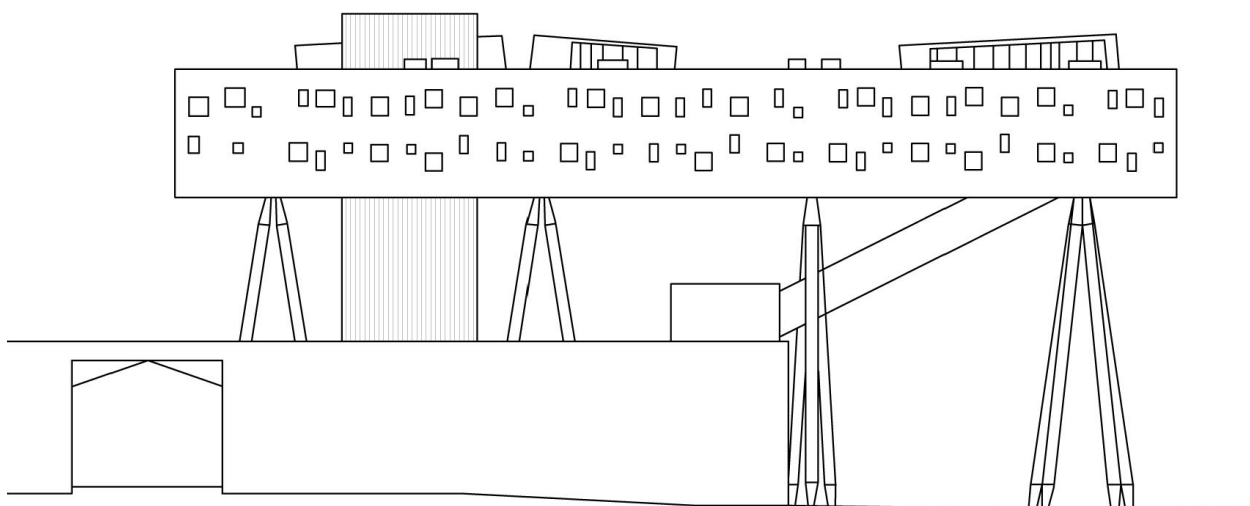
1.494

16.Pav. Žydų muziejus Berlyne. Arch. Daniel Libeskind

Fraktalinis indeksas -

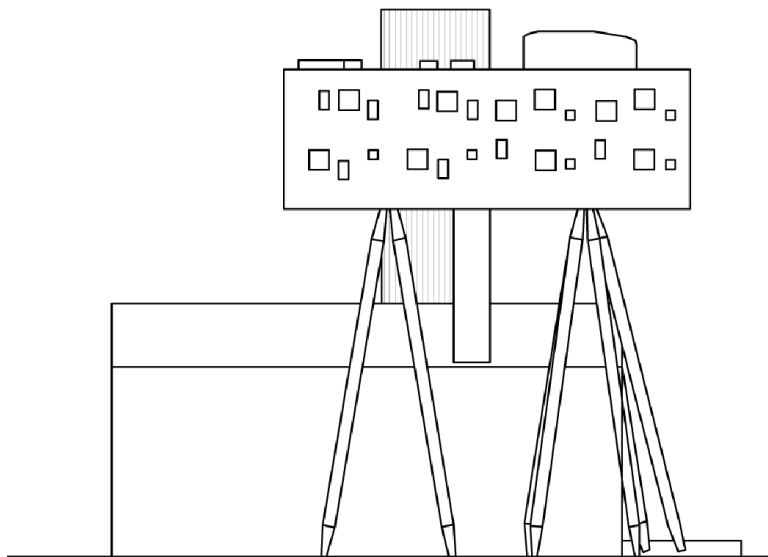
1.403

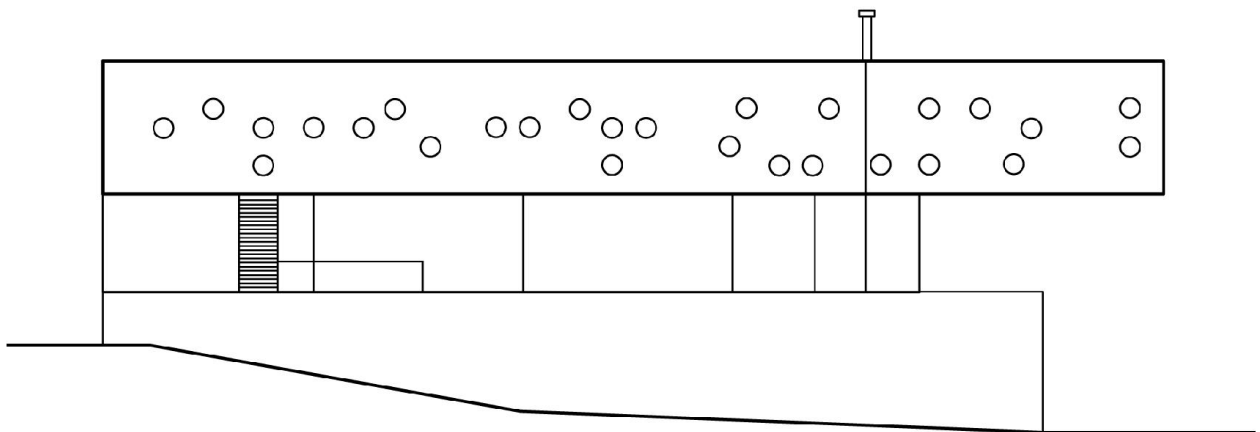
17.Pav. OCAD universiteto pastatas. Arch. Frank Gehry.

Fraktalinis indeksas -

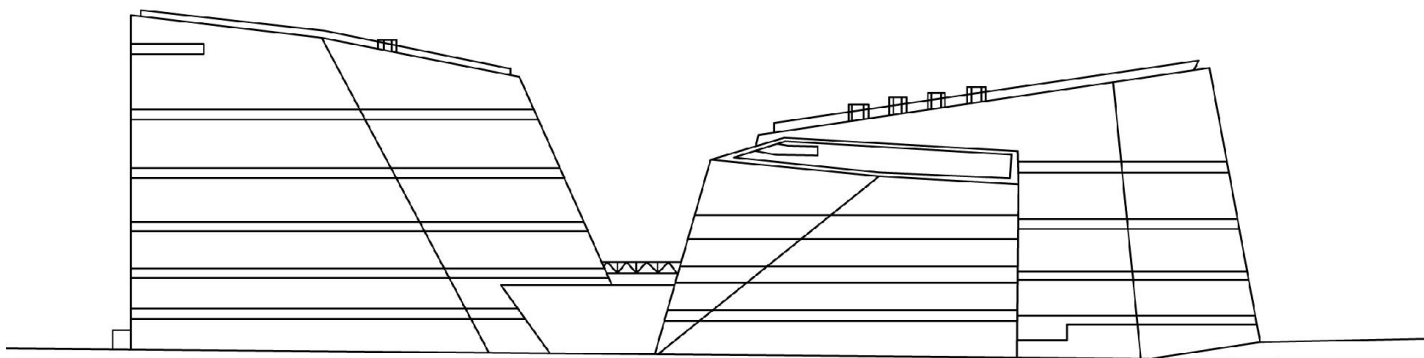
1.385

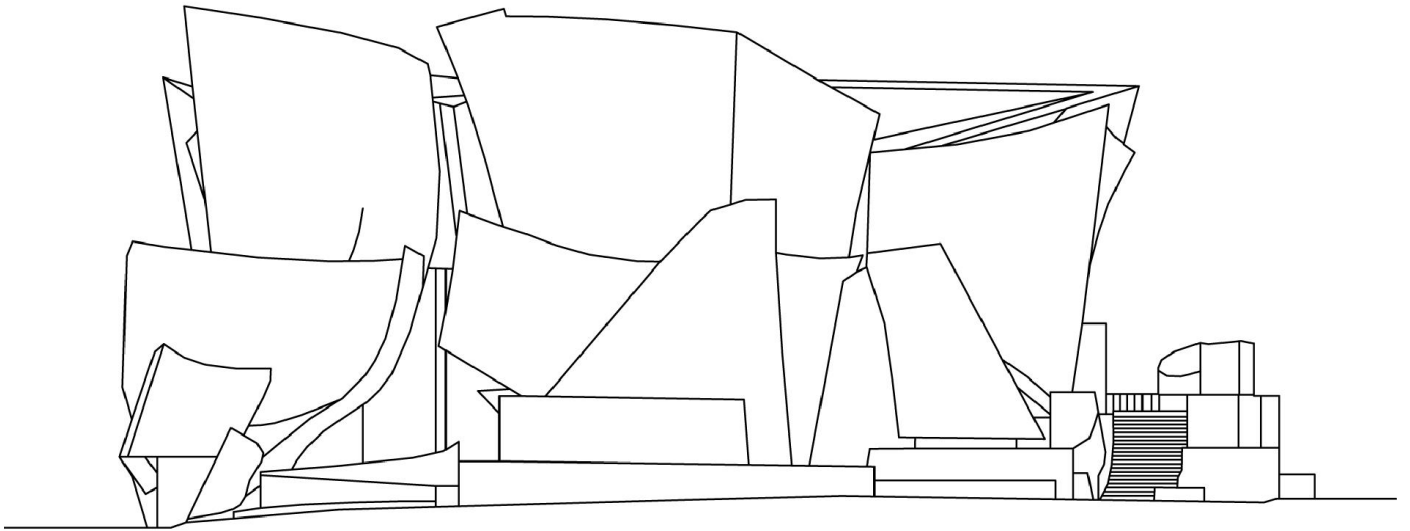
18.Pav. OCAD universiteto pastatas. Arch. Frank Gehry. Fraktalinis indeksas - 1.327

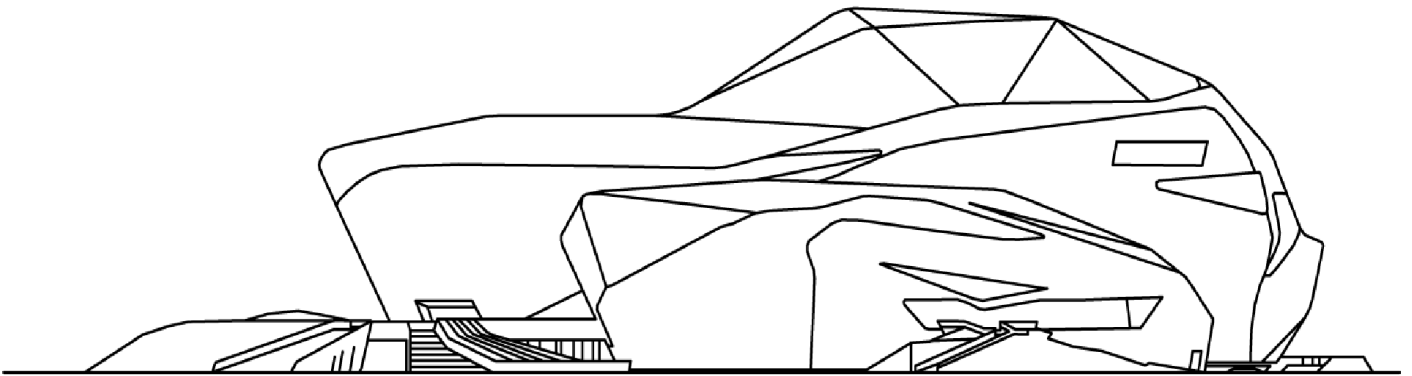
19.Pav. Villa Bordeaux. Arch. Rem Koolhaas. Fraktalinis indeksas - 1.351

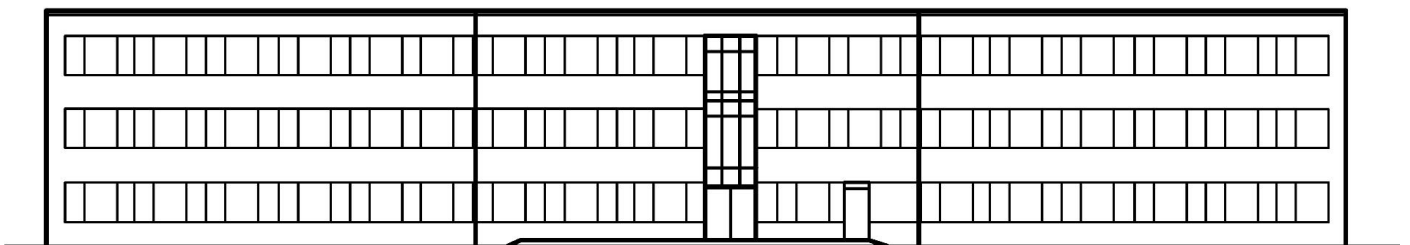
20.Pav. Vilniaus universiteto biblioteka (MKIC). Arch. Paleko ARCH studija. Fraktalinis indeksas - 1.373

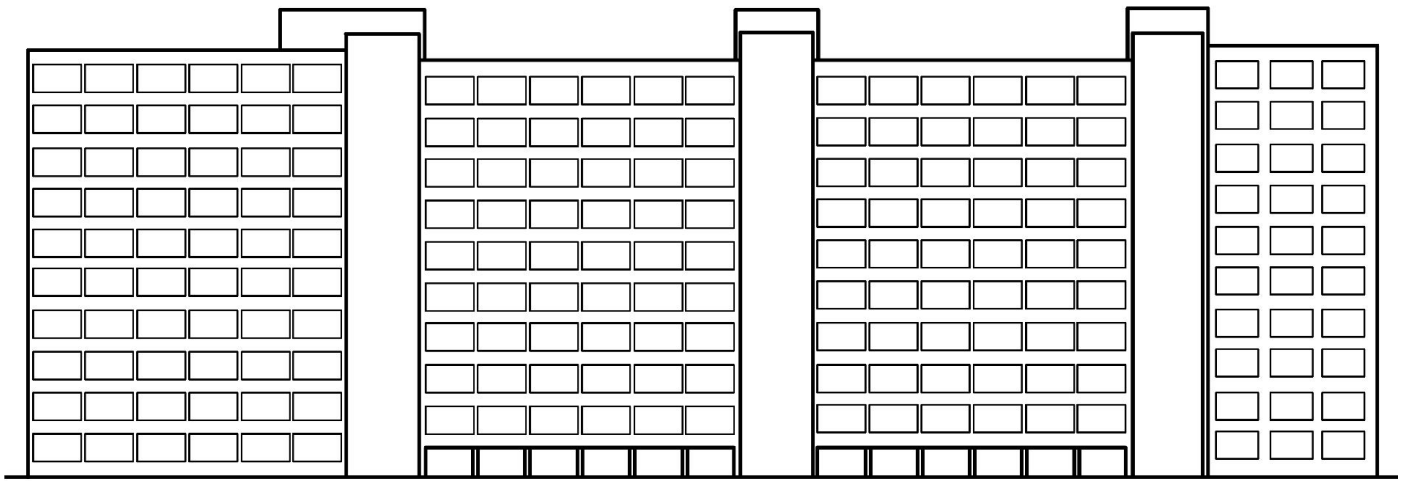
21.Pav. Disney koncertų rūmai. Arch. Frank Gehry. Fraktalinis indeksas - 1.384

22.Pav. Guangzhou Opera house. Arch. Zaha Hadid architects. Fraktalinis indeksas - 1.389

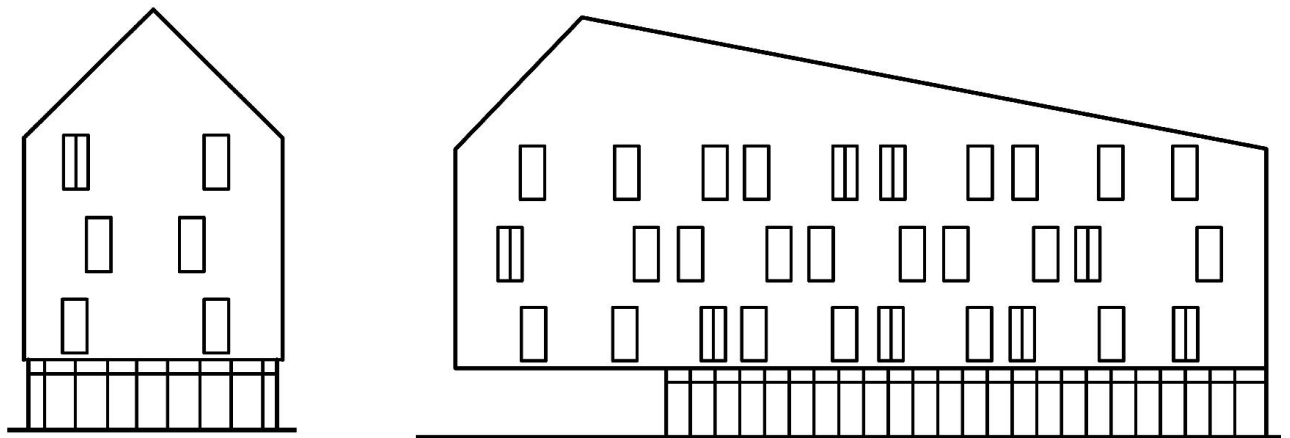

23.Pav. Daugiabučio fasadas. Fraktalinis indeksas - 1.562

24.Pav. Daugiabučio fasadas.

Fraktalinis indeksas - 1.595

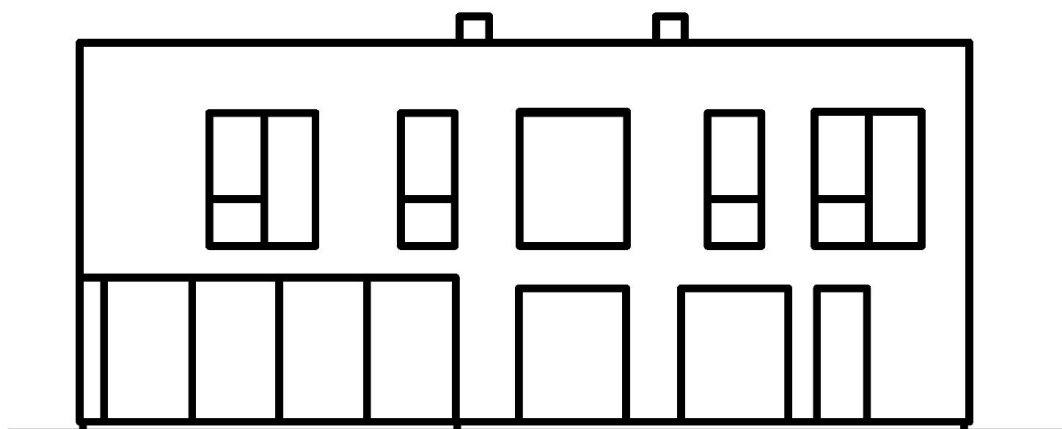

25.Pav. Daugiafunkcinio pastato fasadas.

Fraktalinis indeksas - 1.554

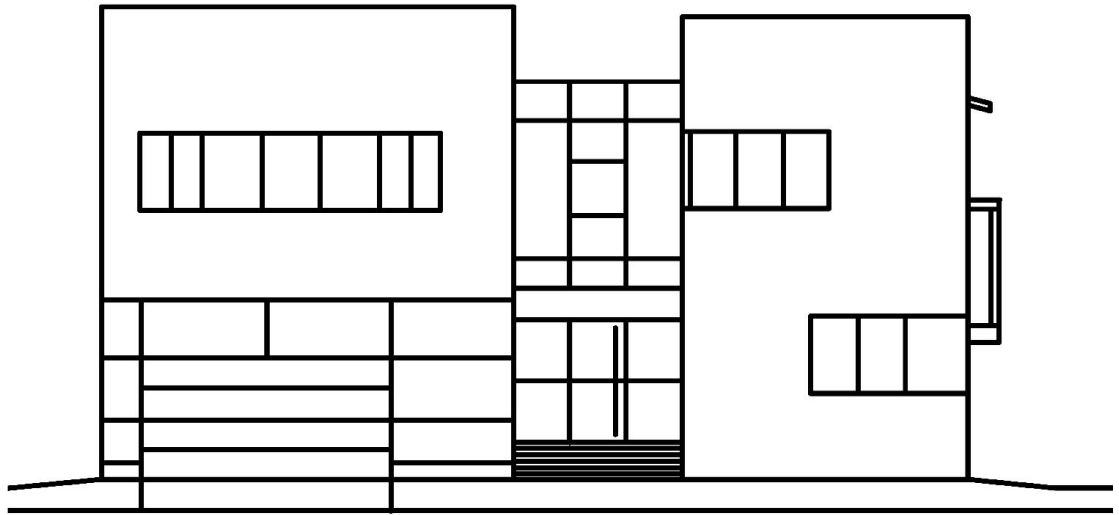
ir

1.590

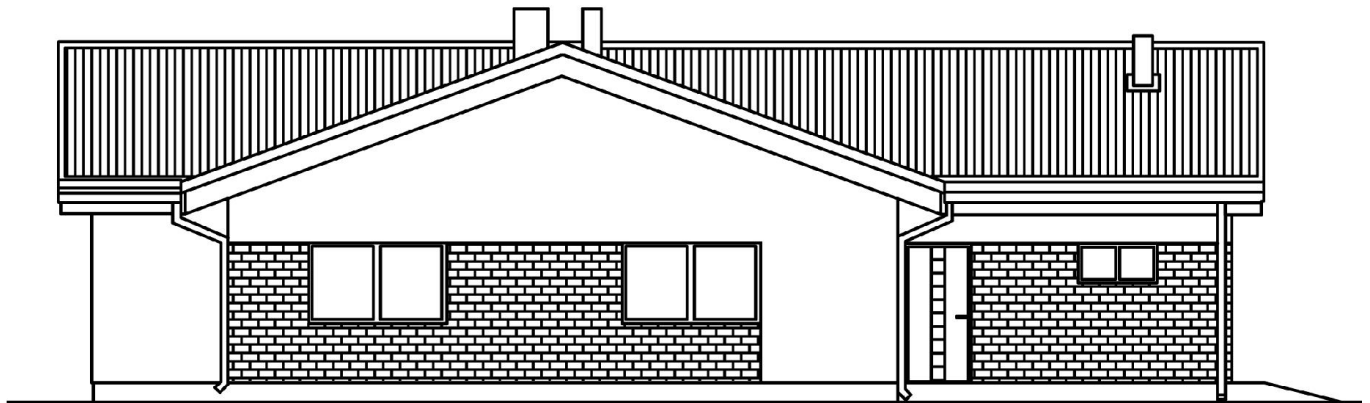

26.Pav. Gyvenamojo namo fasadas.

Fraktalinis indeksas - 1.470

27.Pav. Šiuolaikinio gyvenamojo namo fasadas. Fraktalinis indeksas - 1.612

28.Pav. Šiuolaikinio gyvenamojo namo fasadas. Fraktalinis indeksas - 1.599

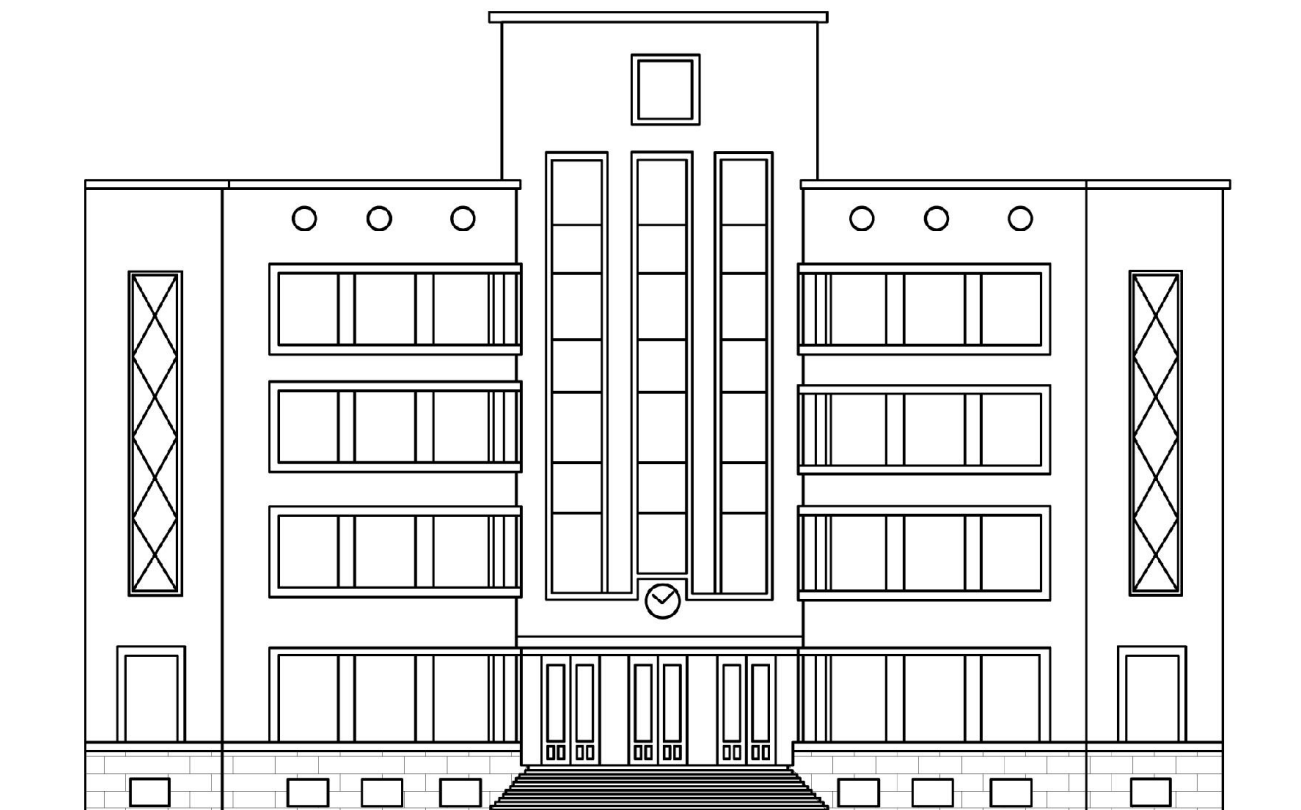

29.Pav. Kauno m.Muitinės g.2 pastatų komplekso fasadai. Fraktalinis indeksas - 1.524

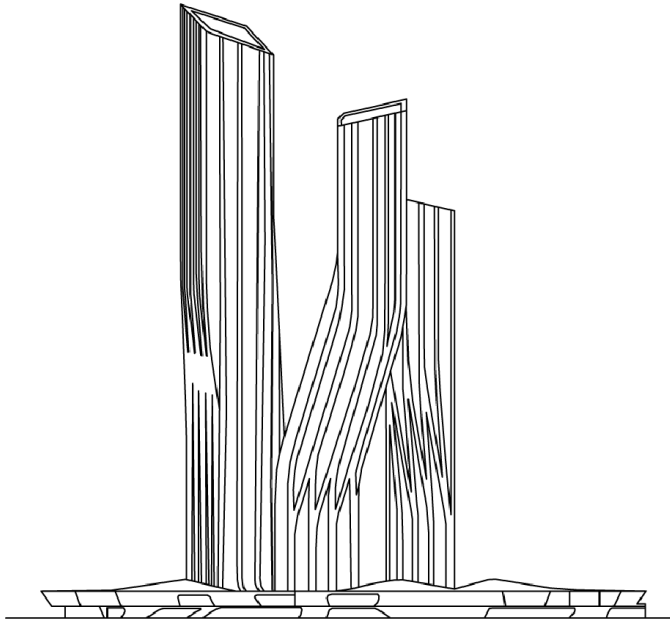
30.Pav. Adelės ir Pauliaus Galaunių namai. Arch. A.Funkas. Fraktalinis indeksas -

1.599

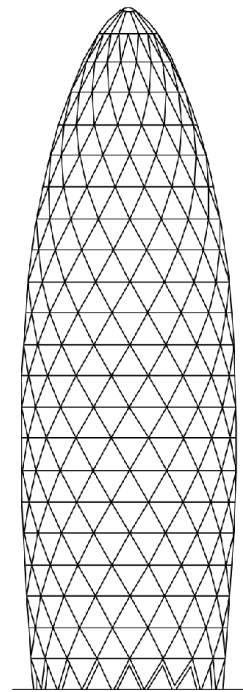

31.Pav. Kauno centrinio pašto pastatas. Arch. Feliksas Vizbaras. Fraktalinis indeksas -

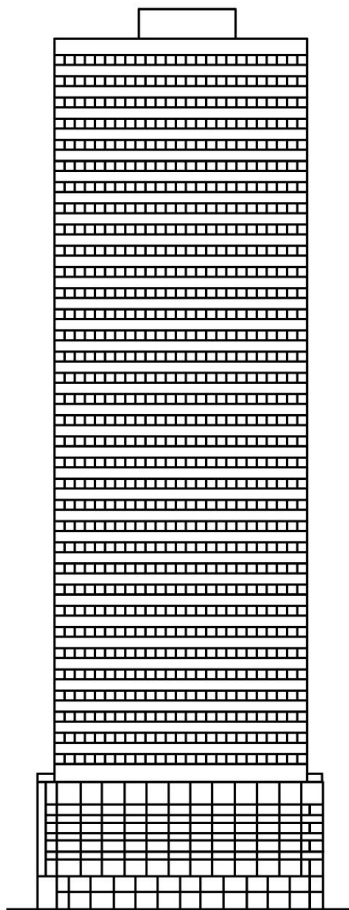
1.563

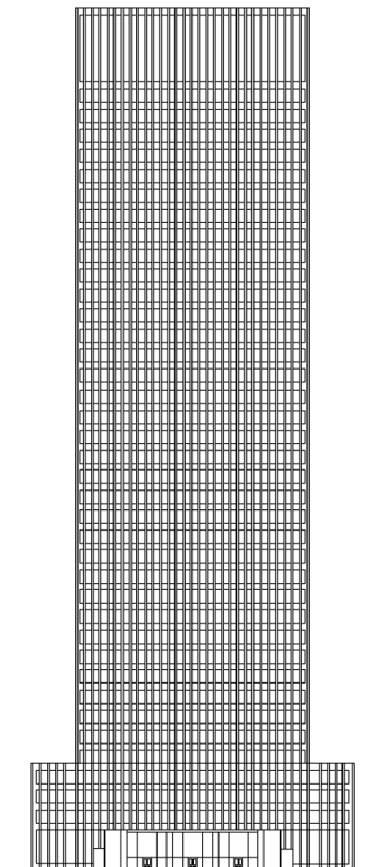
32.Pav. Dubai Signature Towers. Arch. Zaha Hadid architects. Fraktalinis indeksas - 1.467

33.Pav. 30 St. Mary Axe komercinis dangoraižis. Fraktalinis indeksas - 1.507

34.Pav. Dangoraižio fasadas. Fraktalinis indeksas - 1.646

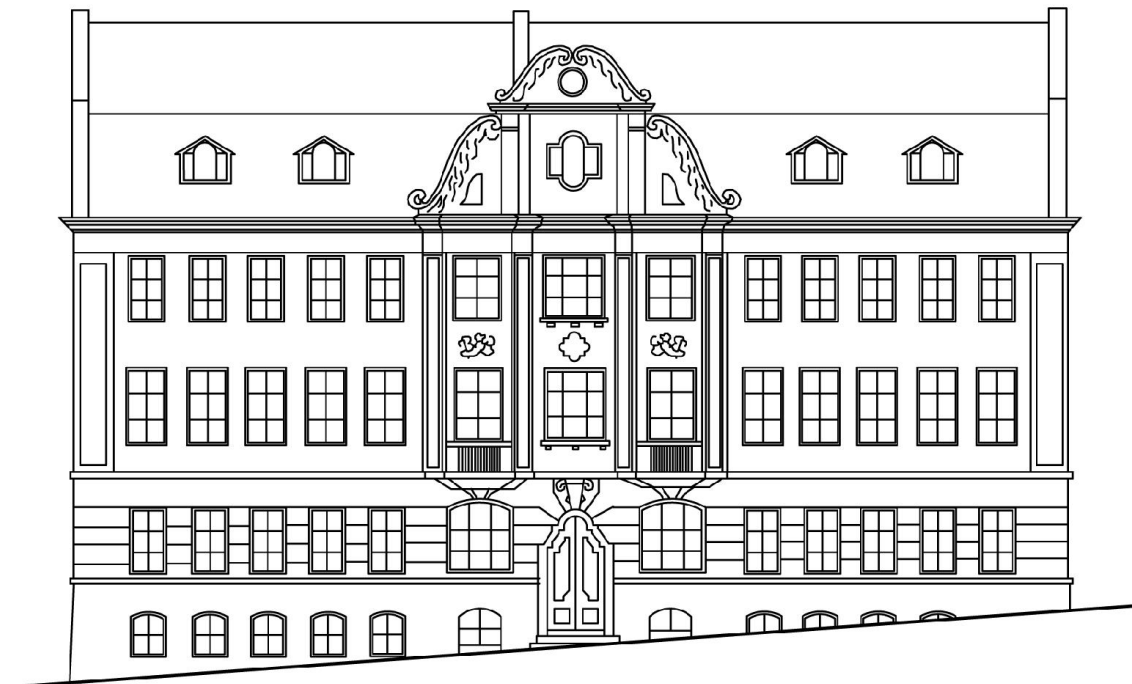
35.Pav. Seagram dangoraižis. Arch. Ludwig Van Der Rohe. Fraktalinis indeksas - 1.566

36.Pav. Kauno m.Muitinės g.2 pastatų komplekso fasadai.Fraktalinis indeksas -

1.687

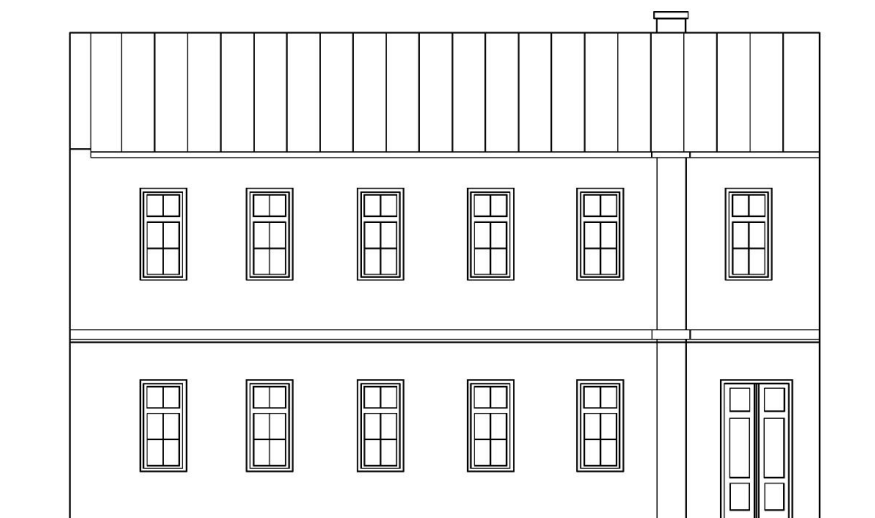
1.719

37.Pav. Fabriko „Ragutis“ gyvenamasis namas.

Fraktalinis indeksas -

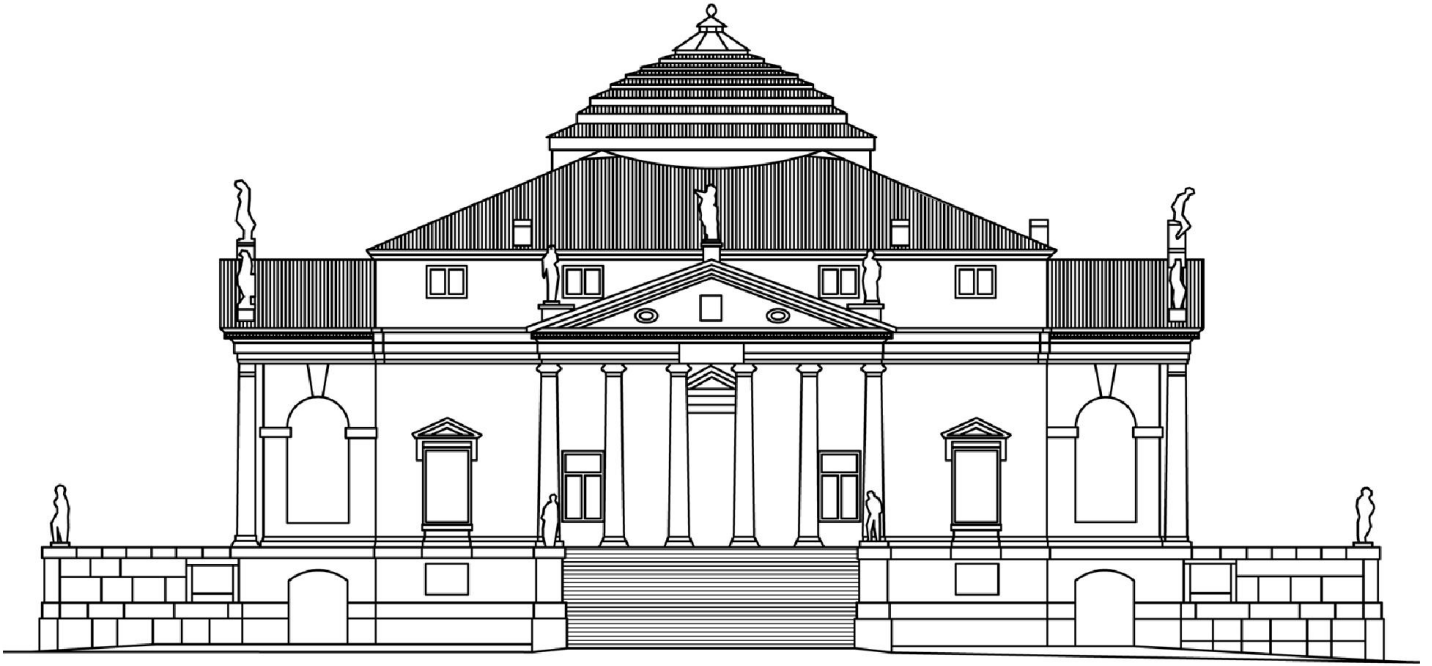
1.589

38.Pav. Romo Osviejaus Nochimo namas Kaune.

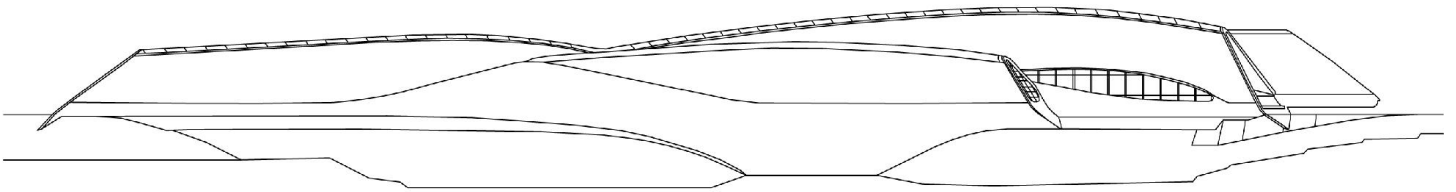
Fraktalinis indeksas -

1.460

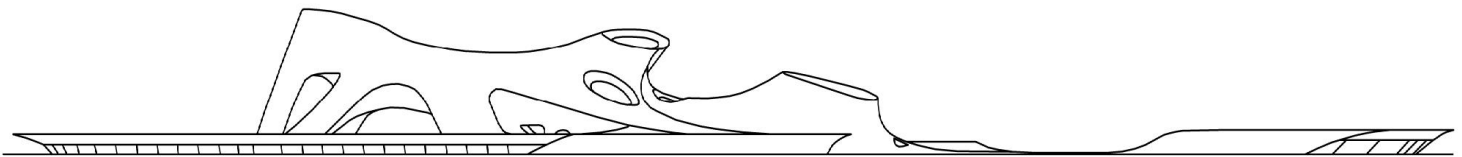
39.Pav. Villa Rotonda. Arch. Adrea Paladio.

Fraktalinis indeksas - 1.616

40.Pav. Zaragoza bridge pavilion. Arch. Zaha Hadid architects.

Fraktalinis indeksas - 1.326

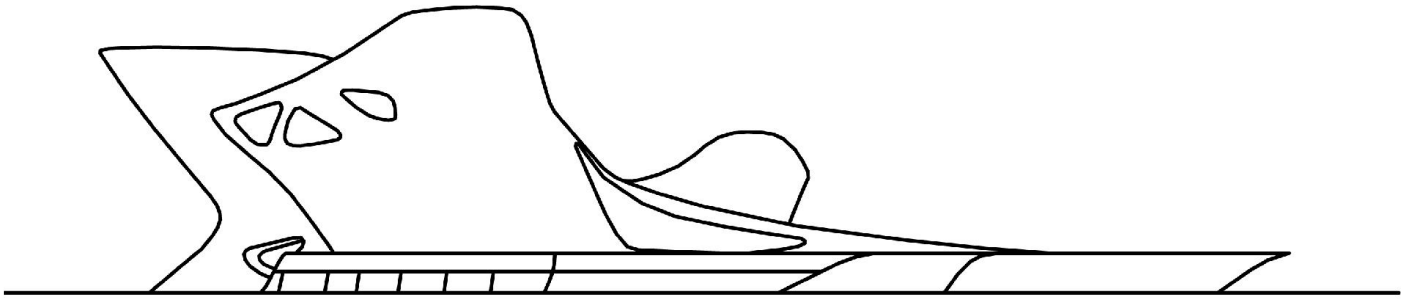
41.Pav. Museum of Nuragic. Arch. Zaha Hadid architects.

Fraktalinis indeksas - 1.238

42.Pav. Museum of Nuragic. Arch. Zaha Hadid architects.

Fraktalinis indeksas - 1.301

43.Pav. Museum of Nuragic. Arch. Zaha Hadid architects. Fraktalinis indeksas - 1.347

44.Pav. Ashland, The Henry Clay estate. Fraktalinis indeksas - 1.637

Tyrimo apibendinimas ir rezultatai

Visi fasadai nubraižyti pagal tikslius esamų objektų brėžinius. Atlikus fraktalinio indekso nustatymo analizę ir peržiūrėjus rezultatus galime iš karto pastebėti, kad taisyklingos miesto ir klasikinės architektūros pastatų fasadai turi didesnę fraktalinio indekso vertę (arčiau 2). Šios architektūros pastatų indeksas prasideda nuo 1.470 ir pasiekia net 1.719, kai tuo tarpu dauguma dekonstruktyvizmo tipo architektūros fasadų fraktalinio indekso verčių perkopia 1.300 ribą ir retai perkopia 1.400 ribą. Yra išimčių - F.Gehry Stata center pastatas (15 pav.), kuro fraktalinis indeksas - 1.494 ir Z.Hadid, Montpellier pastato fasadas (6 pav.), fraktalinio indekso vertė siekia net 1.510. Fraktalinis indeksas neparodo tiksliai fasadų vizualinės kokybės, ir nebūtinai aukšta indekso vertė parodo akivaizdų rezultatą. Tačiau atlikus fasadų analizę ir taip pat palyginus tarpusavyje, pastebimi kai kurie dėsningumai, kuriuos padėjo pastebėti fraktalinės analizės metodas. Minėti pastatai yra didesnio mastelio už daugumą analizuotų pastatų, todėl indekso vertė didesnė, taip pat abiejuose fasaduose yra tiek pat laikomasi taisyklingos architektūros principų kiek jų ir nesilaikoma. Šis indeksas parodo, kad šiuose pastatuose yra mažiau dekonstruktyvios architektūros bruožų. Tai taisyklingos ir netaisyklingos architektūros junginys. Kadangi statinyje yra ir pagal kompozicines taisykles išdėstytų elementų ir jaučiamas sistemos buvimas, tai duoda didesnę fraktalinio indekso vertę. Dauguma kitų dekonstruktyvistų pastatų vertės 1.300 - 1.400. Žymiai mažiau negu taisyklingos ar istorinio konteksto architektūros. Galime pastebėti, kad dekonstruktyvistų pastatai kurie patenka į šių verčių amplitudę yra labai dekonstruoti, fragmentiški, labiau nutolę nuo tradicinių projektavimo principų ir yra labiau chaotiški. Juose nėra centravimo, tvarkos ir tradicinių architektūros elementų. Fasadai paprastesni ir monolitiški, nėra tekstūrų gausos, tačiau daug papildomų, be aiškios tvarkos išdėstytų elementų. Toks sistemos nebuvimas žymiai sumažina fraktalinio indekso vertę. Šių pastatų forma ir kompoziciniai elementai per daug stilistiškai nutolę nuo pagrindinių tradicinio miesto formų. Beveik visuose pasaulio miestuose istorinė architektūra buvo ir yra pagrindinė miesto struktūros ląstelė. Dabartinė architektūra mažiau papildo miesto audinį. Ypač dekonstruoti fasadai turi mažesnį fraktalinį indeksą (1,2,3,7,8,9,11,12,17,18,22,40,41,42,43 pav.). Tai parodo, kad daugybė aštrių ar organiškų formų (nelabai būdingų miesto formoms) pastatų architektūrinė kalba yra neaiški ir labiau klaidina negu daugiau papasakoja apie objektą. Istorinė miestų architektūra turi daugybę architektūrinių elementų, tačiau šiandieninė architektūra yra daugiau nutolusi nuo tradicinių statybos būdų. Ankščiau kolonos atliko netik estetinę funkciją bet ir konstrukcinę, o šiandien ta pati kolona suvokiama kitaip. Pastato fasadas šiandien jau nėra suprantamas kaip

konstrukcijos ir pastato formos, estetikos visuma, o daugiau kaip „kiautas“, kuris gali būti įvairios formos. Tai yra konstrukcinė visuma eina atskirai estetinės, mažiau apjungiami į bendrą sistemą. Fasaduose, kurie turi dideles angas, uždengtas langais, vitrinomis pastebimas didesnis fraktalinis indeksas už anksčiau minėtus dekonstruktyvius fasadus. Langai yra išdėstomi geometrine sistema arba taisyklingu tinklu taigi tai irgi įtakoja fraktalinio indekso didesnę vertę, tačiau įdomu tai, kad šie elementai įtakoja mažiau negu visa pastato struktūra. Taisyklinga ir sistemiškai suprojektuota architektūra turi didesnį fraktalinį indeksą negu dekonstruktyvistų analogas. Daugiabučių fasadų indeksai - 1.562 ir 1.595, o aukštybinės architektūros fraktaliniai indeksai - 1.646 ir 1.566. Tai įrodo, kad objekto dydis yra taip pat įtakojantis faktorius, tačiau svarbus ir fasadų apipavidalinimas. Šiuose pastatuose svarbus estetikos elementas yra fasadų vientisumas ir stiklo sienų raštas. Kuo labiau jis sistemiškas ir vienodas, tuo fraktalinis indeksas yra didesnis. Vienodų kompozicinių elementų pasikartojimas yra teigiamas veiksnys, bet kuo įvairesnis kompozicinis tinklas fasade, tuo labiau krenta fraktalinis indeksas. Svarbus fasadų fragmentiškumas ir išskaidymas. Pasireiškia elementų sklaida, kas labiau būdinga dekonstruktyviai architektūrai, kuri yra parkrauta daugybės bereikšmių elementų. Tokia architektūra „kalba“ daug, bet mažai ką „pasako“ estetikos prasme, lyginant su klasikine ir istorinės aplinkos architektūra. Panašaus mastelio daugiaaukščiai pastatai

(32 ir 33 pav.) turėjo mažesnį fraktalinį indeksą negu anksčiau paminėti pavyzdžiai. Tai labiausiai įtakoja objekto forma, nes šie dangoraižiai yra labiau svetimos miestui formos-organišku bruožų turinti architektūra. Lyginant 30 St. Mary Axe komercinį dangoraižį su Z.Hadid Dubai signature towers, matome, kad St Mary axe dangoraižio fraktalinis indeksas yra didesnis negu Dubai towers, nes pastarojo fasade yra pasikartojančių elementų tinklas. Taigi taisyklingos formos dangoraižiai kaip Ludwig Van Der Rohe, Seagram ne taip dekonstruktyviai įtakoja miesto vaizdą, negu netradicinių, labiau organišku formų dangoraižių architektūra. Šiuo tyrimu siekta palyginti ir išsiaiškinti kuo įvairesnių objektų fasadus, ištirti jų fraktalinį indeksą ir paanalizuoti kas įtakoja jos vertes. Fraktalinė analizė yra geras būdas kontekstualiai architektūrai projektuoti, stengiantis integruoti pastatus į miesto visumą, siekiant kuo labiau sumažinti destruktyvų architektūros efektą miesto bendram vaizdui. Paskaičius aplinkos bendrą fraktalinį indeksą, galima būtų parinkti projektuojamų objektų formas ir jų fasadų kompoziciją ir medžiagas ir nuspręsti pagal situaciją, labiau išskirtinę ar kontekstualią architektūrą projektuoti, siekiant išlaikyti miesto, kuo aukštesnį fraktalinį indeksą. 22,23.24 puslapiuose yra pateiktos visos fraktalinės analizės suvestinės. Kaip matome pagal rezultatus, dekonstruktyvistų architektūros fraktaliniai indeksai yra mažesni negu taisyklingos ir šių

pastatų fasadų fraktalinio indekso vidurkis (vidutinė fraktalinio indekso vertė - **1.321**) yra mažesnis lyginant su taisyklingosios architektūros, kurių tiek atskiros indekso vertės, tiek bendras vidurkis yra auštesni (vidutinė fraktalinio indekso vertė - **1.676**). Bendroje suvestinėje matome, kad bendra visų analizuotų objektų fasadų fraktalinio indekso vertė yra **1.450**. Taigi galima daryti išvadą, kad sujungus abu architektūros stilius miesto visumoje, bendra fraktalinio indekso vertė yra mažesnė, negu taisyklingų formų architektūros. Reiškia jeigu projektuotume kontekstualią miesto aplinkai būdingai architektūrą, gautume didesnę fraktalinio indekso reikšmę, negu, kad projektuojant kontrastingą. Taigi pagal gautus rezultatus galima daryti prielaidą, kad dekonstruktyvistų stiliaus architektūra išties dekonstruoja esamą miestovaizdį, aplinką, negu ją papildo kokybės atžvilgiu. Taip pat aukštybiniai pastatai, priklausant nuo fasadų tipo, labiau papildo miesto aplinką negu dekonstruktyvioji architektūra.

Fasadų brėžinių tyrimo fraktalinės analizės metodu rezultatų suvestinė

Eil.Nr.	Objekto pavadinimas	Skaičiavimo metodas	Fraktalinis indeksas (D)
1	Casa De Musica	Box	1.300
2	Casa De Musica	Box	1.239
3	Grand Canal Square pastatas	Box	1.306
4	The Heydar Aliyev centras	Box	1.445
5	Bostono biblioteka	Box	1.403
6	Montpellier pastatas	Box	1.510
7	Panamos biomuziejus	Box	1.357
8	Guggenheim muziejus	Box	1.368
9	Denver art museum	Box	1.345
10	Glasgow museum	Box	1.434
11	The deep aquarium	Box	1.380
12	Vitra design museum	Box	1.307
13	Phaeno mokslo centras	Box	1.444
14	Vitra design museum	Box	1.363
15	Stata center pastatas	Box	1.494
16	Berlyno žydų muziejus	Box	1.403
17	OCAD universiteto pastatas	Box	1.385
18	OCAD universiteto pastatas	Box	1.327
19	Villa Bordeaux	Box	1.351
20	Vilniaus MKIC biblioteka	Box	1.373
21	Disney koncertų rūmai	Box	1.384
22	Guangzhou Opera house	Box	1.389
23	Daugiabutis 3a	Box	1.562
24	Daugiaaukštis daugiabutis 10a	Box	1.595
25	Multifunkcinis pastatas	Box	1.554
25	Multifunkcinis pastatas	Box	1.590
26	Gyvenamasis namas	Box	1.470
27	Šiuolaikinis gyvenamasis namas 2a	Box	1.612
28	Šiuolaikinis gyvenamasis namas 1a	Box	1.599
29	Kauno Muitinės g 2 pastatas	Box	1.524
30	A ir P.Galaunių namai	Box	1.599
31	Kauno centrinio pašto pastatas	Box	1.563
32	Dubai signature towers	Box	1.467
33	St. Mary axe komerc.pastatas	Box	1.507
34	Dangoraižio fasadas	Box	1.646
35	Seagram dangoraižis	Box	1.566
36	Kauno muitinės g 2 pastatų kompleksas	Box	1.687
36	Kauno muitinės g 2 pastatų kompleksas	Box	1.719
37	Fabriko „Ragutis“ gyvenamasis namas	Box	1.589
38	Romo Osviejaus namas	Box	1.460
39	Villa Rotonda	Box	1.616
40	Zaragoza bridge pavilion	Box	1.326
41	Museum of Nuragic	Box	1.238
42	Museum of Nuragic	Box	1.301
43	Museum of Nuragic	Box	1.347
44	Ashland rūmai	Box	1.637
Vidurkis:			1.450

Dekonstruktyvizmo architektūros fasadų suvestinė			
Eil.Nr.	Objekto pavadinimas	Skaičiavimo metodas	Fraktalinis indeksas (D)
1	Casa De Musica	Box	1.300
2	Casa De Musica	Box	1.239
3	Grand Canal Square pastatas	Box	1.306
4	The Heydar Aliyev centras	Box	1.445
5	Bostono biblioteka	Box	1.403
6	Montpellier pastatas	Box	1.510
7	Panamos biomuziejus	Box	1.357
8	Guggenheim muziejus	Box	1.368
9	Denver art museum	Box	1.345
10	Glasgow museum	Box	1.434
11	The deep aquarium	Box	1.380
12	Vitra design museum	Box	1.307
13	Phaeno mokslo centras	Box	1.444
14	Vitra design museum	Box	1.363
15	Stata center pastatas	Box	1.494
16	Berlyno žydų muziejus	Box	1.403
17	OCAD universiteto pastatas	Box	1.385
18	OCAD universiteto pastatas	Box	1.327
19	Villa Bordeaux	Box	1.351
20	Vilniaus MKIC biblioteka	Box	1.373
21	Disney koncertų rūmai	Box	1.384
22	Guangzhou Opera house	Box	1.389
32	Dubai signature towers	Box	1.467
33	St. Mary axe komerc.pastatas	Box	1.507
40	Zaragoza bridge pavilion	Box	1.326
41	Museum of Nuragic	Box	1.238
42	Museum of Nuragic	Box	1.301
43	Museum of Nuragic	Box	1.347
Vidurkis:			1.321

Dauguma dekonstruktyvistų pastatų fraktalinio indekso vertės svyruoja nuo 1.300 iki 1.494 ,1.510. Suvestinė parodo, kad dekonstruktyvistų architektūra turi mažesnį fraktalinį indeksą ir , kad vidutinė dekonstruktyvios architektūros fasadų visumos fraktalinio indekso vertė yra mažesnė, negu taisyklingų formų architektūros (**1.321**).

Taisyklingų formų architektūros fasadų suvestinė			
Eil.Nr.	Objekto pavadinimas	Skaičiavimo metodas	Fraktalinis indeksas (D)
23	Daugiabutis 3a	Box	1.562
24	Daugiaaukštis daugiabutis 10a	Box	1.595
25	Multifunkcinis pastatas	Box	1.554
25	Multifunkcinis pastatas	Box	1.590
26	Gyvenamasis namas	Box	1.470
27	Šiuolaikinis gyvenamasis namas 2a	Box	1.612
28	Šiuolaikinis gyvenamasis namas 1a	Box	1.599
29	Kauno Muitinės g 2 pastatas	Box	1.524
30	A ir P.Galaunių namai	Box	1.599
31	Kauno centrinio pašto pastatas	Box	1.563
34	Dangoraižio fasadas	Box	1.646
35	Seagram dangoraižis	Box	1.566
36	Kauno muitinės g 2 pastatų kompleksas	Box	1.687
36	Kauno muitinės g 2 pastatų kompleksas	Box	1.719
37	Fabriko „Ragutis“ gyvenamasis namas	Box	1.589
38	Romo Osviejaus namas	Box	1.460
39	Villa Rotonda	Box	1.616
44	Ashland rūmai	Box	1.637
Vidurkis:			1.676

Taisyklingos miesto ir klasikinės architektūros pastatų fasadai turi didesnę fraktalinio indekso vertę (arčiau 2). Šios architektūros pastatų indeksas prasideda nuo 1.470 ir pasiekia net 1.719, kai tuo tarpu dauguma dekonstruktyvizmo tipo architektūros fasadų fraktalinio indekso verčių perkopia 1.300 ribą ir retai perkopia 1.400 ribą. Šioje suvestinėje pateikiami visi analizuoti taisyklingos architektūros fasadų pavyzdžiai. Matome, kad lyginant su dekonstruktyvistų architektūra, pastarosios architektūros fraktalinis indeksas yra žymiai didesnis ir bendras visų objektų vidutinis fasadų fraktalinis indeksas yra didesnis už dekonstruktyvistų (**1.676**). Taiqi pagal gautus rezultatus galima daryti prielaidą, kad dekonstruktyvistų stiliaus architektūra daugiau dekonstruoja esamą miestovaizdį ir miesto aplinką tiek architektūros, tiek urbanistikos kontekste negu jį papildo kokybės atžvilgiu.

Dekonstruktivizmo architektūros užstatymo tyrimas miesto plane

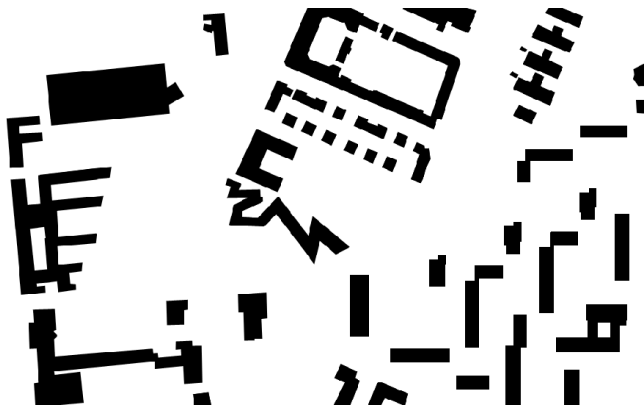
45.Pav. Porto miestas, Portugalija.
Casa De Musica.

1.737

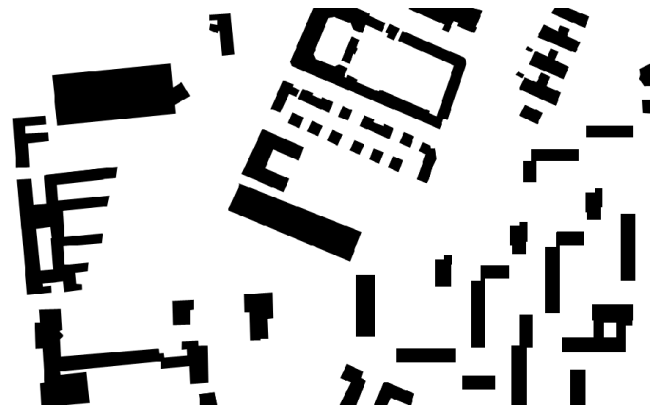
46.Pav. Porto miestas, Portugalija.
Prisitaikant prie esamo miesto plano

1.738

47.Pav. Vokietija, Berlyno miesto planas.
Žydų muziejus

1.595

48.Pav. Vokietija, Berlynas.
Prisitaikant prie esamo miesto plano.

1.600

49.Pav. D.Britanija, Londonas.
30 St. mary Axe dangoraižis.

1.832

50.Pav. D.Britanija, Londonas.
Prisitaikant prie esamo miesto plano.

1.833

Parenkant užstatymo plano tipą, didesnis fraktalinis indeksas gaunamas prisitaikant prie esamos urbanistinės miesto struktūros.

Fraktalinės analizės metodu buvo išanalizuoti dekonstruktyvistinio stiliaus architektūros pastatų fasadai. Fraktalinės analizės metodas tai pat pritaikytas ir tiriant dekonstruktyvios architektūros užstatymo formos įtaka bendrame urbanistiniame kontekste. Atlikus fasadų fraktalinio indekso nustatymo tyrimą, numatyta, kad užstatymo forma taip pat įtakoja bendrą miesto užstatymo fraktalinį indeksą. Kaip patikrinta pirmoje tyrimo stadijoje - formos įvairumas ir kompozicinių elementų įvairovė, nelemia didesnio fraktalinio indekso.

Tarpusavyje palyginti arch. D.Libeskind Žydų muziejus Berlyno mieste, arch. Rem Koolhaas „Casa De Musica“ Porto mieste ir St Mary axe dangoraižis Londone. Kaip matome (45, 47, 49 pav.) tiriamų pastatų užstatymo forma aiškiai skiriasi nuo aplinkos urbanistinio konteksto. Jeigu lyginti miestų užstatymo tipą matome, kad tankiai užstatytas yra Londono miesto fragmentas (fraktalinis indeksas - 1.832), lyginant su Porto (1.737) ir Berlyno (1.595) miestų užstatymo tipais. Šiuo atveju Berlyno miesto esamo užstatymo indeksas yra mažiausias nes pažvelgus į plano fragmentą matome jog šis fragmentas yra labai išsisklaidęs, nėra koncentracijos ir užstatymas labai vienodas, didžiuliai tarpai tarp pastatų, tai įtakoja fraktalinio indekso svyravimą. Tyrime pateikiamas esamas miesto užstatymas ir užstatymas pakeitus dekonstruktyvios architektūros pastatus į urbanistinių audinių atitinkančius analogus - taisyklingų formų prie miesto užstatymo pritaikytus pastatus. Kaip matome (46,48,50 pav.) visais atvejais fraktalinis indeksas yra didesnis negu esamo užstatymo. Skirtumas lyginant su pastatų fasadais yra labai nedidelis ir skiriasi tik per 0.001 - 0.005 indekso vertės. Tai lemia esamo miesto pastatų užstatymo geometrijos kintamumas ir geometrinės paklaidos. Tiriamam Porto miesto fragmentui būdinga spinduliškumas ir pastatų ties gatvių susikirtimo kampais kampų nukirtimas, juos suapvalinant. Tai pat esamų sienų ir pastatų priestatų ar formų, sienų netaisyklingumas. Tai labiau suvienodina rezultatą su dekonstruktyvios architektūros bruožais. Pasviros linijos vietoje statmenos geometrijos. Taip pat rezultatams įtakos turi ir pastato formos dekonstravimo laipsnis. Matome jog 45.pav ir 49 pav. turi mažesnį dekonstrukcijos laipsnį negu 47 pav. matomas D.Libeskind žydų muziejus. Šio statinio užstatymo fraktalinis indeksas turi didesnį skirtumą lyginant su užstatymo analogu. Galime daryti išvadą jog kuo labiau pastatas išsiskiria iš jį supančios urbanistinės terpės, tuo labiau sumažėja statinio fraktalinis indeksas ir taip pat toks objektas sumažina ir bendrą miesto užstatymo fraktalinį indeksą negu, kad tą pačią vietą užstatymume taisyklingos formos (į aplinkos užstatymą labiau orientuotą) analogą.

2.4. TYRIMŲ APIBENDRINIMAS

Darbo eigoje išanalizuoti dekonstruktyvios ir taisyklingos architektūros pastatų fasadai.. Atlikta architektūros analizė. Išnagrinėjus surinktą medžiagą ir tyrimo rezultatus apie dekonstruktyvistų architektūrą, galime daryti išvadas:

1. Dekonstruktyvizmo stiliaus architektūros pastatų fasadai turi žymiai mažesnį fraktalinį indeksą, negu tradicinė, taisyklingų formų architektūra. Todėl galime daryti išvadą, kad ištiesų dekonstruktyvizmo architektūra mažina bendrą miesto vaizdo kokybę.

2. Dekonstruktyvizmo architektūros fasadų fraktalinio indekso vertės svyruoja nuo 1.239 iki 1.510, kai taisyklingų formų tradicinės (istorinės) miestų architektūros indeksas svyruoja nuo 1.497 iki 1.719. Dekonstruktyvizmo architektūra turi mažesnį fraktalinio indekso vidurkį ($D - 1.321$), negu taisyklingų formų architektūra ($D - 1.676$).

3. Tradicinių ir klasikinių fasadų architektūros kokybė yra didesnė už dekonstruktyvizmo fasadų, nes istorinių stilių architektūra vadovaujasi klasikiniiais pastatų projektavimo principais: simetrija, modulių sistema, langų ir kitų kompozicinių elementų centravimas ir lygiavimas tarpusavyje. Taip pat klasikinių architektonikos elementų naudojimas fasaduose suteikia jiems auštesnę kokybę. Tai lemia karnizų, kolonų, frontonų, langų ir durų apvadų ir kitų struktūrinių elementų naudojimas. Tai žymiai padidina fraktalinį koeficientą. Suteikia pastatui didesnę estetinę vertę. Taip užtikrinamas ir architektūros stiliaus vientisumas aplinkoje.

4. Šiuolaikinės moderniosios architektūros principas - skulptūra, vientisumas ir monolitiškumas. Pastebima tendencija, kad į pastatą žiūrima kaip į skulptūrą, kuri labiau sudaryta iš vientisos medžiagos. Klasikinių vilų ir senamiesčio architektūra išsiskiria ir tekstūrų įvairove. Todėl šios architektūros fasadų fraktalinis indeksas yra didesnis. Moderniosios architektūros bruožas - vienos medžiagos naudojimas, meniniam pastato įspūdžiui sustiprinti, kai tuo tarpu istorinės miesto aplinkos pastatai turi plytų ir akmens tekstūras, čerpinius stogus ir kitas tekstūras.

5. Dekonstruktyvios architektūros stiliaus pastatai pasižymi fasadų kompozicinių elementų tarša. Fasadai perkrauti detalių, kas bendrą fraktalinį indeksą šiek tiek padidina, nes atsiranda didesnė įvairovė objektų, tačiau anksčiau minėtos kompozicijos dėsnų ir tvarkos taikymo nebuvimas fasaduose neleidžia pasiekti tradicinės architektūros fraktalinio indekso vertės.

6. Urbanistiniame kontekste - dekonstruktyvizmo architektūros užstatymo formos fraktalinis indeksas mažesnis, negu bandant pritaikyti pastato plano formą prie esamo urbanistinio konteksto.

7. Fraktalinės analizės metodu galima pritaikyti projektuojamą pastatą prie esamo urbanistinio ir architektūrinio konteksto, siekiant pasiekti aukštą architektūros integracijos kokybę.

2.5. Architektūros suderinamumo su urbanistine aplinka koncepcinis galimybių modelis

Antrajame darbo etape (TP-2) atlikti empiriniai tyrimai leido patikrinti pirmajame darbo etape suformuluotas hipotezės teisingumą. Hipotezės nuostatų įvertinimas atlikus empirinius tyrimus pateiktas lentelėje:

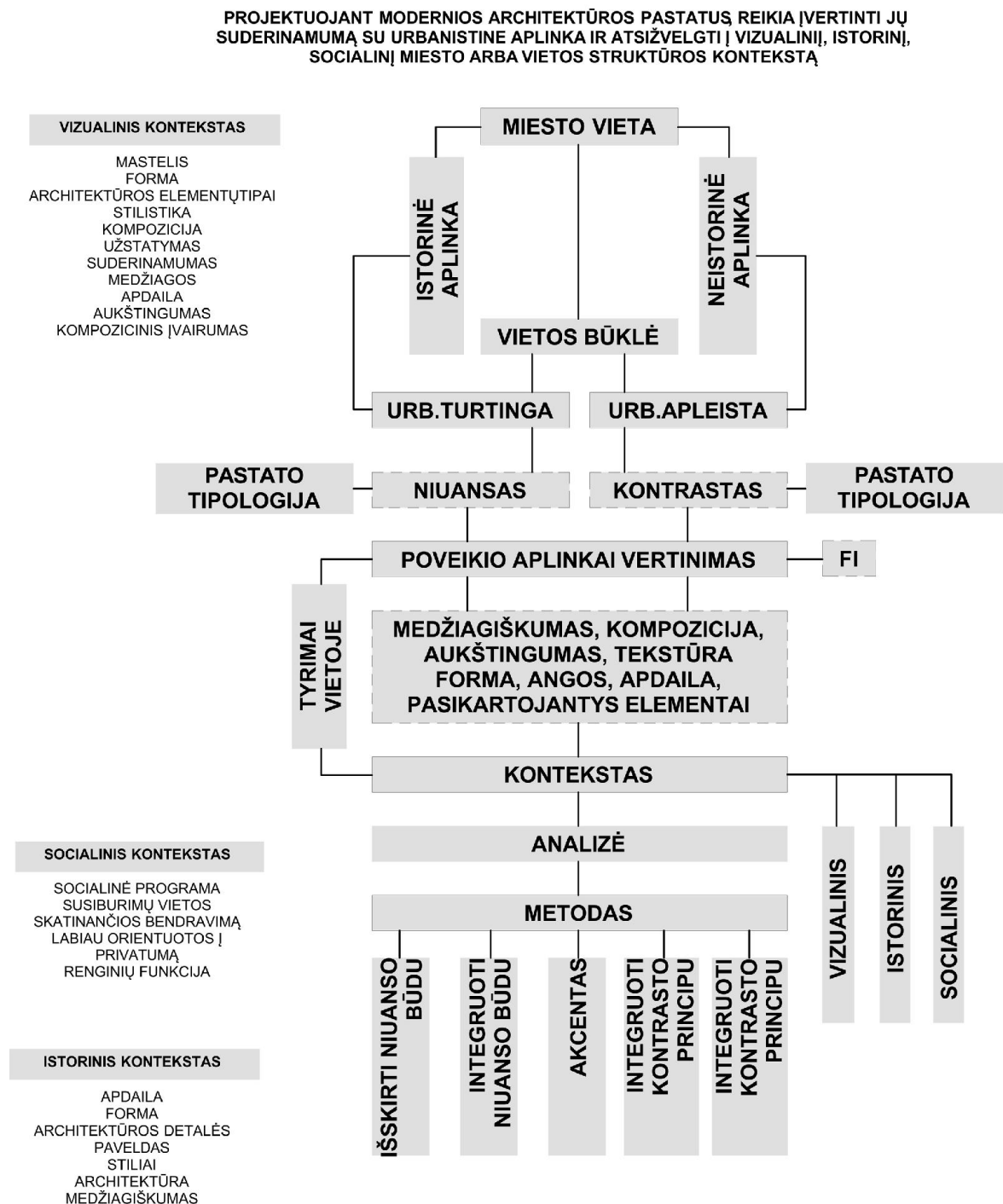
1 lentelė. Darbinės hipotezės teiginių įvertinimas.

Darbinės hipotezės teiginys	Teiginio įvertinimas atlikus empirinius tyrimus
1. Dekonstruktivizmo stiliaus architektūra yra priimtina visuomenei.	PATVIRTINTAS
2. Dekonstruktivistų architektūros pastatai sukuria vizualinį konfliktą su toje pat terpėje esančiais pastatais.	PATVIRTINTAS
3. Daugėjant mieste dekonstruktyvaus stiliaus pastatų - mažėja bendrą urbanistinės visumos kokybę.	PATVIRTINTAS
4. Aukštybiniai pastatai turi tokį pat žemą fraktalinį indeksą.	-----
5. Aukštybinius pastatus, savo poveikiu miestui, galima prilyginti dekonstruktyvizmo architektūrai.	-----
6. Dekonstruktivizmo architektūra - tiek architektūros, tiek urbanistikos kontekste - mažina visumos kokybę.	PATVIRTINTAS
7. Dekonstruktivizmo architektūros fasadų fraktalinis indeksas - mažesnis už tradicinės, miestui būdingos architektūros	PATVIRTINTAS
8. Fraktalinio indekso nustatymas gali būti panaudojamas esamai urbaistinei situacijai analizuoti ir padėtų kokybiškai įkomponuoti projektuojamus statinius esamoje aplinkoje	PATVIRTINTAS

Sociologiniai tyrimai ir fraktalinės analizės mokslinė metodika leido patikslinti ir atrasti ryšius su pirmame darbo etape nustatytais veiksniais. Tai padėjo suformuluoti architektūros dermės urbanistinėje aplinkoje principų koncepciją.

Bandant įterpti, įkomponuoti pastatą į esamą urbanistinę terpę turi būti atsižvelgiama į urbanistinę aplinką, vizualinį, istorinį ir socialinį miesto struktūros kontekstą.

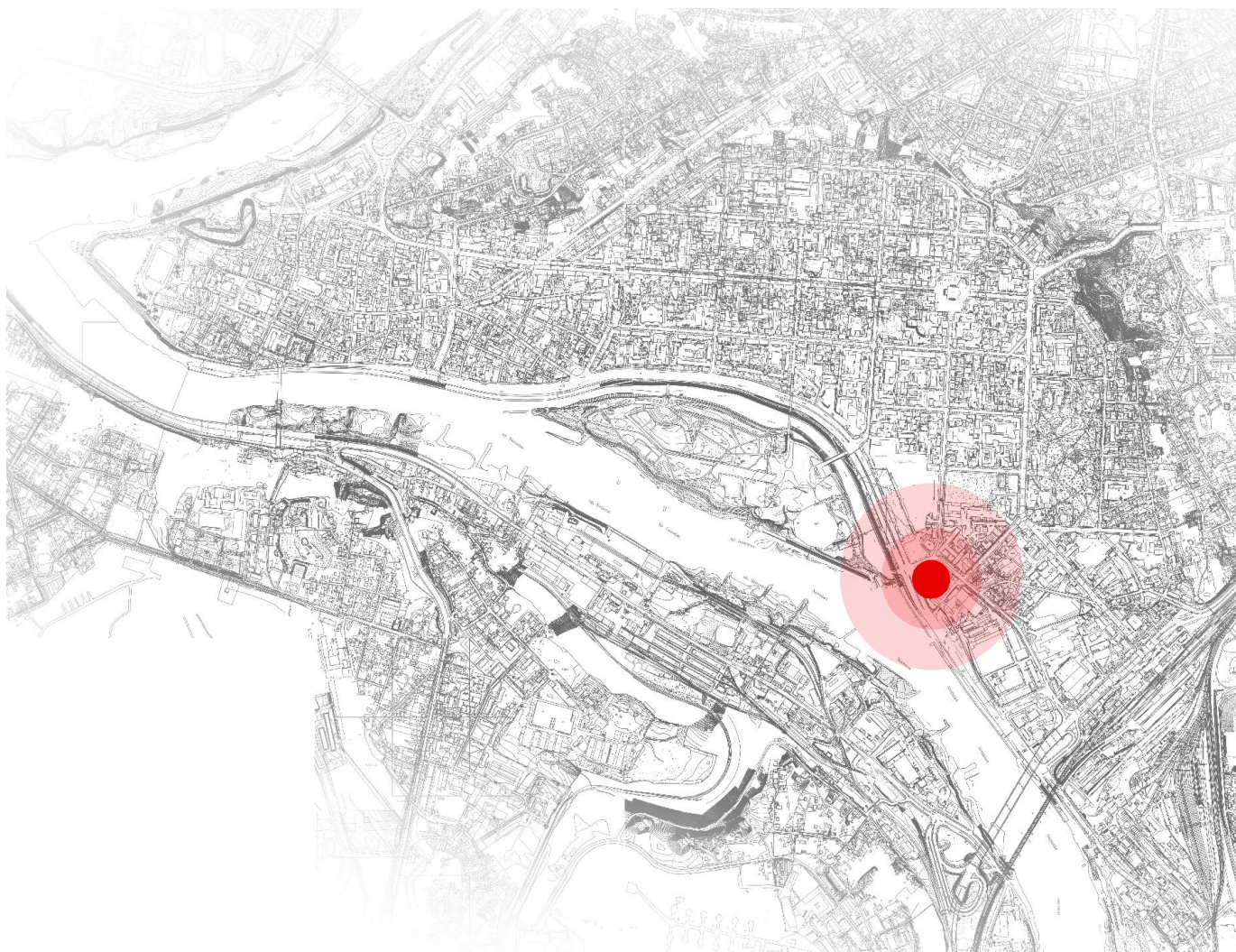
Architektūros suderinamumo su urbanistine aplinka koncepcinis galimybių modelis

3. PARADOKSO REIŠKINIO PANAUDOJIMO ATGAIVINANT APLEISTAS MIESTO VIETAS EKSPERIMENTINIS PROJEKTAS

3.1. ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ

Eksperimentiniui projektui atlikti pasirinktas sklypas Kauno mieste, Naujamiestyje, Karaliaus Mindaugo pr.52, Kaunakiemio ir Gedimino gatvių sankirtoje. Sklypo plotas 7726 kv.m.. Vakarų

1.Pav. Sklypo situacijos schema.

pusėje - yra esamas įvažiavimas į Žalgirio arenos teritoriją. Vieta atvira, su gera apžvalga, tiek pats sklypas tiek sklypą supanti aplinka gerai matoma. Matomas tiek kairysis Nemuno upės krantas, tiek Nemuno sala. Sklypo esama situacija - apleistas ir nenaudojamas. Sklypas aptvertas metaline tvora, sklype yra daugybė žemaūgių medžių ir krūmų. Sklype yra senos statybos pastato griuvėsiai. Pastato griuvėsiai nėra saugomi, vertingųjų savybių neturi ir nėra įrašyti į kultūros vertybių registrą. Sklypas nenaudojamas. Sklypą supa komercinės,

visuomeninės ir gyvenamosios paskirties teritorijos, užstatymo tipas - laisvo planavimo, mišrus. Sklypo šiaurinėje pusėje stovi Kauno Šv. Kryžiaus (Karmelitų) bažnyčia. Šalia bažnyčios, rytų pusėje yra esamas Karmelitų vienuolyno pastatas. Abu minėti pastatai ir bažnyčios šventorius yra įtraukti į nekilnojamojų kultūros vertybių registrą ir yra saugomi.

2.Pav. Sklypo situacija ir aplinka. Vaizdas iš paukščio skrydžio.

Šalia bažnyčios yra didžiulė stovėjimo aikštelė automobiliams parkuoti. Aikštės plotas 4602 kv.m. Šiaurės vakarų pusėje nuo sklypo yra pramogų ir laisvalaikio centras „Akropolis“, šalia vakarų pusėje (nemuno saloje) Žalgirio arena. Sklypo rytų pusėje - gyvenamosios ir komercinės paskirties pastatai. Toliau rytų pusėje Kauno buvęs „Pergalės“ fabrikas, dabar esama katilinės teritorija, pietinėje pusėje upė Nemunas ir nemuno krantinė.

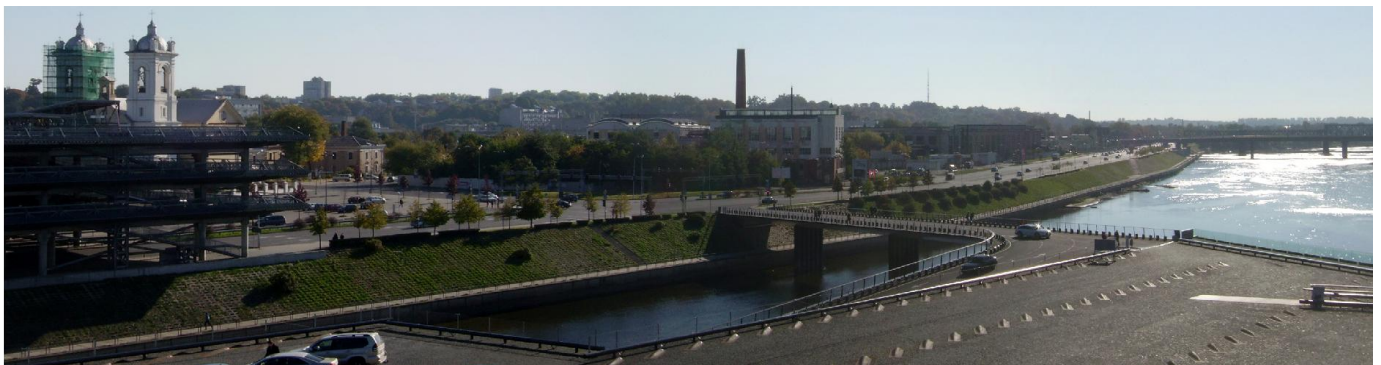
Vieta eksperimentiniam projektui atlikti pasirinkta dėl gerų sklypo apžvalgos sąlygų, sąlyginai didelio sklypo ploto, patogaus gretimo užstatymo ir dėl to , kad ši vieta yra apleista ir ją reikia tvarkyti, kartu atliekant eksperimentinį projektą, pasiūlomi ir sklypo, teritorijos tvarkymo siūlymai. Patogus užstatymas nes sklypą supa tiek naujos statybos pastatai (Akropolis, Žalgirio arena) tiek senosios, tradicinės (Šv Kryžiaus bažnyčia ir vienuolynas) pastatai.

Sklypo vieta patogi susisiekimo atžvilgiu. Patogu prieiti tiek pėstiesiems, tiek privažiuoti dviračiu ar automobiliu. Šalia - esama įrengta stovėjimo aikštelė, taip pat toliau yra esamos „Akropolio“ ir Žalgirio arenos stovėjimo aikštelės, todėl automobilį pasitatyti šioje vietoje yra

patogu. Sklypo ribose nėra šaligatvių, todėl jie nesiriboja su esamais įrengtais aplinkos šaligatviais ir takeliais Karaliaus Mindaugo ir Kaunakiemio gatvėje. Nuo ppc „Akropolio“ pusės yra įrengta reguliuojama pėsčiųjų perėja, o Gedimino - Kaunakiemo gatvių sąnirtoje - nereguluojama pėsčiųjų perėja. Sklypas yra geroje susisiekimo apžvalgos (vaizdingoje) vietoje, nenaudojamas, intensyviai užstatytoje miesto centro teritorijoje, kas nebūdinga miesto centrui. Esama sklypo aplinka yra puikiai matoma ir pagal požymius tinkama eksperimentiniam projektui atlikti. Architektūros - akcento projektavimui.

3.Pav. Esama sklypo situacija. Vaizdas iš Gedimino gatvės

4.Pav. Vaizdas iš Žalgirio arenos.

5.Pav. Sklypo situacija iš Karaliaus Mindaugo pr.

Važiuojant Karaliaus Mindaugo prospektu, šiaurės vakarų kryptimi, matome ,kad labiausiai šioje vietoje vizualiai dominuoja Karmelitų bažnyčia (aukščiausias pastatas). Iš šios pusės taip pat daugiau matome šiuolaikinės architektūros pastatus: „Žalgirio arena" ir „Akropolis" su daugiaukšte automobilių parkavimo aikšte.

6. Pav. Sklypo matomumas iš Gedimino gatvės. Karmelitų bažnyčios - vienuolyno ansamblis.

7. Pav. Sklypo vaizdas iš Gedimino gatvės.

8. Pav. Sklypo vaizdas iš Karaliaus Mindaugo prospektu.

Iš šiaurės pusės labiau matomi senosios architektūros statiniai, o iš šiaurės vakarų pusės - šiuolaikinės architektūros pastatai. Šioje vietoje yra tiek senosios tiek naujosios architektūros pastatų.

3.2. PROJEKTO SPRENDINIUS LEMIANČIŲ VEIKSNIŲ ANALIZĖ

Pagrindinis eksperimentinio projekto veiksnys - vieta. Atlikus tyrimus vietose ir išanalizavus kai kurių architektų dekonstruktyvistų pavyzdžius, dekonstruktyviosios architektūros pastatų dėmė labai priklauso nuo jų supančios aplinkos. Laikai keičiasi ir keičiasi architektūra. Atlikus ekspertų apklausą patvirtintas paradokso reiškinių supratimas - tai kas buvo prieštaringa po kurio laiko tampa šedevru. Dauguma taip pat akcentuoja intrigą ir priešpriešą. Todėl eksperimentiniam projektui bus bandoma pasitelkti paradokso reiškinių sukurti įdomesnę architektūros ir urbanistikos prasme vietą, erdvę.

Eksperimentiniam projektui atlikti išsirinkta vieta karaliaus Mindaugo pr.52. Tai nenaudojamas sklypas apsuptas gyvenamosios, komercinės, religinės, prekybinės paskirties pastatais. Rytų pusėje - esamas karmelitų vienuolynas ir karmelitų Šv.Kryžiaus bažnyčia. Šiaurinėje pusėje pramogų ir prekybos centras akropolis, toliau - Žalgirio arena. Šioje vietoje yra tiek naujo architektūros tiek senosios architektūros pastatų. Vieta su labai gera apžvalga, matoma iš visų pusių, kas dažnai būdinga dekonstruktyvistų pastatams.

Atrinkus vietą projektui, išanalizavus projekto sprendinius lemiančius veiksnius ir atsižvelgus į ankstesnius tiriamojo projekto etapų rezultatus, suformuluota projekto pastato erdvinė - tūrinė idėja Eksperimentinio projekto objektas - meno galerija. Pagrindinis projekto tikslas - suprojektuoti dekonstruktyvizmo bruožų turintį pastatą ir įkomponuoti į aplinką. Pagal ankstesnio tyrimo etapo hipotetinį modelį, nuspręsta suformuoti įdomesnę urbanistiniu ir architektūriniu atžvilgiu vietą. Išanalizavus dekonstruktyvizmo architektūrą, pagrindinis šios architektūros statinių principas - kontrastas. Paradokso esmė - pastatas kurio čia normaliomis sąlygomis neturėtų būti, bet jis čia tinka, dera. Šalia upės Nemuną, puiki apžvalga ir taip pat judrios gatvės, gatvių sankirta. Sklypas - apleistas, todėl bus bandoma siūlyti ir sklypo tvarkymo idėja, kadangi atlikus sociologinę aplausą nustatytą, kad aplinką dekonstruojanti architektūra tinka apleistoms miesto dalims atgaivinti, taip pat akcentuota komponavimo principų svarba, nes, manoma, kad tinamai įkomponuotas pastatas galėtų tinkti bet kur. Nustatyta tinkamiausia tokio objekto funkcija - komercinė - visuomeninė, todėl pasirinkta projektuoti meno galeriją. Vieta matoma, dekonstruktyvizmo stilistika pabrėžia pastato svarbą, bet kartu ji yra žaisminga, todėl šių bruožų pastatas čia turėtų nesunkiai būti įkomponuojamas. Dekonstruktivi architektūra kelia stebėjimui visai kitokius pojūčius, atliekant tyrimus nustatyta, kad į šį architektūros stilių žiūrima palankiai, ir

tiek ekspertams tiek gyventojams tokia architektūra neatrodo atgrasi ar per daug kontrastinga. Akcentuota, kad mieste jie norėtų matyti daugiau šio tipo pastatų. Taigi svarbus šio darbo tikslas - įkomponavimas į bendrą aplinką. Dekonstruktivizmui būdinga semiotika, todėl fasaduose galėtų atsirasti tam tikrų užuominų, atsižvelgiant į faktą, kad svarbu jog architektūra būtų suprantama.

3.3. PROJEKTO SPRENDINIŲ IDĖJA

Eksperimentinio projekto objektas - meno galerija. Pastato erdvinio tūrio koncepcija - laisva forma, suteikianti vietai išskirtinimo, turinti dekonstruktyvizmo bruožų, tačiau urbanistiškai, pastatas papildo aplinką ir joje dera. Dekonstruktivizmo stilius tai savotiškai kontroliuojamas chaosas, kuris leidžia miesto aplinkai suteikti naujų savybių. Svarbu yra vengti daug dekonstruktyvizmo stiliaus elementų vienoje vietoje. Pagal tiriamojo projekto tyrimo rezultatus: vienas dekonstruojantis elementas neužstatytoje arba užstatytoje aplinkoje, tinkamai įkomponuotas, veikia kaip akcentas aplinkoje, tačiau tokių elementų sąkaupos miesto aplinką veiks labiau neigiamai.

Pastato tūris laisvos formos, kintantis, laužytų formų ir neįprasto aplinkai plano. Dekonstruktivizmo elementai vyrauja tiek pastato tūryje, apdailoje, plane. Pastatas išskiriamas iš aplinkos užstatymo kontrasto principu. Pastato fasadų apdaila išreiškia žaismingumą, kaip ir pats menas žaismingas, kintantis ir t.t. Dekonstruktivizme taip pat būdingas semiotikos, ženklų aspektas. projektuojamos galerijos apdailos motyvas - stilizuotas ir supaprastintas teptuko potepis. Apdailos fasadinės plokštės išpjautos supaprastintomis „potepių“ stačiakampėmis angomis. Potepiai būna įvairūs todėl šių angų skirtingi pločiai ilgiai ir forma. pastato vidaus erdvėms ir patalpoms suteikiantis gyvumo, šešelis ar saulės spindulys praeidamas pro šias angas „potepiais“ papuoš ir grindis, sienas. Vakare, naktį pastatas įpač suteiks šiai vietai išskirtinumo. Tokia pastato apdaila suteikia pastatui skaitomumo. Šis intuityvus motyvas, leidžia stebėtojai suprasti kad pastatas asocijuojasi su menu ir ,kad tai yra meno galerija. Taip išsprędžiama pastato skaitomumo problema, nes dauguma analizuotų dekonstruktyvizmo stiliaus pastatų yra sunkiai perprantami ir sakitomi. Šis apdailos motyvas - pagrindinis, kuris išskiria pastatą iš aplinkos, kadangi įstrižos formos šioje Naujamiesčio zonoje - nebūdingos. Čia pastatuose labiau dominuoja monolitiškumas, tūris ir vertikalūs, horizontalūs pastatų architektūriniai ir konstrukciniai elementai. Pastatas šiai vietai suteikia netikėtumo įspūdį. Važiuojant Mindaugo prospektu ir iškart išnyrant iš po Akropolio stovėjimo aikštelės zonos iškart pastebima galerija. Važiuojant Mindaugo prospektu iš pietų pusės pastebimas esamas šios

vietos užstatymas ir iš jo išnyra pagrindinio galerijos fasado dalis. Galerija iš šios pozicijos labiau susilieja su moderniosios architektūros kompleksu. Iš šios pusės labiau pastebime Žalgirio areną, PPC „Akropolį“ ir projektuojamą meno galeriją, mažiau, tačiau matomi ir Karmelitų bažnyčios bokštai. Netikėtumas labiausiai ir stipriausiai sukeliamas važiuojant arba einant Gedimino gatve, galerijos ar krantinės link, nes šioje dalyje labiau dominuoja istoriniai užstatymas ir pastatai. Čia jau į pirmąjį planą patenka Bažnyčios ir vienuolyno pastatai o antrame plane. Iš toliau matoma tik maža dalis pastato, kas sudomina ir patraukia dėmesį, tačiau nesukelia stipraus galerijos pastato dominavimo aplinkoje, lyginant su bažnyčios ansambliu. Vis labiau artėjant galerijos link, jo matomumas gerėja ir matome daugiau pastato, tačiau vietos dėka, būtent šioje dalyje patiriame didžiausią „griaunantį“ vietos charakterį pastato poveikį, tačiau ir čia per didelio kontrasto su aplinka galime išvengti nes 1) artėjant prie galerijos matome daugiau galerijos pastatą, o vis mažiau - bažnyčios pastatus, 2) bažnyčia turi labai didelį ir aukštą tūrį todėl jis savaime jau nueina net į trečią matomo vaizdo planą. Tada stebėtojas turi pakelti ir pasukti galvą į pačią bažnyčią, kad galėtų suvokti ir vizualiai analizuoti pastatą. Visumoje - šioje pusėje neina matyti visos bendros užstatymo situacijos, visų trijų pastatų, kas mažina kontrastingo objekto poveikį aplinkai, mažina kontrastą, tačiau patraukia dėmesį ir išlaiko intrigą, pamačius dalį pastato norėsis priėti arčiau ir pažiūrėti kas ten yra.

Galerijos šiaurės vakarų kampas, orientuotas į Nemuno salos pusę, įstrižos pastato linijos jį išskiria ir iš taisyklingų Žalgirio arenos ir PPC Akropolis tūrių. Galerijos pastato formos ir plano struktūra simbolizuoja architektūros (tiek ir to pačio meno kitimą laike). Nuo istorinio pastato, taisyklingomis formomis, galerijos tūris „išsiardo“, sukasi, laužosi, lengvėja ir kyla aukštyn, prasistumia ir krypsta į aplinkos moderniąją architektūrą, taip sustiprindamas šį pokytį. Tai reiškia, kad laikui bėgant keičiasi architektūra, ji kinta ir tai kas buvo paradoksalu prieš kiek laiką, pritampa ir tampa savaime suprantamu dalyku. Ankščiau į patį dekonstruktyvizmą buvo žiūrimą skeptiškai, tačiau daugėjant šio architektūros stiliaus pastatų, jis mieste pritapo ir vis populiarėja. Vienodos architektūros miestai tampa monotoniški, ir tai vėlgi krypsta į neigiamą planavimo pusę. Per daug vienodų elementų sukuria tvarką, tačiau ir monotonišką aplinką, todėl šioms vietoms pagyvinti reikia akcentų.

Projektuojamos meno galerijos struktūra: požeminis aukštas - susisiekimasis, pirmasis aukštas - priėmimas, renginiai ir pastato administracijos patalpos, pastato antrasis aukštas - ekspozicijos erdvės.

3.4. PROJEKTO SPRENDINIŲ APRAŠYMAS IR APIBENDRINIMAS

Eksperimentiniui projektui suprojektuotas pastatas - meno galerija. Pastato aukštingumas - trys aukštai su požeminiu garažu. Pastato aukštingumas parinktas pagal aplinką, priderinant pastatą prie Karmelitų vienuolyno pastato aukštingumo (2 aukštai). Pastato koncepcija - paradokso reiškinių panaudojimas kontrastui su esama aplinka išryškinti. Pastato tūris - svetimas esamai aplinkai. Pastatą akcentuoti bandoma forma ir apdaila. Meno galerijos apdaila - pjaustytos fasadinės metalo plokštės. Vietose kur dedami langai, plokštės išpjaunamos įstrižais stačiakampiais. Šie motyvai simbolizuoja dailininko potepius. Išpjautų angų dydis, posvyrio kampas, ilgis kinta, kaip ir skirtingų menininkų braižas. Pastatas apdaila išskiriamas iš jį supančios aplinkos ir taip išryškinama pastato paskirtis ir patraukiamas stebėtojo dėmesys. Pastatas - eskizas, meno kūrinys - skulptūra. Skulptūriškumas ypač būdingas dekonstruktyvizmo stiliaus architektūrai. Būtent tai sukuria netikėtumą ir pajvairinę urbanizuotą aplinką. „Potėpiai“ pabrėžia pastato funkcinę paskirtį ir taip sąžiningai formuluoja stebėtojui, kad tai meno galerija ar pastatas susijęs su išraiška, ekspresija. Aplinkinkui esančiai architektūrai būdingas masyvumas, tūrio dominavimas, pilnumas. Pastato masyvumo efektas - proporcingai maži langai, arba mažas jų kiekis palyginus su pastato tūriu ar sienomis, todėl projektuojamo pastato „potėpių“ apdailos angų dydis panašus į aplinkos tačiau skiriasi, nes angos - įstrižos. Šios angos taip pat „lengvina“ bendrą pastato tūrį. Konsolė ir įstrižai suprojektuotos kolonos sustiprina šį efektą.

Pastato išorėje stengiamasi laikytis dekonstruktyvizmo motyvų. Daugiausiai apdailoje ir formoje. Pastato forma specialiai priderinta prie aplinkos, kad geriau išsiskirtų iš aplinkos ir sukurtų kontrastą su senaisiais ten esančiais pastatais.

Į pastatą patenkama per šiaurės vakarų pusėje esančius pagrindinius įėjimus. Dvejos įėjimo durys skirtos didesniam lankytojų skaičiui išskirstyti. Pirmajame pastato aukšte numatytas tambūras, rūbinė, sanmazgai, ŽN sanmazgai, informacija - recepcija, pirmo aukšto fojė, galerijos ekspozicijos zonos pradžia. Toliau numatomos transformuojamos erdvės, patalpos renginiams, parodoms, kūrybinėms dirbtuvėms ar filmų, festivalių peržiūrai. Pastato administracija numatyta atokiau nuo renginių ir ekspozicijų zonų. Darbuotojams numatytos kabinetų patalpos, poilsio, persirengimo zona, sanmazgai, posėdžių salė. Laiptinės išdėstytos taip, kad renginių metu lankytojai nesusitiktų su darbuotojais. Pastato rytinėje pusėje - galerijos archyvas - saugykla, sandėlis. Ten numatomi saugoti meno kūriniai ar laikinai atvežti parodų eksponatai, kurie saugomi ar perkelti į galerijos ekspozicijos erdvę. Pagrindinė ekspozicijos erdvė yra antrame aukšte ir skirta eksponatų peržiūrai, pamąstymams ir įkvėpimui. Iš antro aukšto atsiveria gražus vaizdas į Nemuną, krantinę ir Nemuno salą. Istorinės ir moderniosios

aplinkos architektūros pastatai savotiškai perteikia patį architektūros kitimą istorijoje, taip pat kaip ir meno. Tarp seno ir naujo ir nuo seno iki naujo. Po pastatu įrengtas požeminis aukštas - automobilių stovėjimo aikštelė. Ten taip pat galima privažiuoti ir iškrauti į galeriją atvežtas kolekcijas ir eksponatus. Požeminiame aukšte yra suprojektuotos visos pastato inžinerinės patalpos.

Pastato sklypo aplinka galima paversti lauko skulptūrų parku, suteikiant pastatui ne tik vidinės ekspozicijos funkciją, bet ir eksponatus viešinti išorėje. Praeiviai gali eidami pro šalį žvilgtelti į kūrinius, o jeigu kas patrauks akį tai privers juos prieiti arčiau ir labiau atrasti meno galerijos erdves.

3.5. SKLYPO PLANO SPRENDINIAI

Sklypo išplanavimas - laisvas. Pastato fasaduose naudojamos įstrižos formos projektuojamos ir sklype. Naujai projektuojamos prieigos prie pastato, šaligatviai ir takeliai numatyti trinkelinių dangos. Sklype projektuojama automobilių stovėjimo aikštelė, pietinėje dalyje. Į aikštelę galima įvažiuoti iš karaliaus Mindaugo prospekto. Aikštelėje galima parkuoti 54 automobilius. Aikštelėje numatomos dvi vietos ŽN automobiliams parkuoti, su 1,50 m pločio laisva juosta išlipti. Pastatas turi ir požeminę automobilių stovėjimo aikštelę su dvejomis ŽN vietomis. Į požeminę aikštelę patenkama pietų pusėje projektuojamu pandusu. Panduso nuolydis - 15 laipsnių. Pandusas dviejų juostų (po 3,5m juostai). Aikštelė skirta darbuotojų - lankytojų reikmėms. Lankytojai ir darbuotojai turi atskirus įėjimus į pastatą. Įrengiami šaligatviai, kurių ankščiau čia nebuvo. Sklype projektuojami suoliukai prie pagrindinių takų, pastato ir gatvių sankirtos. Sklypo sprendiniai projektuoti taip, kad užtikrintų pastato matomumą. Iš šiaurės pusėje esančios aikštelės, šaligatvio tako, reguliuojama pėsčiųjų perėja galima pereiti į kitą gatvės pusę, kurioje projektuojamas pastatas. Taip pat sklype numatomi takeliai ir iš Gedimino gatvės pusės. Dalyje Kaunakiemio gatvės nebuvo šaligatvio, todėl suprojektuoti šaligatviai apsijungtų į bendrą tinklą ir šaligatvis susijungtų su rytų pusėje esančiu taku. Sklype numatomi žemaūgiai augalai ir krūmai. Šiaurės vakarų ir rytų sklypo dalys - apželdinamos minimaliai, siekinat nepabloginti pastato matomumo ir apžvalgos iš pastato. Tai matomiausios pastato pusės. Tai pat prisiderinant prie aplinkos sutvarkymo. Šioje vietoje, gretimų apstatų aplinka - minimali, medžių nedaug. Didelė dalis esančių krūmų ir žemaūgių medžių - pašalinami. Sklypas išlyginamas ir apželdinamas veja.

3.6. PASTATO KONSTRUKCINIAI SPRENDINIAI

Pastato struktūrinė konstrukcija - gelžbetonio karkasas su laikančiomis kolonomis. Tai leidžia laisvai planuoti ir išdėstyti pastato vidines erdves, patalpas. Pastato pamatai - gelžbetoniniai poliniai prie kurių galima pritvirtinti gelžbetonines kolonas. Pastato kolonos - gelžbetoninės. Pastate projektuojamos 1000 mm x 1000 mm kolonos, galerijos ekspozicijos zonoje. 400 mm x 400 mm kolonos projektuojamos požeminėje automobilių stovėjimo aikštelėje. Pastato perdangos - monolitinės, 220 mm storio. Stogo konstrukcija - monolitas su apšiltinimo ir nuolydį formuojančiu sluoksniu, plilydant dviejų sluoksnių stogo bituminę dangą. Pastato langai ir vitrinos - su dviejų ir trijų stiklų paketu. Pastato durys - medinės ir plastikinės. Pastato laiptinės - uždaro tipo, neuždūminamos. Pastate įrengtos dvi evakuacinės laiptinės su tiesioginiu patekimu į lauką. evakuaciniai keliai ne ilgesni kaip 25 metrai. Laiptinės sienos iš ne žemesnės kaip REI 60 ugniai atsparumo klasės. Laiptinės durys - priešgaisrinės, ne žemesnės atsparumo ugniai klasės kaip EW-60 ir angų siūlių sandarinimo priemonės, ne žemesnės kaip EI 60 klasės. Pastate projektuojami trys liftai. Pastato liftai - krovininiai, skirti lankytojų ir eksponatų pakėlimui. Pastato grindys - 300 mm storio, su betono sluoksniu, apšiltinimu ir grindų danga. Grindų danga - medžio parketas. Antro aukšto grindys įrengiamos ant monolitinės perdangos. Perdangos storis 310 mm. Požeminio garažo perdanga iš apačios apšiltinama 200 mm storio EPS putplasčiu. Pastato sienos - 200 mm storio blokeliai, su šiltinimo sluoksniu. Petvaros - 130 mm storio pertvariniai blokeliai, apdengti gipso plokštėmis, storis 12,5 mm. Pastato laiptai - gelžbetoninė konstrukcija apdengta medžio apdaila. Pastato fasadų apdaila - metalinės fasadinės plokštės, tvirtinamos plieniniais ryšiais prie gelžbetonio karkaso. Fasadinės plokštės - pjaustytos įstrižais stačiakampiais raštais (žr. projektinius sprendinius). Pastato požeminės aikštelės pandusas - gelžbetoninis su 15 laipsnių nuolydžiu. Pastato vidaus interjeras - šviesių tonų. Pastato vidinės sienos dažytos šviesiu baltos spalvos atspalviu, specialiai išskiriant eksponatus ir leidžiant stebėtojui laisviau sutelkti dėmesį į eksponuojamus paveikslus, plakatus ir skulptūras.

3.7. EKSPERIMENTINIO PROJEKTO SPRENDINIŲ VERTINIMAS

Pagal ankstesnius tiriamojo projekto rezultatus ir hipotezę suprojektuota meno galerija dekonstruojant esamą aplinką. Eksperimentinis projektas iš dalies įrodo, kad nebūdingą konkrečiai vietai pastatą galima integruoti į aplinką ištyrus ir išanalizavus aplinkos ypatumus ir savybes, ir taip suformuoti įdomesnes miesto erdves. Eksperimentinio projekto tikslas - sukurti akcentą. Akcentas aplinką pajvairina jeigu aplinkoje yra vienintelis toks, tačiau ši savybė prarandama kai atsiranda daugiau panašios stilistikos pastatų, tada jie vienas su kitu pradeda varžytis tarpusavyje ir taip sukuriama vizualinė įtampa vietoje. Atlikus eksperimentą, patvirtintas duomenų kaupimo metu suformuluotas teiginys, kad būtina atsižvelgti į esamą istorinį, socialinį ir vizualinį kontekstą, norint, kad pastatas sėkmingai integruotųsi į miesto vietą, o jo vizualinė estetika galima priderinti, naudojantis tiriamojo projekto metu suformuluotu komponavimo aplinkoje hipotetiniu modeliu. Įdomesnes urbanistines vietas galime išgauti pagal hipotetinio modelio antrąją kryptį, nustatčius vietos charakterį ir netgi pritaikius fraktalinės analizės pagrindus. Sukeldami paradoksą sukuriame įdomesnes miesto vietas, su intriga, žaismingumu ir įvairesne architektūrine kalba. Suformuluota hipotezė - naujosios architektūros intervencijos vizualiai miestą veikia neigiamai negu tradicinės architektūros formos - patvirtinta. Tiek specialistai tiek gyventojai šį architektūros stilių vertina teigiamai, ir mano, kad mieste galėtų būti daugiau tokio tipo pastatų. Nustatyta ir pritaikyta tinkamiausia tokio tipo pastatų funkcija - visuomeninė. Atliekant eksperimentą, atsižvelgta ir patikrinta ar tikrai galima pritaikyti dekonstruktyvių bruožų turinčią architektūrą apleistoms miesto dalims atgaivinti. Eksperimentinio projekto sprendiniai pritaikyti apleistai miesto teritorijai Lietuvoje, Kauno mieste, šalia Karmelityų bažnyčios ir vienuolyno ansamblio atgaivinti ir paversti šią miesto vietą funkciškai integruota. Dekonstruktyvizmo stiliaus architektūra žaisminga ir patraukia akį, tinkama meno galerijos architektūrai. Naudojant dekonstruktyvizmo stiliaus architektūrą, pavyko iššaukti kontrastą su esama aplinka ir istoriniais pastatais ir panaudoti šį reiškinį apleistai teritorijai atgaivinti.

IŠVADOS

1. Paradokso reiškinių esmė - Pastatas gali neatitikti aplinkos konteksto. Tai pastato privalumas, tačiau iki tam tikros ribos, kol nesuardo urbanistika arba suardo. Urbanistinė aplinka turi būti įvairi, tačiau naujos šiuolaikinės architektūros intervencijos mažina urbanistinės visumos kokybę. Pastato teoriškai negalima priskirti architektūrai tačiau, kartu tai ir negalime pavadinti urbanistika.
2. Dekonstruktivizmo bruožų pasireiškimas architektūroje, pasireiškia ir miesto urbanistinio, funkcinio, vizualinio ir istorinio kontekstų dekonstrukcija.
3. Dekonstruktivizmo architektūra, ignoroja tradicinę architektūros sąmpratą, tikslus ir estetiką. Dekonstruktivistai siekė naujos architektūros sąmpratos. Dekonstruktivizmo stiliaus bruožas - architektūros pertvarkymas ir suvokimo pakeitimas. Tai pasireiškia tradicinių architektūrinių principų ir detalių išnykimu. Pastatas yra labiau orientuotas masinei vartotojų kultūrai ir pavirsta erdvine meno forma, be principinių architektūros bruožų, kuri pajvairina miesto aplinką, suteikiant netikėtumo ir išskirtinumo šiai miesto vietai.
4. Visuomenės požiūris į dekonstruktivizmo stiliaus architektūrą yra teigiamas ir vertinamas kaip palankus stilius miesto vaizdui. Visuomenės nuomone dekonstruktivizmo architektūros
5. Visuomenė ir architektai kaip svarbiausią jiems bruožą architektūroje nurodė architektūros dermę su aplinka. Sekantys faktoriai - funkcija, išskirtinumas ir forma.
6. Dekonstruktivizmo bruožų turinti architektūra tinka pastato išskirtinumui, žaismingumui pabrėžti. Tinkamiausios šios architektūros pastatų funkcijos - komercinė ir visuomeninė. Kaip netinkamiausia funkcija nurodyta gyvenamoji. Visuomenė nenorėtų matyti artimiausioje savo aplinkoje šios architektūros tipo statinių.
7. Dekonstruktivizmo stiliaus architektūros pastatai labiausiai tiktų apleistoms miesto vietoms atgaivinti, atnaujinti. Miesto centre arba naujos statybos rajonuose. Tiek visuomenė, tiek architektai sutinka, kad dekonstruojančios architektūros stilius visiškai netinka istorinėje miesto aplinkoje, senamiestyje.
8. Dekonstruktivizmo stiliaus architektūros pastatų fasadai turi žymiai mažesnį fraktalinį indeksą, negu tradicinė, taisyklingų formų architektūra. Todėl galime daryti išvadą, kad išties dekonstruktivizmo architektūra mažina bendrą miesto vaizdo kokybę.
9. Fraktalinės analizės metodu galima pritaikyti projektuojamą pastatą prie esamo urbanistinio ir architektūrinio konteksto, siekiant pasiekti aukštą architektūros integracijos kokybę.

SANTRAUKA (SUMMARY)

Tiriamajame darbe analizuotas paradokso architektūros ir urbanistikos santykių reiškinys. Atlikta literatūros šaltinių analizė, empiriniai tyrimai ir pagal gautus rezultatus parengtas eksperimentinis projektas. Atliekant literatūros šaltinių analizę gilintasi į paradokso reiškinį. Atliekant empirinius tyrimus, tirti aukštybiniai ir dekonstruktyvizmo stiliaus pastatai, jų poveikis miesto aplinkai ir bendrųjų tradicinių architektūros bruožų nykimas pastatų fasaduose. Suformuluota hipotezė - dauguma moderniosios architektūros intervencijų mažina bendrą miestovaizdžio kokybę. Paradokso esmė - architektūra be architektūros ir urbanistika be architektūros. Paradokso reiškinys panaudotas paskutiniame tiriamojo darbo etape - eksperimentiniam projektui atlikti. Eksperimentiniame projekte suprojektuota meno galerija. Tai dekonstruktyvizmo bruožų turintis pastatas, kuris iššaukia kontrastą su esama aplinka. Darbo tikslas - dekonstruktyvizmo architektūros panaudojimas apleistoms miesto vietoms atgaivinti.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

Žodynai:

1. Paradoxo sąvoka. Kembridžo žodynas internete. Prieiga per internetą:
<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/paradox>

Knygos:

2. Rem Koolhaas., „Bigness: or the problem of large“, Theories and manifestos of contemporary architecture. Edited by Charles Jenks and Karl Kropf, Academy editions, New York, 1997.

3. Rem Koolhaas. „S,M,L,XL“, The monacelli press, New York, 1995.

4. Le Corbusier. „Towards a new architecture“. Le Corbusier. Dover Publications, inc. New York. 1986.

5. The architecture of community (El.google.knyga). Aut. Leon Krier. Island press, 2009 geg. 496 psl.

6. Landscape urbanism and its discontents. Andrs Duany, Emily Talen. New society publishers, 2013. 336 psl.

7. New urbanism and american planning: conflict of cultures. (EL.google.knyga). Emily Talen. Routhledge. Taylor and Francis group. 2005. 270 Madison avenue, New York, NY 10016.

8. Writing urbanism. An ACSA publication. (EL.google.knyga). Edited by Douglas Kelbaugh and Kit Krankel McCullough. 2008. New York. 270 Madison ave.

9. Junkspace. R. Koolhaas. Santrauka. 175-190 psl. 2002m. Prieiga per internetą:
<http://links.jstor.org/sici?sici=0162-870%28200221%29100%3C175%3AJ%3E2.0.CO%3B2-M>.

10. Jurgis Vanagas. „Urbanistikos pagrindai“. VGTU. Vilnius technika 2008.

11. The City in History: Its Origins, Its Transformation, and Its Prospects. New York: Harcourt Brace Jovanovich. Mumford, Lewis. 1968. The Highway and the City.

Moksliniai darbai:

12. Tugce Selin Tagmat. 2004. THE MAXIMUM ARCHITECTURE CAN DO”: ARCHITECTURE AND URBANISM. FROM LE CORBUSIER TO REM KOOLHAAS. Magistro baigiamasis darbas. Master thesis by Tugce Selin Tagmat. December 2004.

Moksliniai straipsniai:

13. Urbanistika ir architektūra 1996, Nr 2(22). Town planing and architecture. Integruotas architektūrinės aplinkos mastelis kaip erdvinės kompozicijos kategorija. R.A.Dineika. ISSN 1392-1630.

14. What happened to urbanism? From S,M,L,XL,OMA. R.Koolhaas. (with Bruce Mau),The Monicelli press, New York,1995,pp.959/971.
15. Periodica polytechnica ser.civ.eng.vol 50.No2,pp 51-56 (2005).Theses based on individual accomplishments .THE PARADOX OF ARCHITECTURAL DESIGN. Denes Patonai.Budapest University of technology and economics H-1521 Budapest,Hungary.
16. Miesto vizualinio įvaizdžio plėtra ir apsauga globalizacijos sąlygomis. Inesa Alistratovaitė. Vilniaus Gedimino technikos universitetas.
- 17 .Virbašienė, J., Vilenišké, I. 2009. Darnios architektūros urbanizuotoje aplinkoje prielaidos. Urbanistika ir architektūra. Vlinius; Technika . ISSN 1648-3537. T.35, nr,2, p.82-
18. Cluster analysis of facade complexity in the early designs of Peter Eisenman. Michael J. Ostwald, Josephine Vaughan. The university of Newcastle. Australia.
19. „A geography of big things". Jane.M. Jacobs. Institute of geography online paper series:GEO-009. University of Edinburgh. Institute of geography. EH8 9XPUNKT: 0131 650 2515F: 0131 650 2524.

Specialybės straipsniai:

20. Urban design and planing. Volume 164 september 2011. Pages 143-146. The environmental paradox of cities: getting around Dubai. Douglas Kellbaugh. Professor of architecture and urban planing , University of Michigan,USA.
21. Architects vs. the city.The problem of chaos.Silvana Taher.2011.
22. URBAN magazine. Fall 2009. Towards a collective purpose. Straipsniai: 1) Magic box ,bigbox: a new critique of bigness.Straipsnio aut. Joaqin Mosquera.52-55 psl. 2) Seeing is believing : An architectural vision for a city. Aut. Alison Mayer. 31-35 psl.
23. Frankhauser P., 2008. Fractal geometry for measuring and modelling urban patterns. The Dynamics of Complex Urban Systems - an interdisciplinary approach. Albeverio S., Andrey D., Giordano P., Vancheri A., (Eds.). Heidelberg : Physica Verlag, 241-243. [Žiūrėta 2015 04 10], Prieiga per internetą: <http://www.fractalyse.org/en-paper.html>.
24. Taisyklingų formų Lietuvos architektūra. [Žiūrėta 2015 03 05], Prieiga per internetą: <http://www.autc.lt/lt/architekturos-objektai?er=0&pl=2&type=1&rt=3>
25. Kauno senamiesčio architektūra. [Žiūrėta 2015 03 05], Prieiga per internetą:<http://kaunosenamiestis.autc.lt/lt/paieska/objektas/1801/pastato-muitines-ir-aleksotogatviu-kampe-architekturiniai-tyrimai>.

Iliustracijų šaltiniai:

- 1.pav.Magic box.Ispanija.Prieiga per internetą <http://img.interempresas.net/fotos/299990.JPG>

PRIEDAI

PARADOKSAS ARCHITEKT

ARCHITEKTŪRA BE ARCHITEKTŪROS IR URBANISTIKA BE ARCHITEKTŪROS

TIRIAMASIS OBJEKTAS

PARADOKSO PROBLEMA ARCHITEKTŪROS IR URBANISTIKOS SANTYKYJE. Urbanistinė aplinka turi būti įvairi (priklauso nuo įvairovės), tačiau dauguma dabartinių šiuolaikinių architektūros intervencijų mažina urbanistinės visumos kokybę.

DARBO TIKSLAS

Patvirtinti reiškinį. Atlikti architektūros tyrimą. Sudaryti (problemos sprendimo) architektūros dermės urbanizuotoje teritorijoje galimybių koncepcinį modelį. PROJEKTUOJANT MODERNIOS ARCHITEKTŪROS PASTATUS REIKIA ĮVERTINTI JŲ SUDERINAMUMĄ SU URBANISTINE APLINKA IR ATSIŽVELGTI Į VIZUALINĮ, ISTORINĮ IR SOCIALINĮ MIESTO STRUKTŪROS KONTEKSTĄ.

DARBO UŽDAVINIAI

- Parengti architektūros dermės, komponavimo (įterpimo į esamą aplinką) koncepcinį modelį.
- Parengti tyrimų programą
- Suformuluoti darbinę hipotezę
- Nusistatyti tyrimų metodikas
- Atlikti empirinius tyrimus pagal pasirinktas metodikas
- Atlikti gyventojų ir architektų (profesionalų) apklausas
- Palyginti dekonstruktyvizmo stiliaus architektūrą su labiau miesto aplinkai būdinga architektūra.
- Susiteminti ir išanalizuoti tyrimo rezultatus
- Remiantis tyrimais parengti koncepcinį modelį problemai spręsti

TYRYMŲ METODIKOS

- Sociologinė apklausa.
- Fraktalinės analizės mokslinė metodika, poveikiui aplinkai vertinti.

TYRIMAS

ANALIZĖ

SOCIOLOGINĖ APKLAUSA

POVEIKIO APLINKAI VERTINIMAS

GYVENTOJAI

ARCHITEKTAI

DEKONSTRUKT. ARCHITEKTŪRA

MIESTUI ĮPRASTA ARCHITEKTŪRA

IŠVADOS

ARCHITEKTAI - DEKONSTRUKTYVISTAI

REM KOOLHAAS

FRANK GEHRY

DANIEL LIBESKIND

ZAHA HADID

SOCIOLOGINIAI TYRIMAI

Sociologinis tyrimas vykdytas 2015 metų, Kovo - Gegužės mėnesiais. Į klausimus atsakė 63 respondentai. Vykdamas sociologinius tyrimus, paruoštos dvi sociologinės anketos: piliečiams ir architektams (profesionalams). Apklausoje dalyvavo 51 pilietis (neprofesionalų) ir 13 architektų (profesionalų). Anketos buvo pildomos elektroninėje terpėje. Viso išsiųsta 100 anketų, atsakyta 64 anketos, neatsakyta - 36 anketos (grąžinta).

SOCIOLOGINIŲ TYRIMŲ REZULTATAI

GYVENTOJŲ APKLAUSOS REZULTATAI

ARCHITEKTŲ APKLAUSOS REZULTATAI

AMŽIAUS GRUPĖ

Atsakymo variantai	Kiekis	Santykis
18-30	25	49.0%
30-60	25	49.0%
60 ir daugiau	1	2.0%

Atsakymo variantai	Kiekis	Santykis
18-30	5	38.5%
30-60	8	61.5%
60 ir daugiau	0	0.0%

IŠSILAVINIMAS

Atsakymo variantai	Kiekis	Santykis
Pradinis	1	2.0%
Pagrindinis	2	3.9%
Vidurinis	8	15.7%
Aukštesnysis	4	7.8%
Aukštasis	33	64.7%
Kita	3	5.9%

Atsakymo variantai	Kiekis	Santykis
Vidurinis	0	0.0%
Profesinis	0	0.0%
Aukštesnysis	0	0.0%
Aukštasis	13	100.0%
Kita	0	0.0%

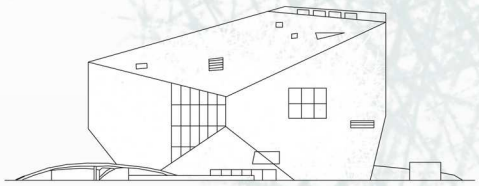
KAS SVARBIAUSIA BENDRAMĖ MIESTO VAIZDE ARBA PANORAMOJE

Atsakymo variantai	Kiekis	Santykis
Architektūros įvairovė	15	29.4%
Architektūros vientisumas ir bendra darma su aplinka	36	70.6%

Atsakymo variantai	Kiekis	Santykis
Architektūros įvairovė	3	23.1%
Architektūros vientisumas ir bendra darma su aplinka	10	76.9%

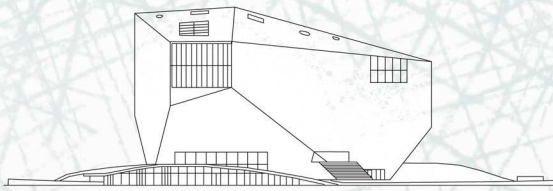
ŪROS IR URBANISTIKOS S

DEKONSTRUKTYVIZMO STILIAUS ARCHITEKTŪROS FASADŲ TYRIMAS

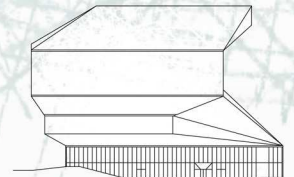
1. CASA DE MUSICA. ARCH: REM KOOLHAAS.
PORTO M. PORTUGALIJA

1.300

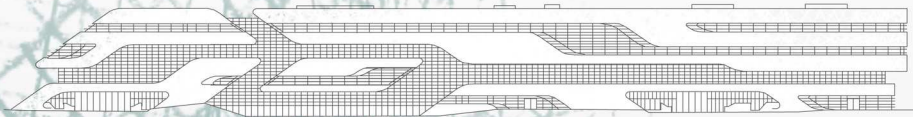
2. CASA DE MUSICA. ARCH: REM KOOLHAAS.PORTO M. PORTUGALIJA

1.239

5. SEATTLE CENTRINĖ BIBLIOTEKA.
ARCH: REM KOOLHAAS.JAV.SEATTLE

1.403

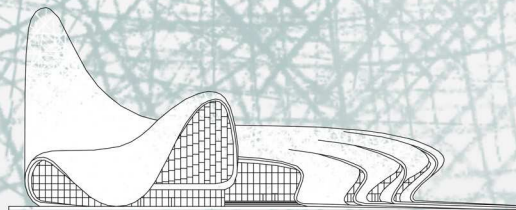

6. PIERRES VIVES. ARCH: ZAHA HADID. PRANCŪZIJA.MONPELLIER.T

1.510

9. MENO MUZIEJUS DENVERIJE. A

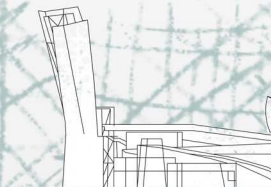
4.HEYDAR ALIYEV CENTER.ARCH: ZAHA HADID. AZERBAIDŽANAS.
BAKU M.

1.445

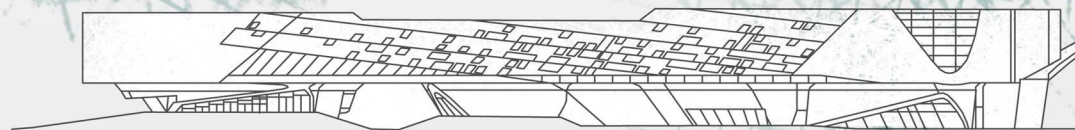

15. STATA CENTER. ARCH: FRANK GEHRY. JAV. MASACHUSETTS.

1.494

8. GUGGENHEIM MUSEUM. AR

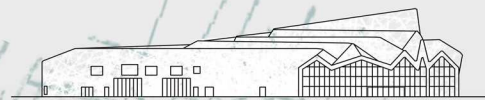

13. PHAENO MOKSLO CENTRAS. ARCH: ZAHA HADID ARCHITECTS. VOKIETIJA. WOLFSBURG.

1.444

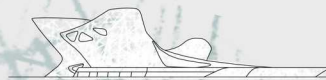

7. PANAMA BIOMUSEUM. ARCH: FRAN

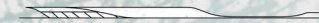
10. GLASGOW RIVERSIDE MUSEUM. ARCH:ZAHA HADID.
D.BRITANIJA.ŠKOTIJA

1.434

43. NURAGIC MUSEUM. ARCH: ZAHA HADID. ITALIJA.SARDINIJA

1.347

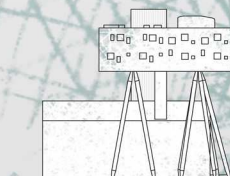

42. NURAGIC MUSEUM. ARCH: ZAHA HADID.

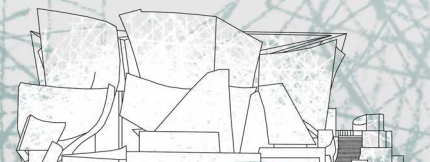

17.18.OCAD UNIVERSITETO PASTATAS. ARCH: FRANK GEHRY.
CANADA. TORRONTO. ONTARIO.

1.385

1.327

21. WALT DISNEY CONCERT HALL. ARCH: FRANK GEHRY.
JAV.LOS ANGELES. CALIFORNIA

1.384

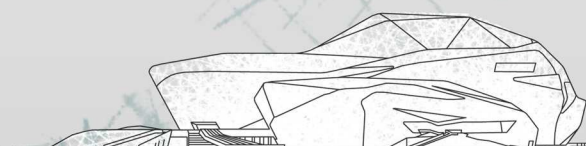

40. ZARAGOZA BRIDGE PAVILION. ARCH: ZAHA HADID ARCHITECTS. ISPANIJA

1.326

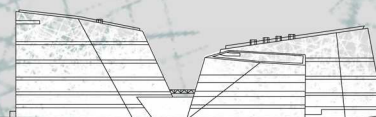

41. NURAGIC MUSEUM. ARCH: ZAHA HADID. IT

22. GUANGZHOU OPERA HOUSE. ARCH: ZAHA HADID ARCHITECTS. KINIJA.

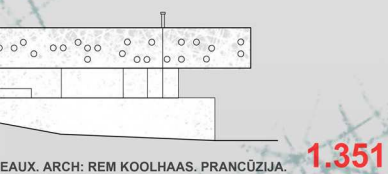
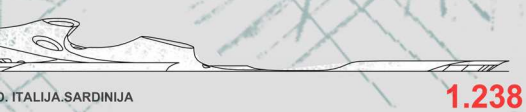
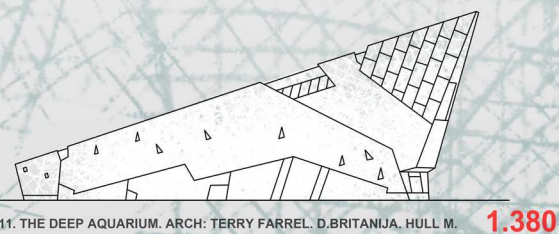
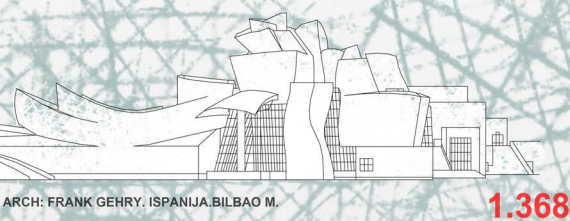
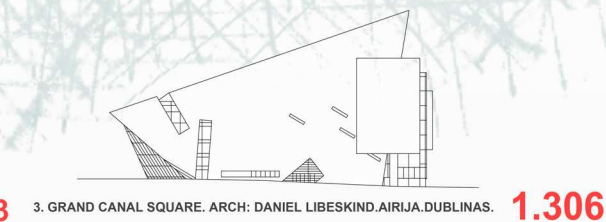
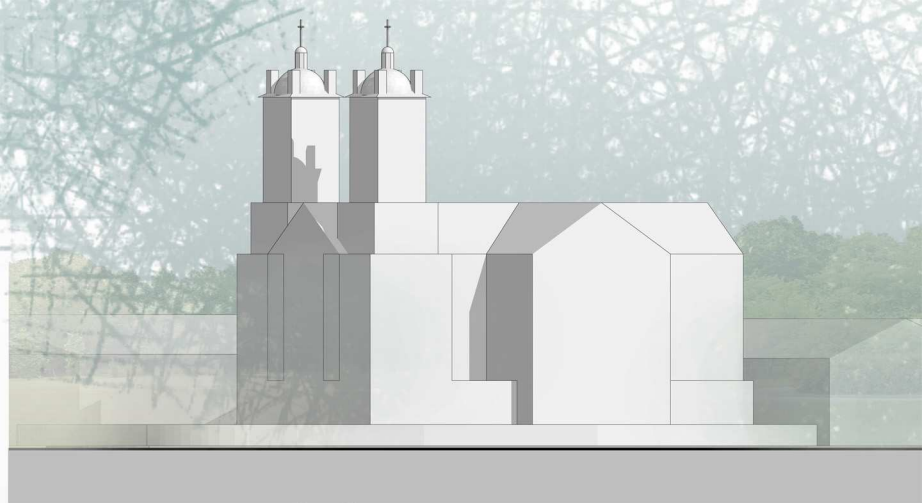
1.389

22. VILNIAUS UNIVERSITETO BIBLIOTEKA (MKIC) ARCH. PALEKO
ARCH.STUDIJA. LIETUVA.VILNIUS.

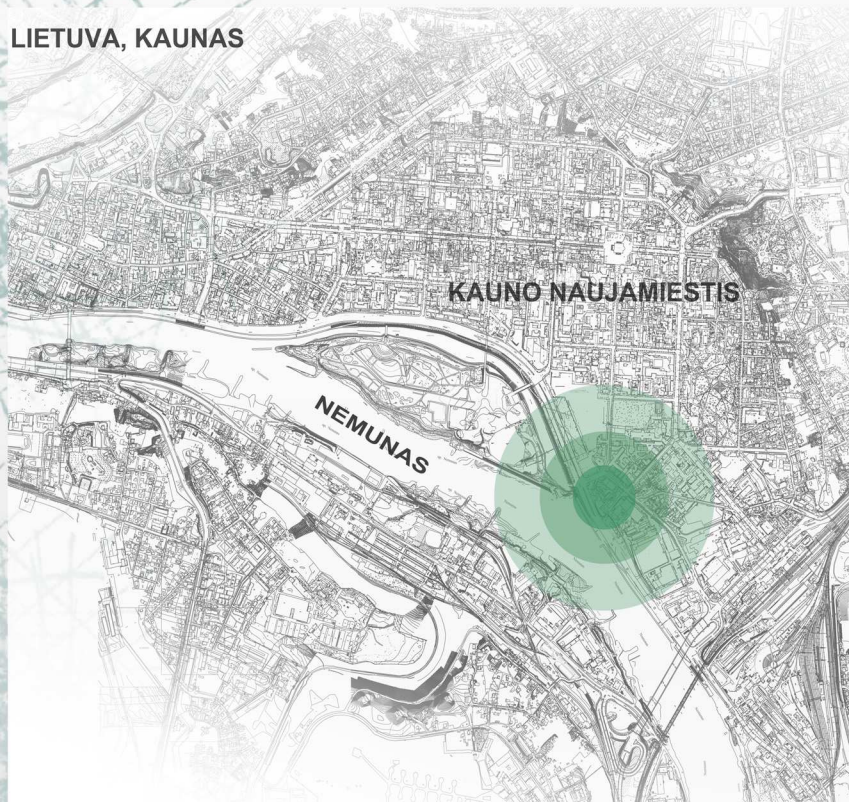
1.373

SANTYKYJE

SKLYPO SITUACIJOS SCHEMA M 1:10000

LIETUVA, KAUNAS

SKLYPO ESAMA BŪKLĖ IR SITUACIJA

Sklypo esama būklė ir situacija, vaizdas iš paukščio skrydžio

FOTOFIKSACIJOS

FOTOFIKSACIJOS

Aplinka ir sklypo matomumas iš Gedimino g.

Sklypo matomumas iš Gedimino g.

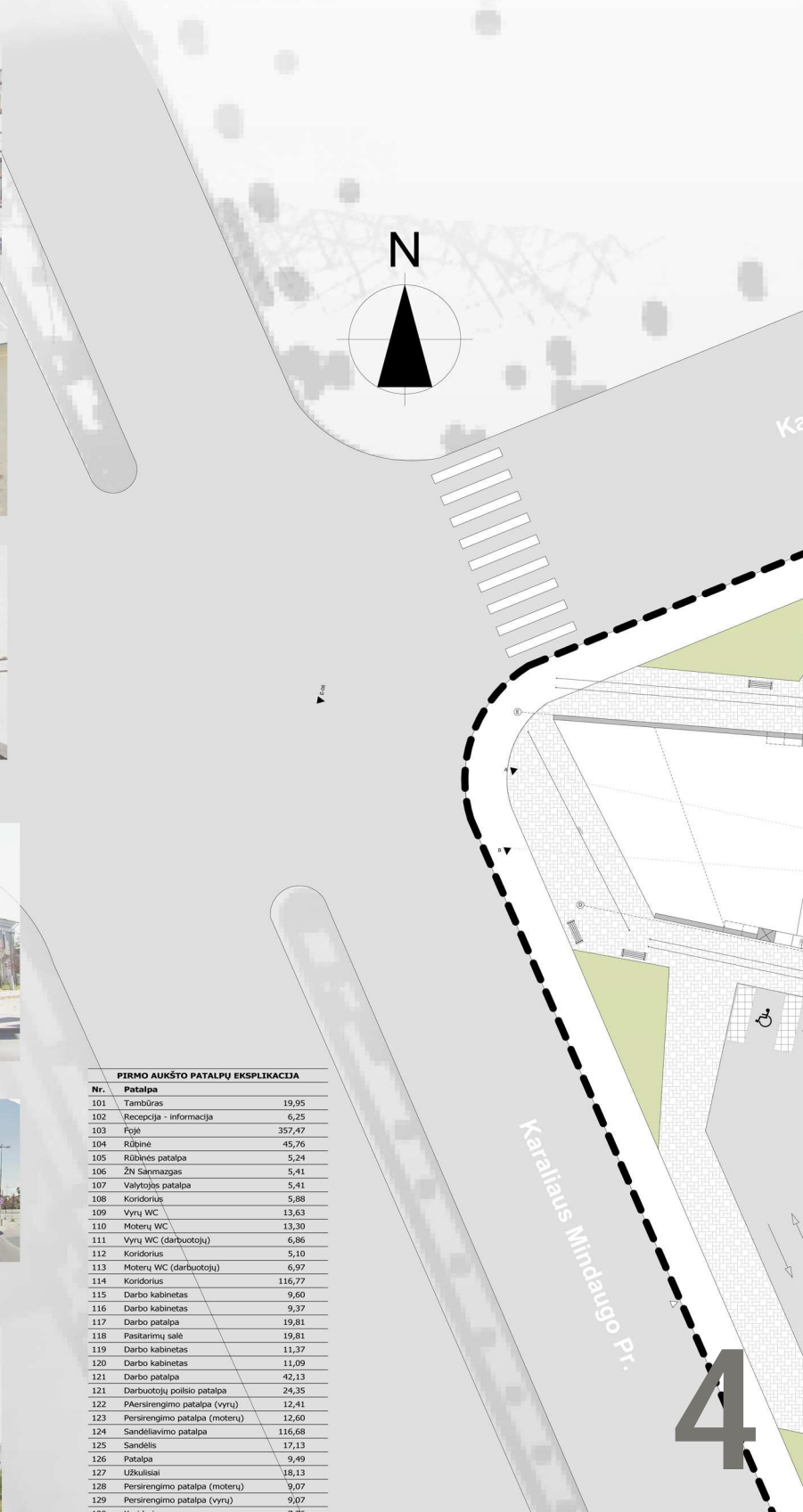
Sklypo matomumas iš Gedimino g.

Sklypo gretimybės. Karmelitų vienuolyno pastatas.

Sklypo esama situacija, šiaurinis sklypo kampas.

PIRMO AUKŠTO PATALPŲ EKSPLIKACIJA

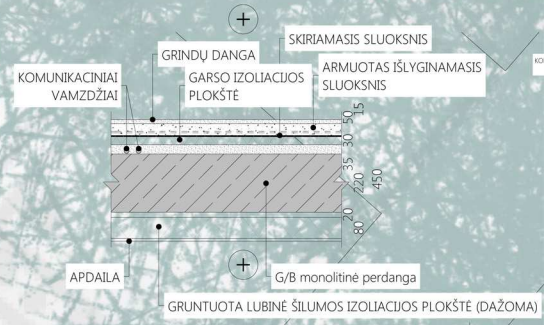
Nr.	Patalpa	Plotas
101	Tambūras	19,95
102	Recepcija - informacija	6,25
103	Foje	357,47
104	Rūpinė	45,76
105	Rūbinės patalpa	5,24
106	ŽN Sėnmazgas	5,41
107	Vahytojų patalpa	5,41
108	Koridorius	5,88
109	Vyrų WC	13,63
110	Moterų WC	13,30
111	Vyrų WC (darbuotojų)	6,86
112	Koridorius	5,10
113	Moterų WC (darbuotojų)	6,97
114	Koridorius	116,77
115	Darbo kabinetas	9,60
116	Darbo kabinetas	9,37
117	Darbo patalpa	19,81
118	Pasitarimų salė	19,81
119	Darbo kabinetas	11,37
120	Darbo kabinetas	11,09
121	Darbo patalpa	42,13
121	Darbuotojų poilsio patalpa	24,35
122	PAersirengimo patalpa (vyrų)	12,41
123	Persirengimo patalpa (moterų)	12,60
124	Sandėliavimo patalpa	116,68
125	Sandėlis	17,13
126	Patalpa	9,49
127	Užkulisiai	18,13
128	Persirengimo patalpa (moterų)	9,07
129	Persirengimo patalpa (vyrų)	9,07

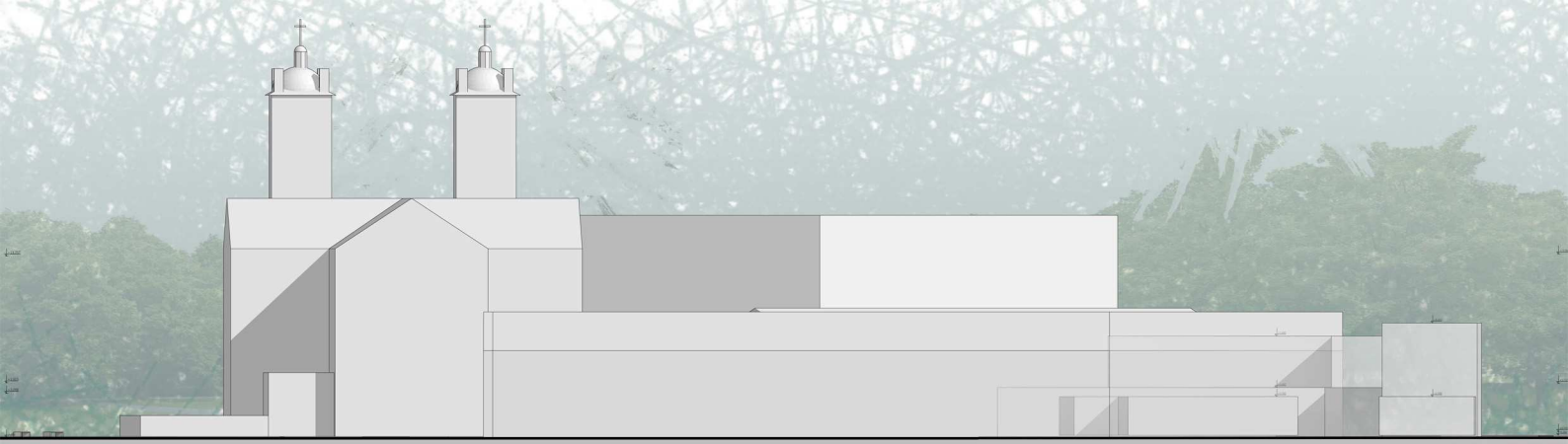

PIRMO AUKŠTO PLANAS SU GRETIMYBĖMIS M 1:200

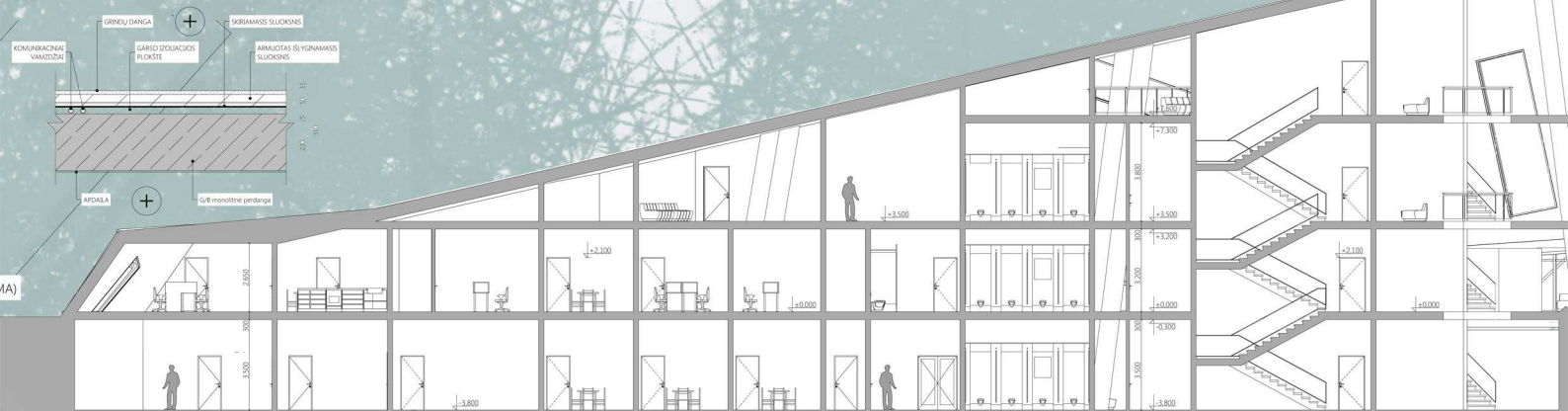

TARPAUKŠTINĖS PERDANGOS DETALĖ M 1:10

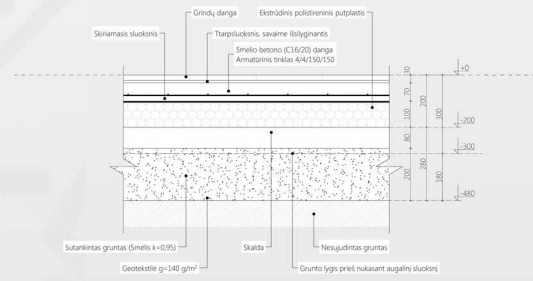
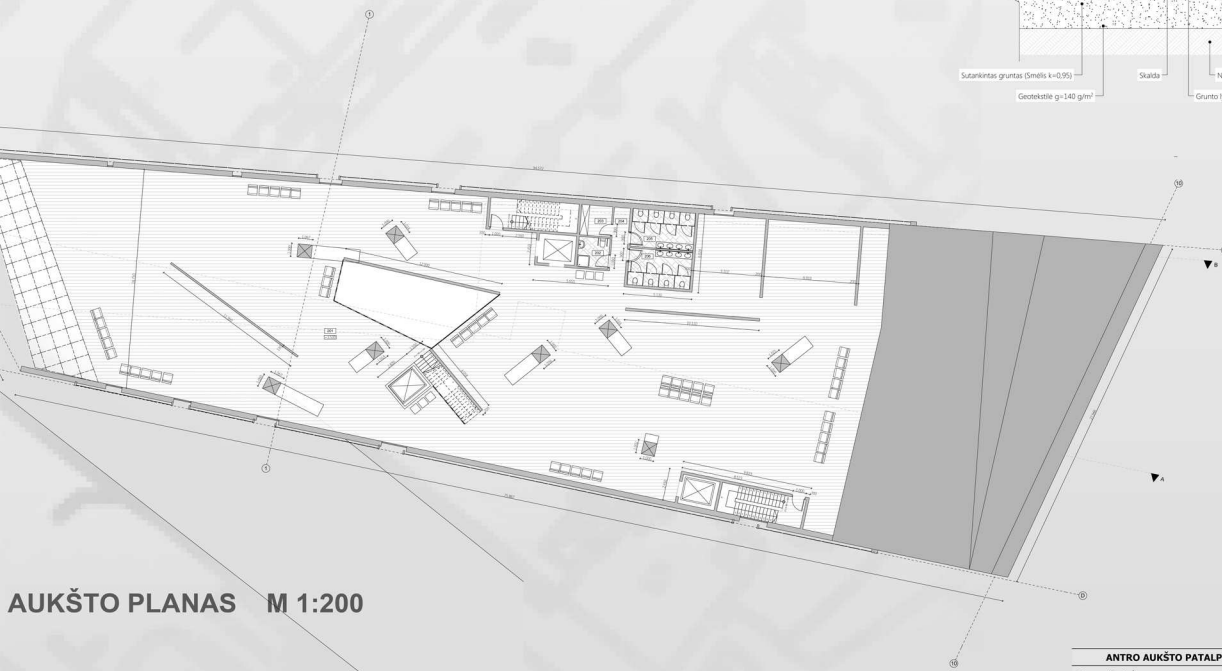

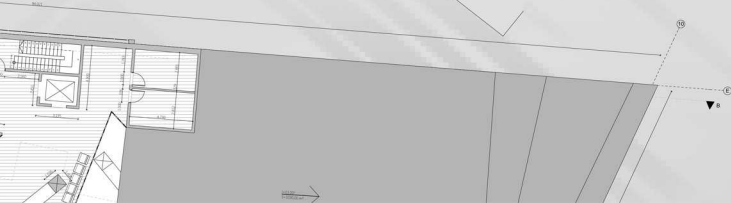
MONOLITINĖS PERDANGOS DETALĖ M 1:10

ANTRO AUKŠTO PLANAS M 1:200

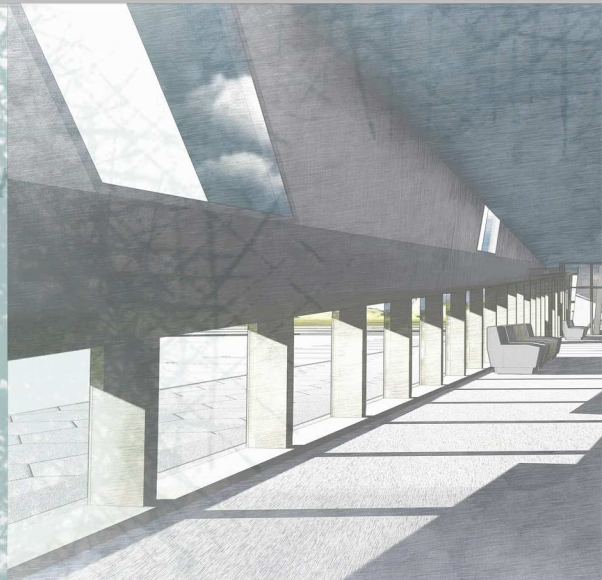
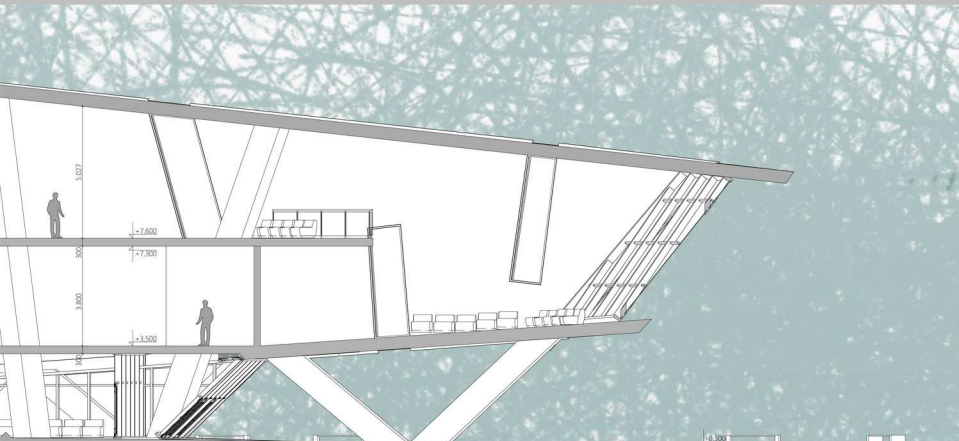
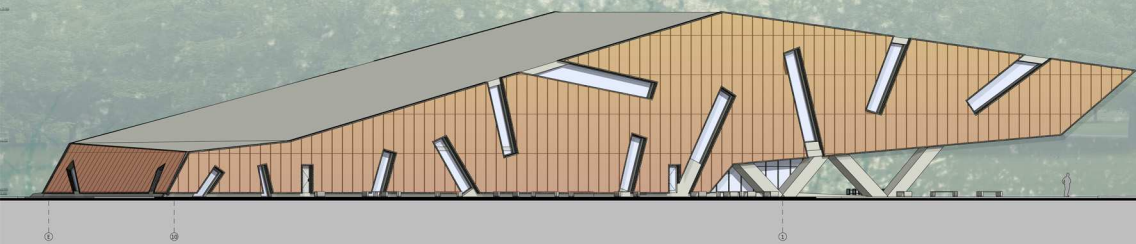

AUKŠTO PLANAS M 1:200

ANTRO AUKŠTO PATALPŲ EKSPLIKACIJA		
Nr.	Patalpa	
201	Galerijos ekspozicijos salė	1.059,97
202	ŽN Samnuzgas	5,41
203	Valytojos patalpa	5,41
204	Kondorius	5,88
205	Vyrų WC	13,63
206	Motėrų WC	13,30
		1.103,60 m²

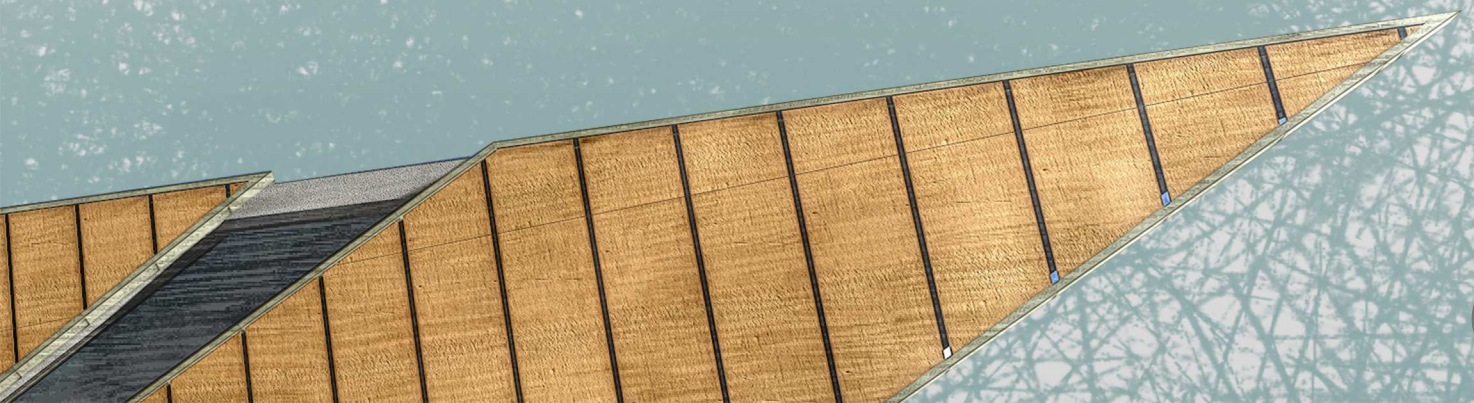
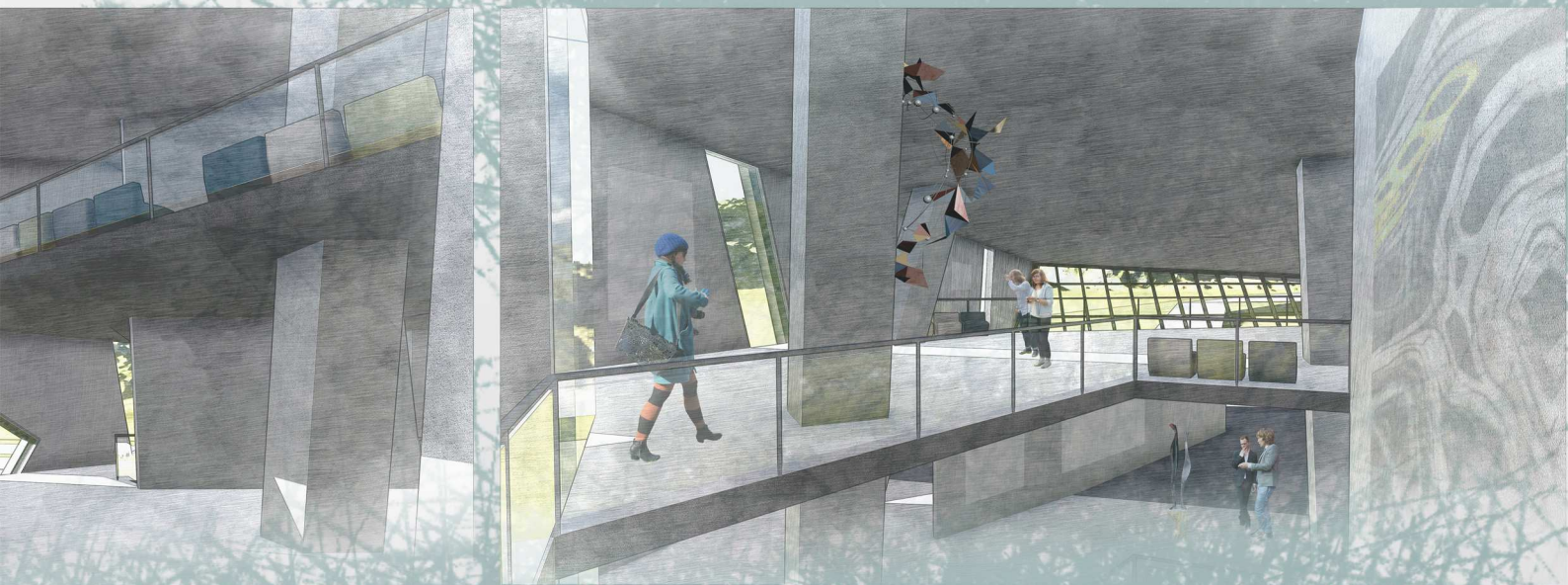
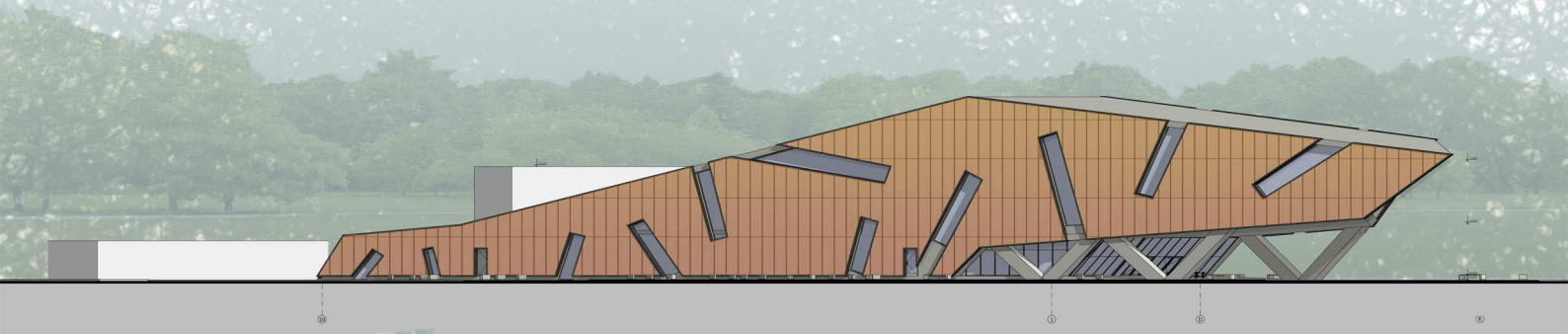
MENO C

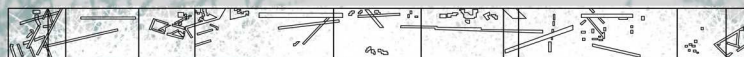

GALERIJOS INTERJERO ERDVIŲ VIZUALIZACIJOS

PASTATO ESKIZAS

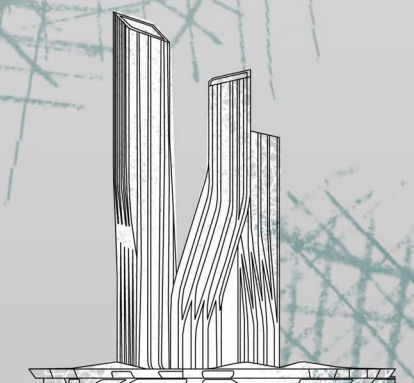

16. ŽYDŲ MUZIEJUS BERLYNE. ARCH: DANIEL LIBESKIND. VOKIETIJA. BERLYNAS.

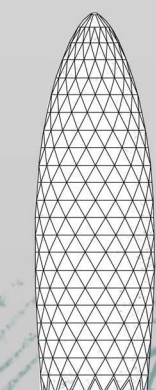
1.403

29. KAUNO M. MUTINĖS G. 2 PASTATŲ KOMPLEKSO FASADAS. LIETUVA. KAUNAS.

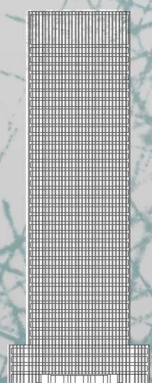
1.524

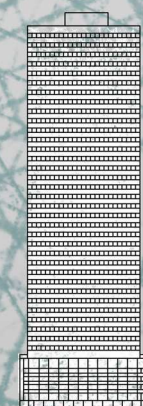
34. DUBAI SIGNATURE TOWERS. ARCH: ZAHA HADID 1.467

33. 30 ST. MARY AXE KOMERC. DANGORAŽIŠ 1.507

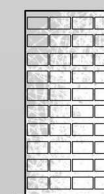
35. SEAGRAM DANGORAŽIŠ. ARCH: LUDWIG VAN DER ROHE 1.566

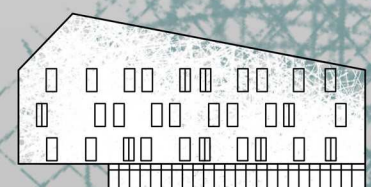
34. DANGORAŽIO FASADAS 1.646

23. DAUGIA...

24. DAUGIA...

25. DAUGIAFUNKCINIO PASTATO FASADAI 1.554

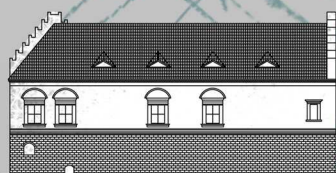
1.590

26. GYVENAMOJO NAMO FASADAS 1.470

28. ŠIUOLAIKINIO GYVENAMOJO NAMO FASADAS 1.599

36. KAUNO MUTINĖS G. 2 PASTATŲ FASADAI 1.687

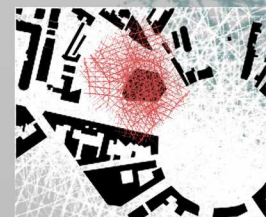
1.719

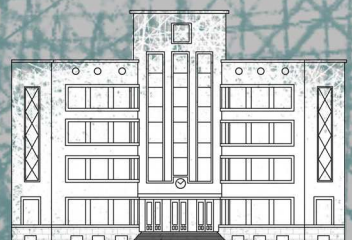
30. ADELĖS IR PAULIAUS GALAUNIŲ NAMAI. ARCH: A. FUNKAS. LIETUVA. KAUNAS

1.599

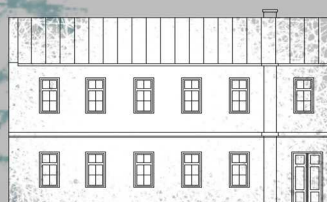
DEKONSTRUKTYVIZMO ARCHITEKTŪR

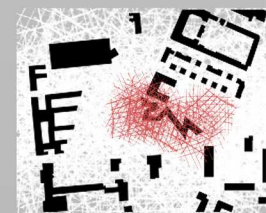
CASA DE MUSICA. PORTO MIESTAS. PORTUGALIJA.

31. KAUNO CENTRINIO PAŠTO PASTATAS. ARCH: FELIKSAS VIZBARAS. LIETUVA. KAUNAS. 1.589

38. ROMO OSVIEJAUS NOCHIMO NAMAS. LIETUVA. KAUNAS. 1.460

ŽYDŲ MUZIEJUS. VOKIETIJA. BERLYN

37. FABRIKO „RAGUTIS“ GYVENAMASIS NAMAS 1.563

39. VILLA ROTONDA. ARCH: ADREA PALADIO. ITALIJA. VICENZO. 1.616

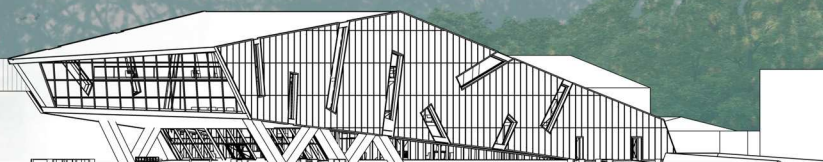

30 ST. MARY AXE KOMERCINIS DANG

PAGAL GAUTUS EMPIRINIŲ TYRIMŲ, F. ANALIZĖ REZULTATUS: DEKONSTRUKT. MAŽESNĖ FRAKTALINĖ INDEKSA (D), TA TĖKTŪROS FASADAI MAŽINA BENDRO

PARENKANT UŽSTATYMO PLANO TIPĄ PRIE ESAMOS URBANISTINĖS MIESTO

ARCI

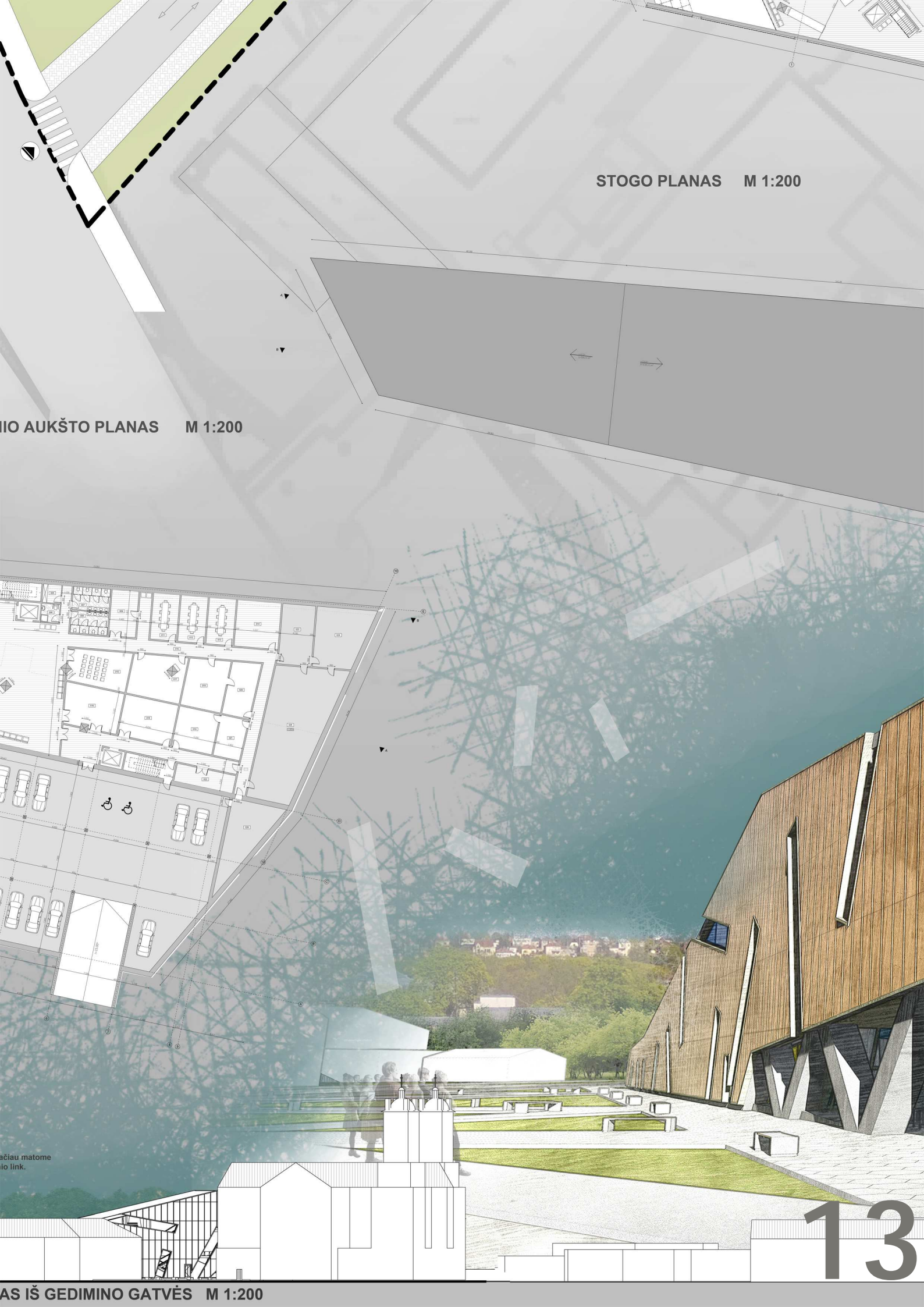
STOGO PLANAS M 1:200

...IO AUKŠTO PLANAS M 1:200

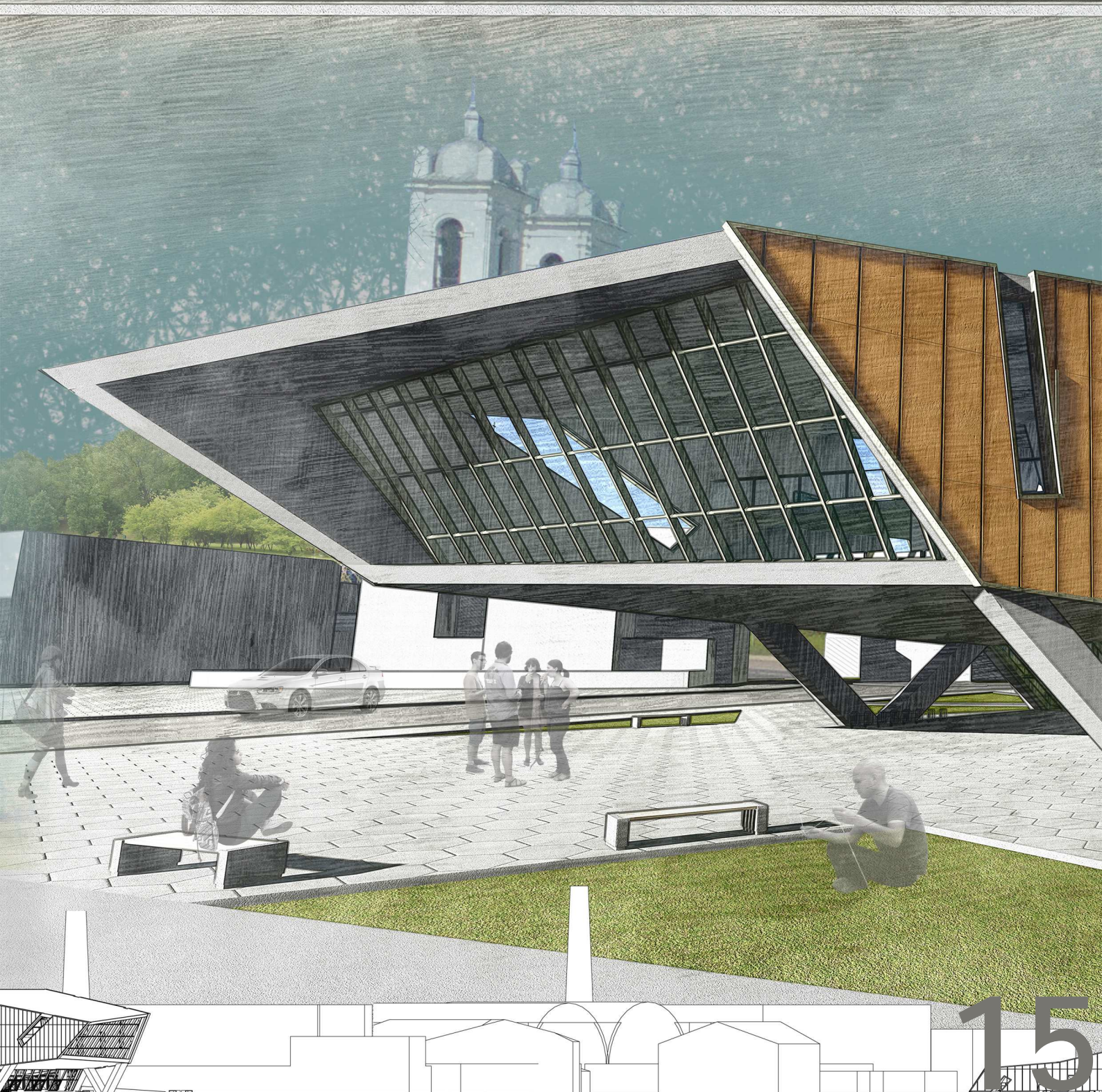
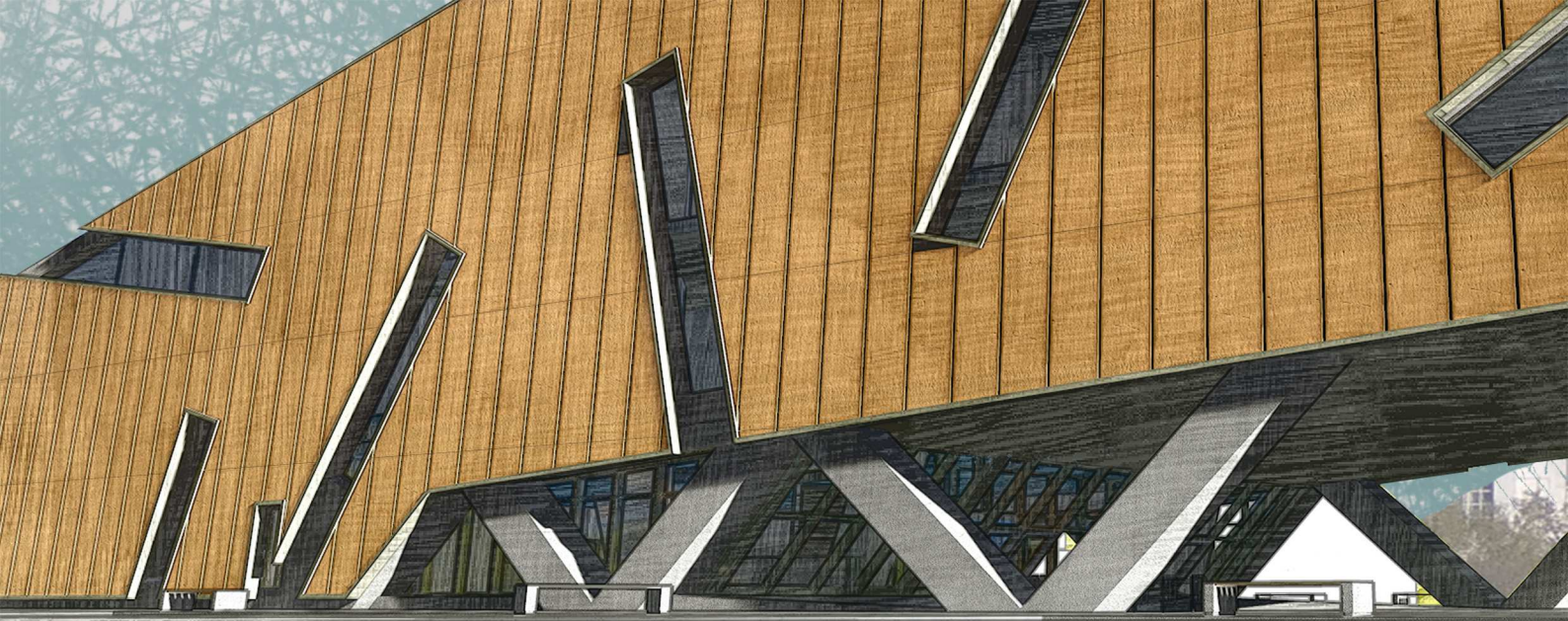

...ačiau matome
...io link.

...AS IŠ GEDIMINO GATVĖS M 1:200

TREČIO AUKŠTO PATALPŲ EKSPLIKACIJA		
Nr.	Patalpa	
301	Ekspozicijos zona	521,02
		521,02 m ²

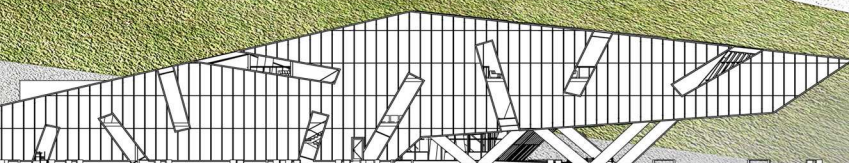

POTĖPIAI

MODERNAUS MENO GALERIJA

16

OTINĖ M 1:200

Grupė	KTU STATYBOS IR ARCHITEKTŪROS FAKULTETAS	PARADOKSAS TARP ARCHITEKTŪROS IR URBANISTIKOS	Lankų
Vadovas	D. Širakauskas 2016.09.16	0	
SAM-4	Šiuo metu: E. Venckus 2016.09.16	EKSPERIMENTINIS PROJEKTAS - MENO GALERIJA	Lankų
MBD	ARCHITEKTŪROS IR URBANISTIKOS KATEDRA LT-51367, Šiuo metu g. 45, Kaunas	2016-AK-MBD-01	10-10